

U c h w a ł a Nr

Rady Miejskiej w Piwnicznej -Zdroju
z dnia 2022r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój na lata 2022 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1, pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268).

Rada Miejska w Piwnicznej-Zdroju uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2022-2026, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Adam Musiański

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Piwniczna- Zdrój na lata 2022-2026

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy wynika z art. 17 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Strategia pozwoli racjonalizować lokalną politykę społeczną. Strategia została opracowana o diagnozę potrzeb społecznych dokonana wśród społeczności Miasta i Gminy w tym dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Odzwierciedleniem zdiagnozowanych potrzeb są wyznaczone cele strategiczne i działania dla poszczególnych obszarów polityki społecznej. Podstawowym celem wynikającym ze strategii jest poprawa warunków życia mieszkańców, w szczególności osób starszych i samotnych oraz zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. . Skuteczność jej realizacji będzie zależała od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków , ale również od współpracy samorządu z partnerami społecznymi w tym organizacjami pozarządowymi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Piwniczna- Zdrój na lata 2022-2026

Piwniczna-Zdrój, 2022 r.

Spis treści:

I. WPROWADZENIE.....	3
1. Podstawy prawne.....	4
2. Uwarunkowania strategiczne i programowe.....	5
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	14
1. Dane podstawowe.....	14
2. Historia.....	16
3. Sytuacja demograficzna.....	18
4. Infrastruktura i przestrzeń.....	21
a) drogi i komunikacja.....	21
b) wodociągi i kanalizacja.....	22
c) energetyka i gazownictwo.....	22
d) gospodarka odpadami.....	23
5. Gospodarka i określenie sytuacji na rynku pracy.....	23
6. Edukacja.....	26
7. Kultura i sport.....	28
8. Turystyka, rekreacja i wypoczynek.....	29
9. Przestępczość i bezpieczeństwo publiczne.....	34
10. Aktywność obywatelka.....	40
III. POMOC SPOŁECZNA.....	42
1. Klienci Pomocy Społecznej.....	43
IV. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH.....	51
V. ANALIZA SWOT.....	91
VI. CELE OPERACYJNE.....	93
1. Umacnianie instytucji Rodziny.....	93
2. Zintegrowany system pomocy społecznej.....	94
3. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem.....	94
VII. GŁÓWNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI.....	96
VIII. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI.....	97
Podsumowanie.....	98
Załącznik nr 1- ankieta.....	99
Spis tabel, wykresów i rysunków.....	102

I. WPROWADZENIE

Oddajemy dokument, który powstał we współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej z Urzędem Miejskim w Piwnicznej-Zdroju, szerokim gronem jednostek społecznych oraz samorządowych. Przedstawiona została w nim wizja rozwoju regionu w latach 2022-2026. Nasz cel - *zrównoważony rozwój gminy prowadzi do podnoszenia jakości życia mieszkańców, rozwoju turystyki oraz do wzmacniania więzi społecznych i budowania poczucia dumy z bycia mieszkańcem gminy Piwniczna-Zdrój. Szczególne miejsce w Strategii zajmuje rodzina. Pragniemy, aby dzięki wspólnemu wysiłkowi Samorządu i jego partnerów w ciągu nadchodzących lat region stał się miejscem, które daje Piwniczantom i ich rodzinom poczucie bezpieczeństwa i stabilności, oparte na poszanowaniu wartości duchowego i materialnego dziedzictwa. Szczególny nacisk położyliśmy w Strategii m.in. na takie zagadnienia, jak poprawa systemu pomocy społecznej poprzez większą działalność profilaktyczną w zakresie działań informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących dysfunkcji społecznych i rodzinnych, także na poprawę jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i cyfrowym, oraz zachęceniem społeczności lokalnej do czynnego udziału w życiu gminy.*

Chcemy serdecznie podziękować tym wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego dokumentu, uczestnicząc w spotkaniach i debatach; przesyłali nam potrzebne dane, komentarze oraz pomysły na przedsięwzięcia strategiczne. A w szczególności mieszkańcom gminy Piwniczna-Zdrój, którzy podjęli próbę wypełnienia ankiet, ukierunkowując nas na określenie celów rozwoju gminy. Ten dokument stanowi nasze wspólne dzieło. Wyrażamy nadzieję, że dzięki zaangażowaniu i współpracy wielu środowisk we wdrażanie strategii uda nam się zrealizować ambitną wizję rozwoju.

1. Podstawy prawne

Sporządzenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2022-2026 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy określa „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Na standaryzację treści strategii oraz jej realizację mają wpływ następujące akty prawne:

- ♣ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ♣ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ♣ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ♣ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ♣ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ♣ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ♣ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ♣ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ♣ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ♣ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ♣ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ♣ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ♣ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ♣ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ♣ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ♣ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ♣ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,

- ♣ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ♣ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ♣ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ♣ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ♣ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ♣ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

2. Uwarunkowania strategiczne i programowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2022-2026 jest zgodna z dokumentami strategicznymi i programowymi, które zostały przygotowane na poziomie globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- ♣Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- ♣Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- ♣Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- ♣Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ♣Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- ♣Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”,
- ♣Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowosądeckim,
- ♣Gminny program Rewitalizacji Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2016-2023,
- ♣Plan Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój na lata 2016-2023,
- ♣Raport diagnostyczny. Portret partnerstwa-Związek Gmin Krynicko-Popradzkich.

Dokument **Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju** przyjęty został przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ). Program ten definiuje wzorzec zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoległym realizowaniu szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące:

1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie,

2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo,
3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt,
4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie,
5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt,
6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi,
7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,
8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność,
10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami,
11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu,
12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji,
13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,
14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony,
15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustoszenie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej,
16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu,
17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polskie odniesienie do celów na rzecz Agendy 2030 to utworzenie **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację planu, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju, jako odpowiedź na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą pięciu pułapek

rozwojowych: pułapka średniego dochodu, pułapka braku równowagi, pułapka przeciętnego produktu, pułapka demograficzna oraz pułapka słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. Zawiera ona rekomendacje dla polityki publicznej. Jest też podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów). Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu. SOR zmierza do zmiany struktury gospodarki na rzecz uczynienia jej bardziej innowacyjną, efektywnie wykorzystującą zasoby kapitału rzeczowego i ludzkiego. Na podkreślenie zasługuje dążenie do zwiększenia odpowiedzialności instytucji państwa za kształtowanie procesów gospodarczych, społecznych i terytorialnych. Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Oczekiwanym efektem realizacji Strategii będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Najważniejszym zakładanym rezultatem będzie zwiększenie przeciętnego dochodu gospodarstw domowych do 76-80% średniej UE do roku 2020, a do roku 2030 r. zbliżenie do poziomu średniej UE, przy jednoczesnym dążeniu do zmniejszania dysproporcji w dochodach między poszczególnymi regionami. Oczekiwanym efektem realizacji SOR będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Z punktu widzenia całej gospodarki najważniejsze oczekiwane efekty długookresowe to przede wszystkim zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu, co powinno przyczynić się do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej UE.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju-Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest głównym dokumentem określającym najważniejsze cele, wyzwania i koncepcje rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz rozwój przestrzennego zagospodarowania kraju, przy

jednoczesnym zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Jest to naczelny dokument nowego systemu zarządzania rozwojem kraju i ma na celu poprawę jakości życia Polaków mierzoną zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030. Wskazuje także na zasady i sposób koordynacji publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Dodatkowym wsparciem strategii rozwoju Polski do 2030 roku jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 16 marca 2012- KPZK 2030- prezentuje koncepcję zagospodarowania przestrzennego kraju w okresie najbliższych dwudziestu lat oraz określa cele i kierunki polityki przestrzennej wraz z planem działań o charakterze prawnym i instytucjonalnym niezbędnym dla jej realizacji.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 to część **Umowy Partnerstwa (UP)**, które to określają strategię wykorzystania funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. Projekty dokumentów na lata 2021-2027 mają obejmować następujące fundusze:

- Fundusz Spójności (FS)- służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)- służy wzmacnianiu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji,
- Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+)- ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).

- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST)- Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej,
- Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR)- to fundusz na rzecz unijnej polityki morskiej i rybołówstwa. Celem funduszu jest szeroko rozumiane wsparcie społeczności nadmorskich, w tym m.in. wspieranie rybaków w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo czy finansowanie projektów przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz podnoszenia jakości życia społeczności nadmorskich w Europie.

Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” stanowi aktualizację dokumentu „Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020”. Określona wizja, zakłada, że Małopolska stanie się: *regionem równych szans i wszechstronnego rozwoju Małopolan, nowoczesnej gospodarki, odpowiedzialnie podchodzącym do zasobów środowiska naturalnego, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości, zachowującym swoją tożsamość i aktywnie działającym na rzecz integracji europejskiej*. Przede wszystkim główną uwagę poświęca się Małopolanom oraz ich rodzinom. Do działań wspierających rozwój regionu, będzie należało wyrównywanie szans rozwojowych małopolskich rodzin. Stąd też wszelkie aktywności samorządu województwa zmierzające do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, jak i terytorialnym, inicjowane będą z myślą o małopolskich rodzinach. Strategia zakłada objęcie działaniami 5 następujących obszarów:

1)**Małopolanie:** działania na rzecz wsparcia rodzin, opieki zdrowotnej, poprawy bezpieczeństwa, rozwoju sportu i rekreacji, ochrony dziedzictwa i uczestnictwa w kulturze, rozwoju edukacji oraz wspierania aktywności zawodowej.

2)**Gospodarka:** działania mające na celu podniesienie innowacyjności i konkurencyjności regionu, wsparcie turystyki, realizacji inwestycji z zakresu zintegrowanego i zrównoważonego transportu, rozwój cyfryzacji oraz wprowadzanie gospodarki o obiegu zamkniętym.

3)**Klimat i środowisko:** działania skoncentrowane na ograniczaniu zmian klimatycznych (w tym poprawie jakości powietrza, rozwoju OZE i efektywności energetycznej),

zrównoważonym gospodarowaniu wodami, ochronie bioróżnorodności i krajobrazu Małopolski oraz edukacji ekologicznej.

4)**Zarządzanie strategiczne rozwojem:** działania koncentrujące się na zbudowaniu funkcjonalnego systemu zarządzania rozwojem województwa, współpracy i partnerstwa oraz promocji regionu.

5)**Rozwój zrównoważony terytorialnie:** działania adresowane do miast i obszarów wiejskich oraz ukierunkowane na zrównoważony rozwój przestrzenny, spójność wewnątrzregionalną i dostępność.

Działania wskazane w poszczególnych obszarach Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” wykazują wiele zależności-działania podejmowane w jednym obszarze będą wywoływały mniejsze lub większe konsekwencje dla pozostałych. Zaplanowane w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” kierunki działań będą zmierzały do objęcia wsparciem wszystkich, nawet najmniejszych jednostek w regionie, jednak szczególna uwaga skupiona zostanie na terenach najbardziej potrzebujących i oddalonych, aby rozwój województwa był trwały i zrównoważony. Stąd też w projekcie strategii wyodrębnione zostały obszary, które ze względu na swoją specyfikę i obserwowane tam problemy, wymagają dodatkowego i specjalnego wsparcia, wykraczającego poza działania przewidziane dla całego województwa-określone zostały mianem **obszarów strategicznej interwencji** (tzw. OSI) i jego głównym celem jest skierowanie wsparcia przede wszystkim na te tereny województwa, które tego najbardziej potrzebują. Oprócz **miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze** oraz **gmin zagrożonych trwałą marginalizacją**, wskazanych jako OSI krajowe w rządowej „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”, Samorząd Województwa Małopolskiego zaproponował (jako OSI regionalne):

- wsparcie dla jednostek, które będą współpracowały w ramach **miejskich obszarów funkcjonalnych** (MOF);
- **wsparcie dla obszaru transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia;**
- **rozszerzenie katalogu gmin zmarginalizowanych** o obszary, które zgodnie z przeprowadzoną analizą, wykazują problemy społeczne, ekonomiczne i środowiskowe;
- wspieranie potencjałów **miejscowości uzdrowiskowych;**
- objęcie szczególną interwencją gmin, mających na swoim terytorium **obszar prawnie chroniony – cenny przyrodniczo.**

Gminny program Rewitalizacji Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2016-2023.

Został opracowywany zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji. Na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji wyprowadza się obszary zdegradowane, czyli znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych - w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych. Ponadto obszar rewitalizacji może obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym jednocześnie nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i zebranej dokumentacji, wyznaczone zostały 3 jednostki, które spełniają w/w warunki- Czercz, Kosarzyska i Wierchomla. Zdecydowano jednak aby skupić się na jednym obszarze, z uwagi na koncentrację problemów w tymże obszarze t.j. Czercz. Na terenie tego obszaru diagnoza sfery społecznej dała najbardziej niekorzystny wynik, jak również zidentyfikowano negatywne zjawiska w obrębie sfery środowiskowej i funkcjonalno-przestrzennej. Podsumowując analizę wskaźnikową w sferze społecznej ujawniają się problemy związane z ubóstwem oraz niedostatecznie dobrą sytuacją materialną - wynika to z liczby osób pobierających zasiłki. W obszarze rewitalizacji koncentruje się problem bezrobocia-szczególnie długotrwałe bezrobocie oraz bezrobocie osób o niskim wykształceniu i kwalifikacjach. W ujęciu procentowym gminy odnotowano najniższą wartość wskaźnika wyniku badania. Co ciekawe, Czercz jest jednostką o najniższym wskaźniku przestępczości w gminie.

W sferze gospodarczej natomiast obszar rewitalizacji cechuje się niższą aktywnością niż pozostała część gminy. Zauważalny jest także problem dużej emisji zanieczyszczeń do powietrza, które kumulują się przez aktywność źródeł niskiej energii.

Odnosząc się do lokalnych potencjałów obszar rewitalizacji po przeprowadzonej analizie wykazuje następujące mocne stron i potencjały rozwojowe: walory przyrodniczo-krajobrazowe, obiekty, których lokalizacja i posiadanie może zostać wykorzystane na cele turystyczne i społeczne, bezpieczeństwo, bezpieczeństwo.

Gmina Piwniczna-Zdrój określiła misję w następującym sformułowaniu: wdrożenie kompleksowych i komplementarnych działań rewitalizacyjnych, umożliwiających wykorzystanie posiadanych atutów i potencjału do poprawy jakości życia mieszkańców oraz generowania pozytywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Określono cele strategiczne w zależności od sfer, a wśród nich cele operacyjne szczegółowe.

W obszarze społeczno-gospodarczym zaplanowano zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu publicznym gminy, przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym oraz rozwój gospodarki w oparciu o posiadane zasoby i walory przyrodniczo-krajobrazowe poprzez rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej, rozwój usług zakresu opieki nad dziećmi o lat 3 i wieku przedszkolnym, aktywizację grup zagrożonych wykluczeniem, walka z bezrobociem.

W sferze przestrzenno- funkcjonalnej działania ukierunkowano się na stworzenie funkcjonalnej przestrzeni oraz rozwój niezbędnej infrastruktury społecznej w tym: poprawa jakości i dostępności obiektów społecznych, rozwój infrastruktury turystycznej, wspieranie ochrony środowiska i krajobrazu.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój na lata 2016-2023. Uzdrowisko Piwniczna-Zdrój zlokalizowane jest na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój, powiatu nowosądeckiego. Zasadniczym zadaniem jest wyznaczenie celów i działań planowanych do realizacji na terenie uzdrowiska. Za główne cele uznano: poprawę atrakcyjności inwestycyjnej Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój ze szczególnym naciskiem na funkcję uzdrowiskową; całkowite wykorzystanie posiadanego potencjału turystycznego i uzdrowiskowego oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Aby ukazać możliwości rozwojowe Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój należy zwrócić szczególną uwagę na kompleksowe zagospodarowanie czasu przyjeżdżających osób, wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz stworzenie mieszkańcom możliwości znalezienia swej pozycji w sektorze usług towarzyszących.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Dane podstawowe

Gmina Piwniczna-Zdrój jest gminą miejsko-wiejską, położoną w południowej części województwa małopolskiego, w powiecie nowosądeckim. W obrębie powiatu nowosądeckiego graniczy z gminami Łabowa, Nawojowa, Rytro i Muszyna, a także z gminą Szczawnica w powiecie nowotarskim. Granica południowa jest jednocześnie granicą państwową z Republiką Słowacką, dokąd można się udać przekraczając granicę drogową w Mnišku n/Popradem. Gmina zajmuje powierzchnię 126,7 km², co stanowi 8,2% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi sołectwa: Wierchomla Mała i Wielka, Głębokie, Kokuszka, Łomnica-Zdrój, Młodów, Zubrzyk oraz miasto Piwniczna-Zdrój. Siedziba władz gminy znajduje się w Piwnicznej-Zdroju.

Gmina Piwniczna-Zdrój leży w południowej części powiatu, wzdłuż rzeki Poprad. Jej obszar to typowe górskie tereny-rozpościera się od wysokości 357 m (dolina Popradu w rejonie przysiółka Witkowskie) do 1140 m (podszczytowe partie Wielkiego Rogacza) 1182 m. Najwyższe szczyty w obrębie miasta: Eliaszówka 1024 m, Niemcowa 963 m, Granica 715 m, Kicarz 703 m. Piwniczna-Zdrój pod względem geograficznym należy do mezoregionu o nazwie Beskid Sądecki, położonego w makroregionie Beskidy Zachodnie, który zaś obszarowo należy do podprovincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie. Ponadto na południe znajduje się granica Polska-Słowacja.

Panujące warunki klimatyczne odpowiadają cechom klimatu górskiego: niższe temperatury roczne i dłuższe okresy zimowe. Biorąc pod uwagę średnią roczną temperaturę obszar Gminy klasyfikuje się w obrębie trzech pięter klimatycznych; piętro chłodne (od szczytów do 1100 m n.p.m.-niewielkie fragmenty podszczytowych partii Rogacza), piętro umiarkowanie chłodne (1100-750 m n.p.m.- połowa terenów obszaru Gminy) oraz piętro umiarkowanie ciepłe (750-280 m n.p.m. – blisko połowa terenów obszaru Gminy).

Obszary chronione na terenie Gminy to:

- Popradzki Park Krajobrazowy (PL.ZIPOP.1393.PK90) – jeden z najstarszych parków krajobrazowych na terenie Karpat. Bogaty przyrodniczo i krajobrazowo z dodatkowymi atrakcjami takimi jak elementy przyrody nieożywionej, jaskinie fiszowe i wody mineralne;
- rezerwat przyrody:

- Lembarczek (PL.ZIPOP.1393.RP.1016) usytuowany we wschodniej części Gminy, ma na celu zachowanie fragmentów naturalnych drzewostanów jodłowo-bukowych, występujących w paśmie Jaworzyny Krynickiej,
- Wierchomla (PL.ZIPOP.1393.RP.1004) położony w południowo wschodniej części Gminy, jego celem jest zachowanie fragmentu naturalnego starodrzewu jodłowo-bukowego w Beskidzie Sądeckim;

-Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu (PL.ZIPOP.1393.OCHK.279) stanowi obszar węzłów i korytarzy ekologicznych i jest bezpośrednią otuliną lub dodatkową strefą ochronną dla wybitnej wartości obiektów przyrodniczych. Znajdują się na nim cenne zróżnicowane ekosystemy leśne takie jak ekosystem rzeki Białki, kompleksy torfowisk orawskich czy izolowane skałki Pasa Skalic Nowotarskich i Spiskich;

-Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja Popradzka” (PLH120019) obszar obejmuje całą Gminę Piwniczna-Zdrój za wyjątkiem miasta Piwniczna-Zdrój; to wyróżniający się pod względem przyrodniczym teren, charakterystyczny dla karpackiej fauny leśnej z dużymi ssakami i ptakami drapieżnymi oraz piętrowym układem roślinności;

-użytek ekologiczny „Bunior” (PL.ZIPOP.1393.UE.1213133.35) zlokalizowany w Wierchomli Wielkiej, stanowi siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich i chronionych gatunków;

-pomniki przyrody (źródła, skałki, drzewa.)

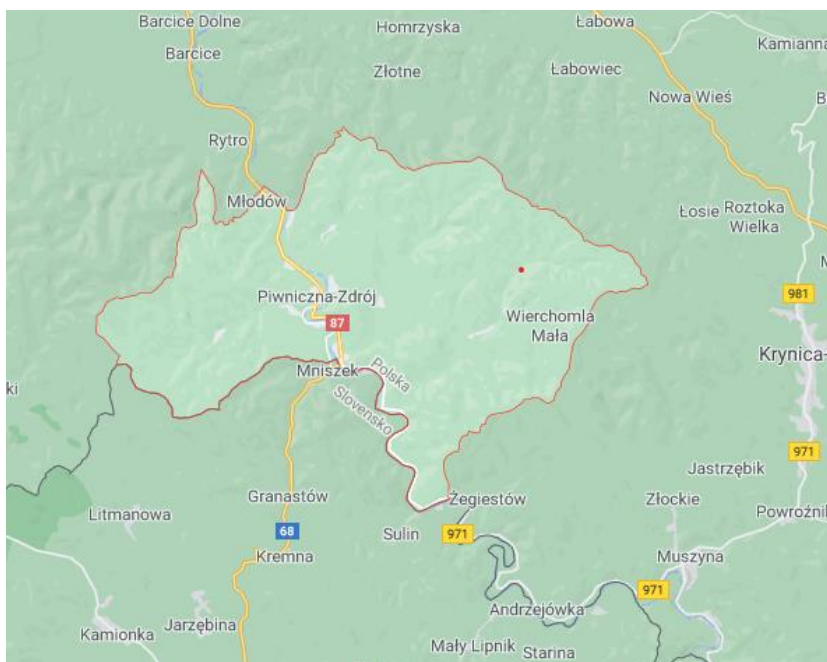
Rysunek 1. Mapa powiatu nowosądeckiego

Źródło: <https://nowosadecki.pl/pl/polozenie>

Rysunek 2. Mapa Gminy Piwniczna-Zdrój

Źródło: <https://www.google.com/maps/place/Piwniczna-Zdrój>

2. Historia

Założycielem miasta był Kazimierz Wielki, który w dniu 1 lipca 1348 roku, pozwolił Hankowi (Hanuszowi), na założenie miasta na prawie magdeburskim "na surowym korzeniu" po obu stronach rzeki Poprad, w miejscu zwanym "Piwniczną Szyją". Głównym celem założenia nowej osady była potrzeba pomnożenia dochodów Królestwa, dlatego wybrano miejsce przy trakcie handlowym biegnącym z Krakowa przez Nowy Sącz do Koszyc na Węgrzech. Pierwotna nazwa osady Piwniczna Szyja, która według dokumentu lokacyjnego istniała jeszcze przed powstaniem miasta, odnosiła się do „wąskiego przesmyku, gardziela”, czyli charakterystycznego zwężenia rzeki Poprad w okolicach dzisiejszego Międzybrodzia. Nazwa ta funkcjonowała do końca XVIII w. Sama nazwa Piwniczna pochodzi od „zaciemnionego przez cień gęstego boru wjazdu do miasta od strony północnej”. Istnieje również alternatywne wytłumaczenie nazwy Piwniczna, lecz jest ono jedynie tylko ludowym przekazem utartym w tutejszej tradycji. Otóż różne dawne wzmianki wspominały o tym, że w Piwnicznej i okolicy były miejsca, gdzie istniały jakieś podziemne przejścia, tunele, szyby, lochy itp, obiekty z okresu gdzieś wczesnego średniowiecza, które prawdopodobnie można byłoby wiązać z dawnymi legendami o miejscowym prymitywnym kopalnictwie i może

obiektami o charakterze częściowo obronnym ludności, ze względu na trudne, i mało dostępne pogranicze. Pod starą szkołą (obecnie małe planty) widać otwór jamy, o której lud prawi, że pod miasteczkiem całym ciągnie się aż do Kamiennego Gronia.

Nadawca prawa magdeburskiego nie określił dokładnie osadnikom obszaru przeznaczonego na lokalizację i nie wymienił ilości łanów, wspomniał tylko, że oddaje do dyspozycji zasadzcy przestrzeń leżącą między wioskami: Młodowem, Głębokiem, Łomnicą i Nartem (nazwa obecnie nie funkcjonująca, przypuszczalnie jest to teren w okolicy Mniszka). Król nadał też miastu Łomnicę jako Królewszczyznę. Organizacją nowego miasta zajął się mieszczanin nowosądecki Hanko, który równocześnie był pierwszym dziedzicznym wójtem Piwnicznej. Na mocy przywileju lokacyjnego najważniejszym przedstawicielem organizacji miejskiej był wójt pod przewodnictwem, którego ława miejska wykonywała samorządnie sądownictwo. Kazimierz Wielki zapewnił miastu szybki rozwój przez prawo utworzenia targów w mieście w dniu, który sobie wójt wybierze oraz zwolnił mieszczan i kmieci od wszelkich danin i posług na okres dwudziestu lat. Przywilej lokacyjny przeznaczył 1 łan ziemi pod Kościół. W I poł. XVI wieku wójtostwo piwniczańskie przeszło w ręce szlacheckie i już w 1522 roku dziedzicznymi wójtami tego miasta byli bracia Jan i Jakub Wojnarowscy Herbu Bylina.

Piwnicznej nie omijały liczne klęski. Położenie miasta nad groźną rzeką, górską narażało ją na częste zniszczenia wskutek wylewów tej rzeki. Szczególne spustoszenia poczyniły trzy powodzie w XVII wieku: w 1662, 1668 i 1690, zaś ostatnie powódzie w 1934, 1958 i 1997 spowodowały liczne straty. Miasto przeżyło również zarazy wywołane powszechnym głodem. W okresie Wiosny Ludów tyfus głodowy i cholera nawiedziły całą Europę. Szczególnie dotkliwie dały się we znaki ludziom najbardziej ubogich rejonów, takich właśnie jak nadpopradzka Sądecczyzna. Podczas ostatniej epidemii cholery w XIX wieku w ciągu trzech miesięcy zmarło od zarazy pięćset osób. Miasto ucierpiało również od napadów wrogich oddziałów wojskowych. W 1410 roku napadł na Piwniczną wojewoda siedmiogrodzki Ścibor ze Ściborzyc. W czasie Konfederacji Barskiej w Piwnicznej w rejonie Borownic miała miejsce zwycięska potyczka Konfederatów z wojskami carskim. Już w XVIII wieku Piwniczna posiadała sieć wodociągową, a w XVIII i XIX wieku wybudowano szkołę, karczmę, pięć młynów, dwa tracze, folusz, świdernię do wiercenia rur wodociągowych, cysterne na wodę i papiernię, którą na potoku Czercz założył w 1793 roku Maciej Baczyński oraz szpital.

W latach 1874-1876 wybudowano linię kolejową Nowy Sącz -Muszyna. Przystanek kolejowy w mieście wybudowano dopiero w 1908 roku, gdy miasto dało kolei subwencje na jego wybudowanie. Rok 1876 przyniósł Piwnicznej pożar. Spaliło się czterdzieści domów w mieście wraz z drewnianym kościołem. W 1884 roku pojawili się pierwsi turyści. W 1903 roku ks. Jan Dagnan założył Kółko Rolnicze i sklep, w którym sprzedawano produkty rolne oraz prymitywne maszyny rolnicze. W 1906 wytyczono pierwszy szlak turystyczny, wiodący z Piwnicznej do Szczawnicy.

W 1912 roku w mieście założono naftowe oświetlenie (8 latarni), a w 1918 roku wybrukowano ulice Równia, Zatyłki oraz drogę z Rynku na przystanek kolejowy. Piwniczna stała się wkrótce silnym ośrodkiem letniskowo-wypoczynkowym. Wybudowano społecznie drewniany most na Popradzie, tartak parowy, aptekę i liczne pensjonaty. Wzmagający się napływ kuracjuszy aktywizował zarząd miasta do rozbudowania uzdrowiska. W wyniku tego wybudowano łazienki kąpielowe. W uzdrowisku rozpoczął pracę pierwszy lekarz zdrojowy, pielęgniarka i masażystka. Atrakcją dla kuracjuszy były zabawy i festyny.

W czasie okupacji przez miasto prowadził szlak kurierski na Węgry (Warszawa - Nowy Sącz -Budapeszt przez Kosarzyska, Suchą Dolinę i Eliaszkówkę), na terenie piwniczańskich lasów powstały grupy dywersyjne i partyzanckie, z których najliczniejszą i najgroźniejszą dla okupanta była dziewiąta kompania trzeciego batalionu 1 Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej, dowodzona przez Juliana Zubka ps. "Tatar". Dnia 23 stycznia 1945 roku I Armia Gwardii 4 Frontu Ukraińskiego oswobodziła spod okupacji hitlerowskiej miasto Piwniczna i przyległe tereny gminy. W dowód uznania za wkład włożony w walkę z niemieckim okupantem, Miastu i Gminie Piwniczna został przyznany przez Radę Państwa PRL w dniu 18 października 1986 roku Krzyż Walecznych.

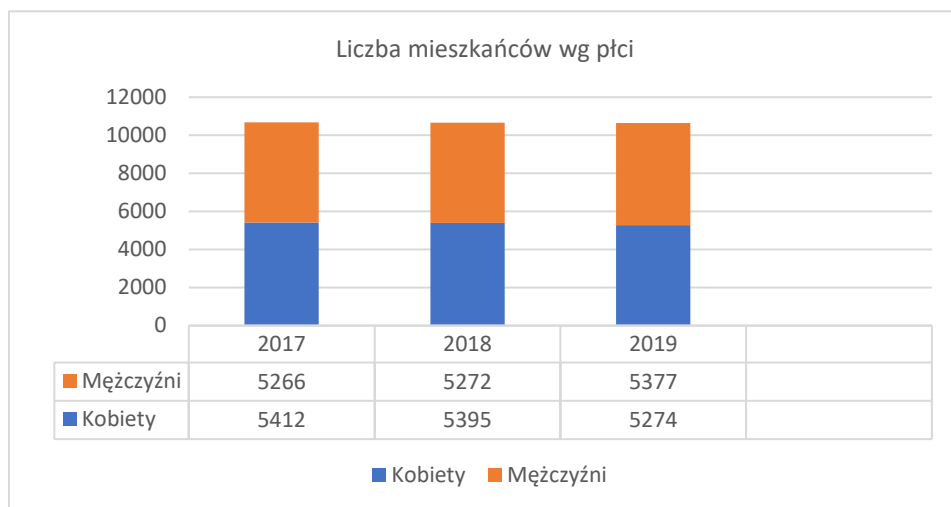
3. Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2018-2019 liczba ludności gminy była nieco niższa niż w 2017 roku. (10 678 w 2017 r., 10 667 w 2018, 10 651 w 2019 r.). W latach 2017-2018 większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety, a w 2019 r. W 2019 roku liczba dzieci i młodzieży była wyższa niż w latach 2017-2018. Jednocześnie stale malała liczba osób w wieku produkcyjnym. Natomiast liczba osób starszych nieznacznie wzrosła. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 3,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,2 lat i jest nieznacznie niższy od średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego

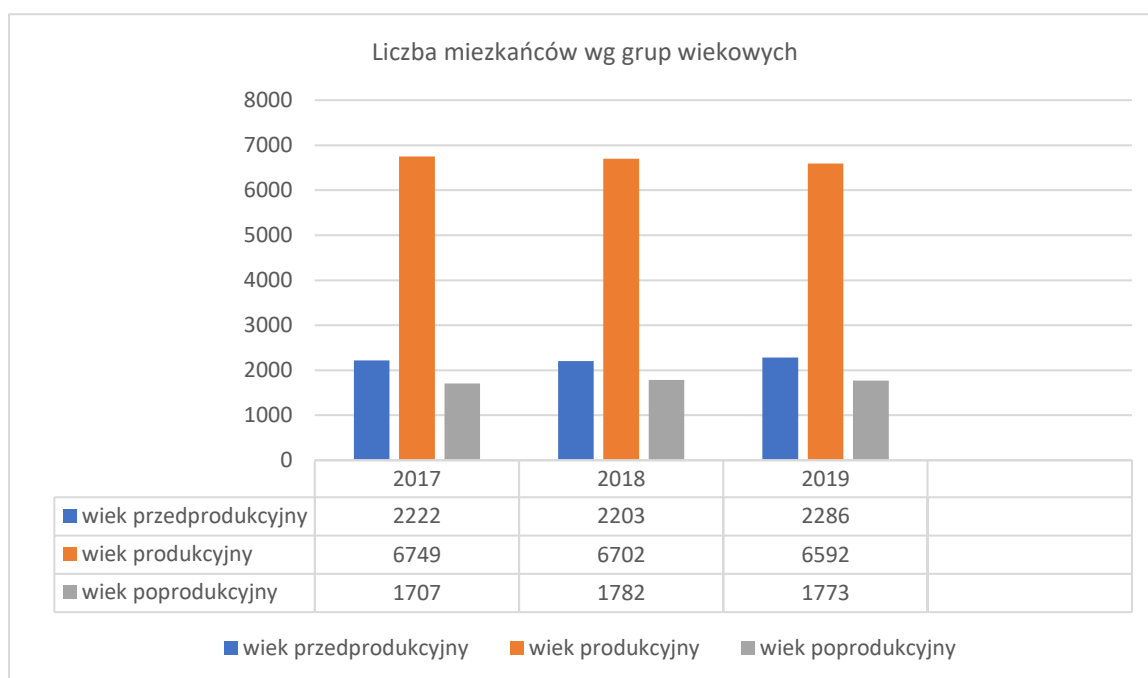
oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy z podziałem na płeć

Źródło: GUS-opracowanie własne

Wykres 2. Liczba mieszkańców gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019.

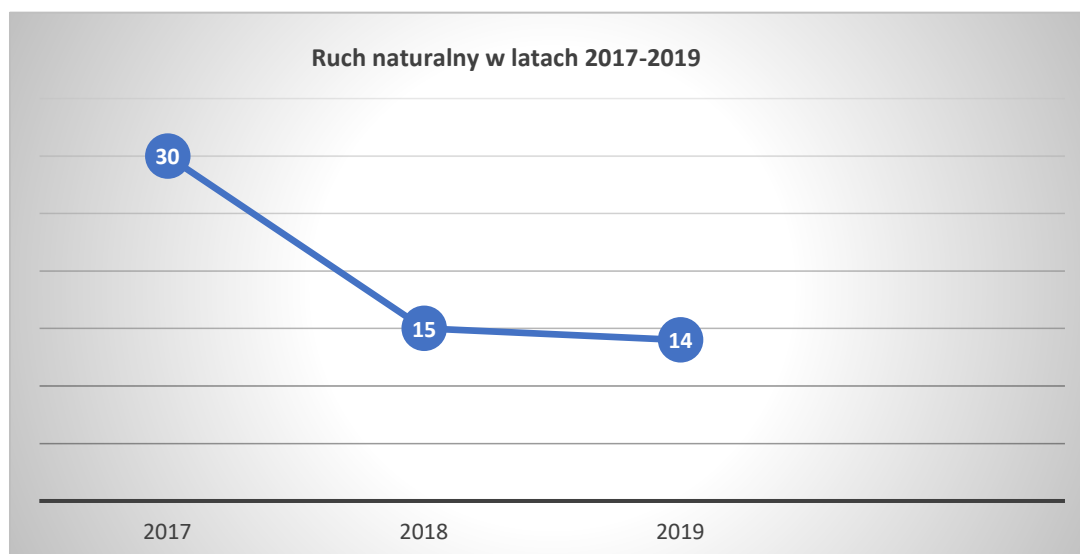
Źródło: GUS-opracowanie własne

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2018 przyrost naturalny w gminie był dodatni (30 w 2017 r., 15 w 2018 r., w 14 w 2019). W analizowanym okresie dodatnie było także saldo migracji, odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym

(18 w 2017 r., 45 w 2018r., 14 w 2019 r.). Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Ruch naturalny w latach 2017-2019.

Źródło: GUS-opracowanie własne

Analizując sytuację demograficzną w gminie, udział dzieci i młodzieży w populacji gminy utrzymuje się na zbliżonym poziomie (20,70% w 2017r.; 20,60% w 2018r.; 21,40% w 2019r.). Udział osób starszych również nie ulega większym wahaniom i jest stosunkowo równomierny (15,90% w 2017r., 16,70% w 2018r., 16,60% w 2019r.). Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w 2019 r. wyniósł 64,80. W roku poprzedzającym tj. 2018 był niższy o 6,40 (58,40). Natomiast w 2017 r. współczynnik ten był na poziomie 59,50. Na tej podstawie przypuszczać należy, że w gminie obecny jest proces starzenia się społeczności lokalnej.

Dynamiczny proces starzenia się społeczeństwa to wynik nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego ukierunkowane są na dalszy wzrost udziału „młodszej” subpopulacji do 2025 roku, tj. osób w wieku 65-79 lat, gdyż tę grupę będą sukcesywnie zasilali osoby urodzone w latach 1949-1965, przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 roku znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Prognozuje się, że w 2040 roku aż 36% będą stanowiły osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) wśród zbiorowości osób starszych.

Zjawisko starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań ukierunkowanych na nowoczesny system polityki społecznej z naciskiem na szczególne potrzeby osób starszych. Starzenie się i starość to główne problemy społeczne, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym. Zjawisko starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie 2020-2025 wyodrębnią się z 2 grupy seniorów – młodsza (do 79 lat) i starsza (80 lat i więcej). Stąd też, potrzeba stworzenia działań adresowanych do obu grup – mających na celu profilaktykę, oraz podnoszenie jakości życia osób starszych. W gminie Piwniczna-Zdrój do najistotniejszych problemów dotyczących seniorów zalicza się: samotność, problemy finansowe, utrudniony dostęp do usług specjalistycznych oraz brak wsparcia ze strony rodziny, a także brak ofert spędzania czasu wolnego.

Działalność na rzecz seniorów w gminie prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej w Piwnicznej-Zdroju (zasiłki pieniężne, dystrybucja żywności Caritas, usługi opiekuńcze, kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, praca socjalna, zasiłki i składki dla opiekuna, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy).

4. Infrastruktura i przestrzeń

a) drogi i komunikacja

System transportowy gminy tworzą dwa układy: drogowy i kolejowy. Na terenie Gminy Piwniczna-Zdrój funkcjonuje rozwinięta sieć dróg. Podstawowy układ drogowy gminy tworzą drogi krajowe, powiatowe i gminne. Przez jej obszar przebiega droga krajowa nr 87 łącząca Nowy Sącz z granicą ze Słowacją oraz droga wojewódzka nr 971 łącząca Piwniczną-Zdrój, Muszynę i Krynice-Zdrój oraz drogę krajową nr 75 stanowiącą połączenie pomiędzy drogą krajową nr 87 i nr 75. Gminna sieć drogową niestety charakteryzuje się niedostateczną jakością, brak też jest miejsc parkingowych oraz dworca autobusowego.

Przez gminę Piwniczna-Zdrój biegnie linia kolejowa nr 96-linia łącząca stację Tarnów – Muszynę – Leluchów (kolejowe przejście graniczne). Na tej linii odbywa się ruch towarowo-osobowy, krajowy jak i międzynarodowy.

b) wodociągi i kanalizacja

Cały obszar Gminy Piwniczna-Zdrój posiada dostęp do sieci wodociągowej. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 19,3 km, co oznacza, że 25 % mieszkańców jest

podpiętych do wodociągu miejskiego. Z uwagi na ukształtowanie terenu w Gminie niemożliwe jest utworzenie systemu sieci wodociągowej zarówno w samym mieście jak i pozostałych sołectwach. Ujęcia wody pitnej oraz na potrzeby gospodarcze pokrywane są z ujęć własnych, a woda dystrybuowana jest lokalnymi wodociągami-wodociąg Miasta, wodociąg Łomnicy i wodociąg Zawodzie.

Na terenie gminy czynne są dwie oczyszczalnie ścieków. Jedna z nich, zlokalizowana w Piwnicznej Zdroju, została po raz drugi zmodernizowana w 2018 roku. Jej przepustowość wynosi 1288m³/dobę. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 52,6 km, w tym długość czynnej sieci kanalizacyjnej 52,6 km. Stopień skanalizowania Gminy wynosi 55,72 % - liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej stale wzrasta (5900).

Nieczystości z terenów nieskanalizowanych, w dużej mierze są odprowadzane do zbiorników bezodpływowych, ulokowanych na terenach posesji. Jest to dość uciążliwe rozwiązanie z uwagi na fakt, że to właściciele zobowiązani są do odprowadzenia nagromadzonych nieczystości. Stąd też, coraz częściej zastosowanie znajdują oczyszczalnie przydomowe. Niepełny rozwój sieci wodociągowej na obszarach zamieszkałych i zabudowanych stanowi zagrożenie dla środowiska naturalnego oraz wód powierzchniowych. Może skutkować to skażeniem gleb, wód oraz stanowić zagrożenie epidemiologiczne. Ze względu na posiadanie cennych zasobów wód mineralnych, bardzo ważna jest racjonalna gospodarka wodno-ściekowa.

c) energetyka i gazownictwo

Cały obszar Gminy podłączony jest do sieci energetycznej i na jego obszarze znajdują się 22 stacje transformatorowe. Przez teren gminy przebiegają sieci wysokiego, średniego i niskiego napięcia. Dystrybutorem energii elektrycznej jest Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Krakowie. Głównym źródłem zasilania (GPZ) dla Gminy jest GPZ Piwniczna 110/15 kV, ulokowany w Piwnicznej-Radwanowie. Na terenie gminy nie ma elektrowni ani elektrociepłowni. Linia wysokiego napięcia 110kV przebiega przez miejscowości Witkowskie – Borownice – Piwniczna-Zdrój – Czercz – Zapotok – Majerz – Łomnica-Zdrój – Wierchomla Wielka – Wierchomla Mała. Linie niskiego napięcia doprowadzają energię elektryczną do poszczególnych miejscowości i przysiółków.

Obszar Gminy nie jest objęty gazyfikacją. Natomiast na etapie konsultacji pozostają planowane działania skłaniające się do utworzenia wyspowych stacji rozprężania CNG (Compressed Natural Gas – gaz ziemny w postaci sprężonej od 20-25MPa). Do analizy

możliwości wykorzystania gazu CNG wytypowane zostały rejony takie jak: Hanuszów, Równia, Zawodzie, Rynek i okolice, ul. Szczawnicka i Borownice.

Potrzeby grzewcze mieszkańców pokrywane są z różnych źródeł – paliwo stałe 80%, , olej opałowy/gaz 10%, pompy ciepła 10%. Na terenie Gminy nie istnieją większe źródła ciepła (kotłownie) w oparciu o które można w przyszłości utworzyć system ciepłowniczy i nie planuje się utworzenia takiej sieci ciepłowniczej.

d) gospodarka odpadami

Za gospodarkę odpadami na terenie Gminy Piwniczna-Zdrój odpowiada Gmina Piwniczna-Zdrój. Został zlokalizowany stacjonarny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na ul. Krakowskiej 26. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów wtórnych takich jak: szkło, makulatura, tekstylia, metale i tworzywa sztuczne. Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej świadczy również usługi transportowe pod indywidualne potrzeby klienta, w razie odbioru odpadów wielkogabarytowych lub innych. Na terenie Gminy nie znajduje się wysypisko odpadów, a zebrane odpady od mieszkańców są wywożone do Zakładu Zagospodarowania Odpadami w Gorlicach i Nowym Sączu.

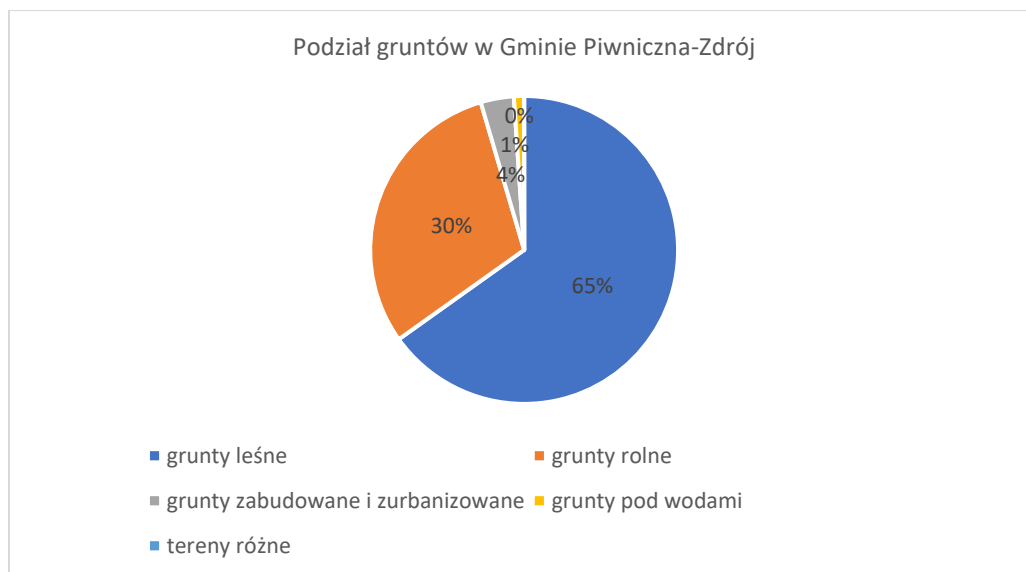
5. Gospodarka i określenie sytuacji na rynku pracy

Gmina Piwniczna-Zdrój jest gminą o charakterze turystycznym z rosnącą aktywnością gospodarczą, zwłaszcza w branży budowlanej. Jej obszar cechuje się wysokimi walorami turystyczno-przyrodniczymi, stąd też Gmina Piwniczna-Zdrój posiada status uzdrowiska, a rozwój turystyki i jej kluczowa rola w lokalnej gospodarce należy do priorytetowych kierunków rozwoju Gminy.

Ponad 95 % (12.072,69 ha) powierzchni Gminy stanowią użytki rolne i leśne, pozostała część to grunty zabudowane i zurbanizowane (440,74 ha – 3,18%), grunty pod wodami (134,69 ha – 1,06%) i tereny różne (1,33 ha – 0,01 %). Teren Gminy Piwniczna-Zdrój charakteryzuje się wysokim potencjałem hydrologicznym. Wody podziemne z obszaru gminy zostały objęte strefą szczególnej ochrony zasobów wodnych ze względu na występowanie wód słodkich i wód mineralnych. Obecne w Piwnicznej szczawy zostały zakwalifikowane do wód leczniczych kopalin podstawowych w uzdrowiskach.

Wykres 4. Podział gruntów w gminie Piwniczna-Zdrój.

Źródło-opracowanie własne-na podstawie danych Urzędu Miejskiego Piwnicznej-Zdroju

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (368 w 2017 r., 387 w 2018 r., 403 w 2019 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (346 w 2017 r., 365 w 2018 r., 385 w 2019 r.). W 2019 roku dominującymi rodzajami działalności gospodarczej były handel i usługi w zakresie napraw (93 podmioty), przetwórstwo przemysłowe (74) oraz budownictwo (53).

Do największych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie należą:

- *Piwniczanka Spółdzielnia Pracy* - ul. Zdrojowa 13, 33-350 Piwniczna Zdrój;
- *Kokuszk-Ski* - Kokuszka 2, 33-350 Kokuszka;
- *Stacja Narciarska Dwie Doliny Muszyna-Wierchomla* - Wierchomla Mała 42, 33-350 Wierchomla Mała;
- *Hotel Piwniczna SPA&Conference* -ul. Juliusza Korwina Gąsiorowskiego 5 33-350 Piwniczna-Zdrój;
- *Hotel*** NAT Piwniczna Zdrój (Smrek)* - Kosarzyska 1, 33-350 Piwniczna-Zdrój;
- *Dom Wczasowy Filarówka* - ul. Borownice 5, 33-350 Piwniczna-Zdrój;
- *Iskra Ośrodek Wypoczynkowy* - Kosarzyska 260, 33-350 Piwniczna Zdrój;
- *Rezydencja Leśny Dwór* - Kosarzyska 102, 33-350 Piwniczna-Zdrój,
- *Ski Hotel* - Sucha Dolina 33, 33-350 Piwniczna-Zdrój,
- *BESKID **** Balneo Medical Resort & SPA* - Zagrody 8, 33-350 Piwniczna-Zdrój.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego w 2019 roku liczba osób bezrobotnych w Gminie wyniosła 346 i była niższa niż w latach 2017-2018 (378 w 2017 r., 362 w 2018). Dane szczegółowe na temat bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawia poniższy wykres.

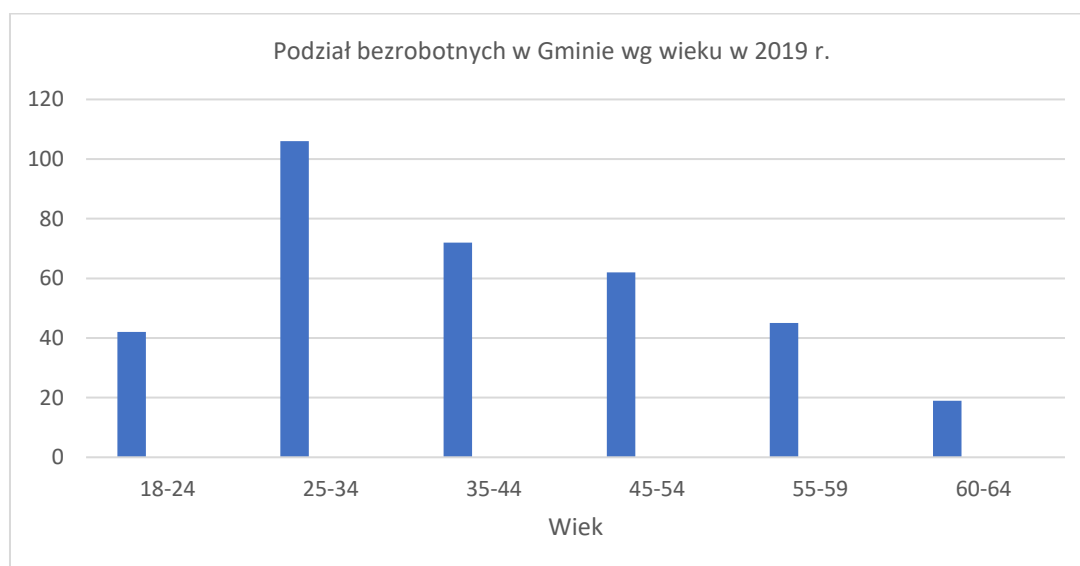
Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych w latach 2017-2019 w Gminie Piwniczna-Zdrój.

Źródło: PUP dla Powiatu Nowosądeckiego-opracowanie własne

Na koniec 2019 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły odpowiednio: osoby w wieku 25-34 lata (106 osób), osoby w wieku 35-44 lata (72 osoby), osoby w wieku 45-54 lata (62 osoby), osoby w wieku 55-59 lat (45 osób) osoby w wieku 18-24 (42 osoby) oraz osoby w wieku 60-64 (19 osób). Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6. Podział bezrobotnych w Gminie wg wieku w 2019 r.

Źródło: PUP dla Powiatu Nowosądeckiego-opracowanie własne

6. Edukacja

Na infrastrukturę Gminy Piwniczna-Zdrój w połowie 2020 r składało się:

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 w Piwnicznej-Zdroju – przekształcenie ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Piwnicznej Zdroju i Przedszkola Nr 1 w Piwnicznej-Zdroju,
2. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Piwnicznej-Zdroju – Kosarzyska,
3. Szkoła Podstawowa w Łomnicy Zdroju,
4. Szkoła Podstawowa w Głębokiem,
5. Przedszkole Nr 3 w Piwnicznej-Zdroju,
6. Przedszkole Nr 4 w Młodowie.

Szkoła Podstawowa w Wierchomli Wielkiej oraz Szkoła Podstawowa w Kokuszcze prowadzone przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży w Wierchomli Wielkiej.

Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój organizuje dowóz dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy do szkół znajdujących się na jej terenie.

W poniższej tabeli zestawiono liczbę dzieci uczęszczających do szkół oraz liczbę zatrudnionych nauczycieli w latach 2017-2020 w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój. Z danych ilościowych wynika, że liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych w Gminie Piwniczna-Zdrój w latach 2017-2020 ulegała nieznacznym wahaniom. Obserwuje się jednak spadek liczby uczniów w latach 2019-2020 w stosunku do lat 2017-2018.

Tabela. 1. Ilość dzieci i nauczycieli zatrudnionych w latach 2017-2020.

Placówka	2017 r.		2018 r.		2019 r.		2020 r.	
	liczba dzieci	nauczyciele	liczba dzieci	nauczyciele	liczba dzieci	nauczyciele	liczba dzieci	nauczyciele
SP Piwniczna-Zdrój	479	49,7	470	50,5	433	49,29	474	49,51
SP Kosarzyska	116	14,76	122	16,29	131	16,35	123	15,78
SP Łomnica-Zdrój	346	34,21	336	35,35	306	33,57	293	32,71
SP w Głębokiem	91	13,27	92	15,6	91	14,31	84	11,63

Przedszkole Nr 1	83	6,6	87	6,93	35	6,5	0	3,37
Przedszkole Nr 3	53	3,8	51	3,64	50	3,7	50	3,6
Przedszkole Nr 4	32	3,25	32	3,8	31	3,39	34	3,48

Źródło: opracowanie własne-dane ZEAS Piwniczna-Zdrój

7. Kultura i sport

W Gminie Piwniczna-Zdrój prowadzi działalność Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Podstawowa działalność MGOK polega na tworzeniu, upowszechnieniu i ochronie kultury. Prowadzi również działalność związaną z wydawaniem gazety „Znad Popradu”, prowadzeniem Punktu Informacji Turystycznej, sportem i rekreacją na kąpielisku na Radwanowie oraz na hali widowiskowo-sportowej oraz handlem i gastronomią na obiekcie kąpielisko na Radwanowie.

Do najważniejszych działań ośrodka należy m.in.:

- prowadzenie zespołów: Regionalnego Zespołu „Dolina Popradu”, Regionalnego Zespołu „Małe Piwnicoki”, Orkiestry Dętej OSP, grupy break dance „Beat Busters”. Wszystkie grupy prężnie działają oraz biora udział w różnych przeglądach i konkursach;
 - prowadzenie zajęć nauki gry na instrumentach muzycznych - średnio 145 uczniów. Motywowanie podopiecznych do ćwiczeń i gry poprzez organizację gminnych przeglądów oraz umożliwienie im brania udziału w konkursach na wyższych szczeblach;
 - organizacja gminnych obchodów świąt, rocznic i uroczystości;
 - organizacja cyklicznej, plenerowej imprezy Dni Piwnicznej;
 - organizacja cyklicznego wydarzenia – rajdu „Szlakami kurierów przez zielone granice”;
 - organizacja cyklicznej imprezy plenerowej Sobótki Nadpopradzki. W 2018r. przy tej okazji odbył się m.in. pokaz pt.: „Na Św. Jona przy kosorze” - pasterstwo w dolinie Popradu. W roku 2019 wyprodukowany został cykl filmów „Spotkania nad Popradem”;
 - Kolędowanie Małemu Bacy – cykl niedzielnych koncertów kolęd z udziałem lokalnych zespołów artystycznych. Finałowy koncert odbywa się przy grocie na Jaworzynie Kokuszczańskiej 966 m n.p.m.;
- MGOK prowadzi nadprogramowo bloga: piwnicznazdroj.blogspot.com w celu lepszego pozycjonowania w wyszukiwarce Google informacji o Piwnicznej.

8. Turystyka, rekreacja i wypoczynek

Gmina Piwniczna-Zdrój posiada status uzdrowiska. Początki lecznictwa sięgają do 1880 r. – kiedy to lwowski lekarz odkrył lecznicze właściwości wód mineralnych i klimatu i sprowadził pierwszych klientów. Pierwszego odwiertu wody mineralnej dokonano w 1932 r. W tym roku też zbudowano łazienki kąpieli mineralnych, borowinowych i pijalnie wód.

Tabela 2. Zasoby uzdrowiskowe Miasta Piwniczna-Zdrój

Wyszczególnienie	Zidentyfikowano
Złoża surowców leczniczych	TAK
Klimat o właściwościach leczniczych	TAK
Zakłady i urządzenia służące lecznictwu uzdrowiskowemu	TAK
Dbłość o środowisko naturalne	TAK
Infrastruktura techniczna w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, gospodarka odpadami	TAK

Źródło: UMiG Piwniczna-Zdrój

W skład gminy wchodzi miasto Piwniczna - Zdrój oraz 6 sołectw: Kokuszka, Głębokie, Młodów, Wierchomla (Wielka i Mała), Łomnica-Zdrój, Zubrzyk.

W mieście Piwniczna-Zdrój od czasów lokacji miasta zachował się prawie niezmienny układ urbanistyczny z czworobocznym rynkiem i wychodzącymi z jego narożników ulicami. W południowej pierzei rynku znajduje się ratusz, którego załazek powstał już w XIX wieku i pełnił funkcję wartowni. Przed Ratuszem znajduje się Pomnik upamiętniający 58 mieszkańców Piwnicznej poległych w latach 1939-1945. W pozostałych pierzejach rynku XIX-wieczne domy mieszczańskie. Pod jednym z nich są gotyckie piwnice, w których przechowywano niegdyś węgierskie wino. Według legendy system piwnic miał się ciągnąć aż pod Niemcową (1001m n.p.m.). Na środku rynku znajduje się zabytkowa cysterna - studnia, która zaopatrywała mieszczan w wodę do użytku codziennego a później była zbiornikiem przeciwpożarowym. W roku 1801 staraniem piwniczańskiego magistratu doprowadzono tu wodę systemem drewnianych rur. Na wyposażeniu studni była sikawka, skórzane wiadra i beczki na wodę. Niestety w czasie wielkiego pożaru w 1876 roku studnia spłonęła wraz z całym wyposażeniem. Uratowała się jedynie figura św. Floriana, która wpadła do wody. Budowlę zrekonstruowano w 1913 roku, według projektu Jana Łomnickiego. Na jednym ze zwieńczeń wymalowano wówczas portret Kazimierza Wielkiego. Obecnie na studni ustawiony jest odrestaurowany konny wóz strażacki. Muzeum regionalne utworzono

w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury, staraniem Towarzystwa Miłośników Piwnicznej w 1978 roku. Ekspozyty, które tam można oglądać przekazała w większości miejscowa szkoła podstawowa ze swojej izby, część oddali mieszkańcy Piwnicznej (E. Grucela, G. Lebdowicz, M. Łomnicki, J. Długosz i Z. Durlak). Ekspozycję rozpoczyna wystawa dawnych sprzętów codziennego użytku od rzemieślniczych poprzez narzędzia kołodziejskie, bednarskie, kuśnierskie, szewskie i tkackie, do sprzętu gospodarstwa domowego z dawnych lat. Wszystkie prezentowane narzędzia czarni górale robili i nazywali sami, a ich przeznaczenie niejednokrotnie zaskakuje i rozwesela odwiedzających (np. lewarek do wyrywania zębów, drewniany cedzak służący do odcedzania ziemniaków a w nagłej potrzebie wykorzystywany do spowiadania obłożnie chorego, co czyniło, iż spowiedź nabierała rangi, gdy szept przechodził przez małe oczka cedzaka). Dawni gospodarze swoje narzędzia przekazywali swoim synom testamentem, zaznaczając szczegółowo, co któremu przypada w udziale. W muzeum znajduje się właśnie taki testament, prawie dwustuletni. Wiele sprzętów ma charakter małych dzieł artystycznych jak choćby imadło z rzeźbioną stylizowaną głową zwierzęcia. Oprócz narzędzi rolniczych i rękodzieł rzemieślników piwniczańskich - ukazuje również ludowy strój czarnych górali z gunią i portkami z czarnego sukna oraz kobiecy z katanką i spódnicą tzw. błękciorą. W części historycznej ekspozycji mają swoje miejsca fotokopie dokumentów lokacyjnych i reprodukcje przywilejów królewskich. W ciągu ostatnich czterech wieków istnienia Piwnicznej, otrzymała ona co najmniej 12 ważnych dla tego miasta dokumentów pergaminowych. Ich wystawcami byli królowie polscy, poczynając od Batorego. Z tych pergaminów zachowało się do dziś 10 jako tzw. transumpty, czyli dokumenty zatwierdzające treść uprawnień udzielonych dawnej Piwnicznej oraz zawierające dosłowny tekst dokumentu potwierdzonego. Na uwagę zasługują dokumenty i zdjęcia z okresu przedwojennego i z okresu II wojny światowej (partyzantów, kurierów i Żydów piwniczańskich), zdjęcia członków Koła Dramatycznego (działającego w latach 1936-1961), chórów szkolnych i ludowych oraz zdjęcia, obrazy i płaskorzeźby miejscowych malarzy i rzeźbiarzy m.in. E. Gruceli, T. Kuliga, S. Lebdowicza, A. Dulaka, W. Kotarby, J. Broniszewskiego, W. Lebdowicza, W. Dutki, J. Gruceli. Na szczególną uwagę zasługuje - przekazana przez prof. Zbigniewa Bielczyka - jedna z najbogatszych kolekcji sprzętu narciarskiego i starych nart, gromadzonych latami pięknych okazów czeskich, austriackich, niemieckich, francuskich i polskich biegówek oraz zjazdówek. Najstarsza w kolekcji narta pochodzi z połowy XVIII wieku. Oprócz nart w kolekcji jest również ikonografia, która opowiada o historii narciarstwa w ogóle. A ta historia liczy prawie 5 tys. lat. Świadczą o tym odkrycia archeologiczne pokazane

na zdjęciach, na rysunkach. Są to najczęściej malowidła naskalne w jaskiniach, znalezione w różnych miejscach na świecie - mówi Barbara Talar, kustosz muzeum. - Ponadto są zdjęcia nart, na tym akurat sprzed około 4 tys. lat. Jednakże ostatnie odkrycie nad jeziorem Bajkał udowadnia, że narty są jeszcze starsze. Zbiory i ekspozycja są arcyciekawe. Część eksponatów pochodzi ze zbiorów profesora Zygmunta Bielczyka. To największa tego typu kolekcja w Polsce i jedna z cenniejszych na świecie. W jej skład wchodzi czasem zaskakujące eksponaty. Jest to narta подарowana przez Adama Małysza. Kto nie zna tego nazwiska na całym świecie? Obok stoi narta z czasów pierwszego naszego wielkiego skoczka narciarskiego, Stanisława Marusarza. To celowo ustawione w ten sposób – profesor Bielczyk pozwolił na to, by ta nowa zupełnie narta została włączona do tej kolekcji starych nart dla porównania. Na tych starszych nartach kiedyś skakało się 20, najwyżej 30 metrów. Na nowoczesnych to się lata – 230 metrów - podkreśla Barbara Talar. W kolekcji jest ponad 90 wiązań narciarskich, ponad 70 nart, kije narciarskie, buty i raki. W sumie ponad 300 eksponatów. Naprzeciw widać kościół parafialny pw. Narodzenia NMP, wybudowany w latach 1881-86, z kamienia i cegły, na miejscu starszych świątyń. Jest to kościół bazylikowy z wieżą i dzwonem z 1523 roku. Niedaleko rynku Piwnicznej, przy torach kolejowych, obok placu zabaw znajduje się cmentarz żydowski kirkut - zniszczony w czasie ostatniej wojny. Z przekazów starszych mieszkańców miasteczka wynika że, macewy żydowskie Niemcy wykorzystywali do budowy dróg, dlatego zachowały się tylko nieliczne. Prawie w centrum miasta położony jest stary cmentarz piwniczański, otoczony murem na terenie opadającym zboczami w stronę szosy i tzw. dziadowskiego potoku, z pięknym starodrzewem. Cmentarz ten funkcjonował od końca XVIII wieku do 1917 roku. Później chowano tu zasłużonych obywateli miasta oraz ekshumowane ofiary hitlerowskiej egzekucji w Kosarzyskach i na Łomnickim.

Łomnica Zdrój to miejscowość turystyczno - uzdrowiskowa położona wzdłuż potoku Łomniczanka na długości 9 km, prawego dopływu Popradu. Dolina Łomniczanki w swej górnej, północnej części podchodzi pod główny grzbiet Pasma Jaworzyny Krynickiej. Dominuje tu Wierch nad Kamieniem, w sąsiedztwie którego znajdują się turystycznie popularne Pisana Hala i Łabowska Hala. Centrum miejscowości leży na wysokości 400-600 m n.p.m. Usytuowana jest tu nowa i okazała szkoła, której patronuje oddział partyzancki mjrą Zubka „Tatara”, walczący w czasie II wojny światowej w okolicach Łomnicy. Znajduje się tam również kilka ośrodków wypoczynkowych, sklepy, kawiarnia. Występujące tu liczne źródła

wody mineralnej o charakterze leczniczym mogą być stosowane w profilaktyce leczenia chorób układu krążenia. W miejscowości znajduje się kilka malowniczych wodospadów. Osobliwością są pozostałości szafarstwa w postaci „chałpin” pasterskich na górskich halach. Miejscowość słynie w okolicy z potrawy regionalnej, pysznych pierogów łomniczańskich, które obrosły w liczne anegdoty i dowcipy.

Na wschód od Łomnicy w dolinie Wierchomlanki, prawego dopływu Popradu, znajdują się dwie wioski gminy: Wierchomla Wielka i Wierchomla Mała. Wierchomla Wielka rozpoczyna się u wlotu do doliny potoku i ciągnie się przez ok. 6 km wzdłuż drogi i Wierchomlanki. Znajduje się tu cerkiew greckokatolicka z 1821 r. wpisana do rejestru zabytków, obecnie kościół rzymskokatolicki. Jest to najstarszy obiekt sakralny gminy. Dolina słynie z wielu źródeł wody mineralnej, które są udostępnione do spożycia z naturalnych dzikich wypływów. W górnej części doliny, w bocznym odgałęzieniu potoku, u podnóża góry Pusta Wielka, leży Wierchomla Mała. Znajduje się tu nowoczesna stacja narciarska Dwie Doliny Wierchomla Muszyna.

Kolejną miejscowością w gminie Piwniczna jest wioska Zubrzyk. Jej zwarta zabudowa zajmuje teren u podnóża Zubrzego Wierchu, w dolinie Popradu, przy drodze z Piwnicznej do Muszyny. W miejscowości zachowała się cerkiew greckokatolicka z 1875 r. Z Zubrzyka nieznakowaną ścieżką można dojść na Zubrzy Wierch, pod którego szczytem znajduje się jaskinia szczelinowa.

Na północ od Piwnicznej znajdują się rozdzielone rzeką Poprad Młodów i Głębokie. Głębokie leży na prawym brzegu rzeki w dolinie potoku Głębozanka, u podnóża grzbietu Zadnich Gór. Największą atrakcją Głębokiego są źródła wód mineralnych, które ze względu na walory smakowe cieszą się dużą popularnością. Po drugiej stronie Popradu, u podnóża Kordowca (763 m) należącego do pasma Radziejowej znajduje się Młodów. Działa tu prężnie Koło Gospodyń Wiejskich kultywujące tradycje kulinarne i folklorystyczne.

Jedną z najmniejszych wiosek gminy jest Kokuszka, wieś usytuowana w dolinie Jaworzynki. Zabudowania wsi znajdują się na wysokości 400 - 500 m n.p.m., lecz niektóre z jej przysiółków sięgają 900 m n.p.m. Położenie jest jej największym walorem, a spacer wzdłuż potoku Jaworzynka, wśród ocalałej tu starej zabudowy, wart jest polecenia. W centralnej części miejscowości znajduje się szkoła podstawowa, a nieco wyżej kaplica. W kaplicy na Fiedorku, u podnóża góry Skała, tradycyjnie odprawiana jest co roku w święto Wniebowstąpienia Pańskiego msza ofiarowana w intencji rozpoczynającego się sezonu turystycznego.

Bardzo popularnym obiektem jest tu Kąpielisko na Radwanowie - spory, odkryty basen rekreacyjny z dwiema zjeżdżalniami, urządzeniami do hydromasażu i oczywiście brodzikiem dla najmłodszych. Na miejscu dostępny jest też zadaszony basen, jacuzzi i sauna (Łomnickie 85).

Na ulicy Krynickiej, niemal nad samym Popradem stoi Hala Widowiskowo - Sportowa, gdzie poza boiskiem dostępna jest 15-metrowa ścianka wspinaczkowa czy siłownia.

Natomiast przy ulicy Daszyńskiego, niemal w samym centrum Piwnicznej, świetnym terenem spacerowym jest Park Węgielnik (Skałki). Pieszko można dojść na szczyt góry z wieżą widokową, a dzieci zabawią się na atrakcyjnym placu zabaw. Park Węgielnik-Skałki, czyli miejsce idealne do spędzania czasu na świeżym powietrzu, a także dla miłośników historii. Miejsce to zlokalizowane jest blisko centrum miasta. Park to specjalnie przygotowane ścieżki rekreacyjne z licznymi udogodnieniami, które prowadzą na wzniesienie. Zlokalizowana jest tu aranżacja historyczna z odtworzonymi okopami z czasów II Wojny Światowej. Oprócz aranżacji historycznej możemy znaleźć tu również polanę z licznymi atrakcjami dla całej rodziny. Dużą popularnością wśród turystów cieszy się także wieża widokowa, z której podziwiać można najbliższą okolicę oraz platforma widokowa zawieszona na wychodni skalnej.

Pijalnia Artystyczna i Park Zdrojowy. Jest to jedno z najpopularniejszych. Pierwotnie miejsce to miało pełnić rolę pijalni wód mineralnych pochodzących z lokalnych źródeł. Obecnie jednak znajduje się tu również galeria, w której organizowane są różnego typu wystawy, koncerty i przedstawienia. Na terenie Parku Zdrojowego znajduje się również amfiteatr, który w okresie wiosenno-letnim wykorzystywany jest do organizacji koncertów plenerowych. Dużym atutem tego miejsca są również piękne alejki spacerowe, gdzie można zrelaksować się i odprężyć. 100 metrów dalej znajduje się źródło wody Piwniczanka.

Górskie szlaki turystyczne, na które warto ruszyć podczas odwiedzin Piwnicznej-Zdroju.

- Z Piwnicznej-Zdroju na Kicarz – jedna z łatwiejszych tras oznakowana kolorem niebieskim. Na zboczach znajduje się wyciąg narciarski.
- Z Piwnicznej-Zdroju na Halę Pisaną, Diabli Kamień i Halę Łabowską – dłuższa trasa, ale bardzo widokowa oznakowana kolorem niebieskim. Widać między innymi Tatry.

- Z Piwnicznej-Zdroju na Eliaszkówkę przez Chatkę na Magórach, oznakowana kolorem zielonym. To dłuższa trasa, dlatego polecamy Ci wycieczkę najłatwiejszym i najkrótszym szlakiem z sąsiedniej Obidzy.
- Z Piwnicznej-Zdroju na Niemcową szlakiem żółtym. Przyjemna i łatwa trasa. Zobacz, jak wygląda popularna Chatka pod Niemcową.

Jeszcze wśród atrakcji Piwnicznej-Zdroju jest spływ tratwami Doliną Popradu. Spływ mierzy 10 kilometrów i podczas niego można podziwiać piękne krajobrazy Beskidu Sądeckiego. Końcowy przystanek jest w Rytrze.

W Piwnicznej-Zdroju prężnie działa Rowerowa Dolina Popradu- to punkt w którym można wypożyczyć rower oraz zasięgnąć informacji o polsko-słowackich trasach rowerowych Doliny Popradu, turystyce rowerowej i imprezach rowerowych powiatu nowosądeckiego.

9. Przestępczość i bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Piwniczna-Zdrój czuwa Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu (Artura Grottgera 50, 33-300 Nowy Sącz). Z jej danych wynika, że w 2019 roku na terenie gminy wszczęto 157 postępowań (o 4 więcej niż w 2018r.) co daje przedostatnią pozycję (7 na 8) ze wszystkich komisariatów policji w obrębie Komendy Miejskiej Policji w Nowym Sączu w związku z ilością wszczętych postępowań.

Tabela 3. Przestępczość ogółem

	Wszczęto postępowań		Wskaźnik dynamiki	Wykrywalność		Różnica
	2018	2019		2018	2019	
KMP Miasto Nowy Sącz i Gmina Chełmiec	2382	2701	113,4	88,7%	93,8%	+5,1%
KP w Łososinie Dolnej	173	170	98,3	75,0%	83,9%	+8,9%
KP w Starym Sączu	344	395	114,8	70,6%	84,4%	13,8%
KP w Piwnicznej-Zdroju	153	157	102,6	82,5%	73,4%	-9,1%
KP w Muszynie	128	112	87,5	89,3%	84,9%	-4,4%
KP w Krynicy-Zdroju	253	238	94,1	80,8%	83,2%	+2,4%
KP w Nawojowie	184	183	99,5	74,7%	63,3%	-11,4%
KP w Grybowie	296	318	107,4	82,0%	76,6%	-5,4%
Miasto Nowy Sącz i powiat nowosądecki	3913	4274	109,2	86,4%	91,4%	+5,0%

Źródło: Roczne sprawozdanie o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta Nowego Sącza i Powiatu Nowosądeckiego w roku 2019

W zakresie przestępczości o charakterze kryminalnym w 2019 r. na terenie Gminy Piwniczna-Zdrój wszczęto 107 postępowań, to o 9 więcej niż w roku 2018. W wybranych kategoriach przestępstw pospolitych Gmina Piwniczna-Zdrój osiągnęła poniższe wskaźniki.

W zakresie kradzieży cudzej rzeczy wszczęto 12 postępowań, o 5 więcej niż w roku 2018. W zakresie kradzieży z włamaniem wszczętych zostało 11 postępowań-tyle samo ile w roku poprzedzającym. W zakresie rozboji i wymuszeń rozbójniczych wszczęto 1 postępowanie, a w roku 2018 wskaźnik ten wynosił 0. W zakresie bójki lub pobicia wszczęto również 1 postępowanie, i również w 2018 roku wskaźnik ten wynosił 0. Natomiast w zakresie uszkodzenia rzeczy wszczęto 17 postępowań, o 3 więcej niż w roku poprzedzającym.

W obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym biorąc pod uwagę zdarzenia drogowe ogółem Gmina Piwniczna-Zdrój uplasowała na 9 miejscu (z 11). Odnotowano tylko 12 wypadków w 2019 roku, to o 1 więcej w porównaniu do 2018 r. i o 9 więcej niż w roku 2017. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 4. Wypadki i kolizje drogowe- zdarzenia drogowe ogółem.

Gmina	Liczba wypadków			Liczba zabitych			Liczba rannych			Liczba kolizji		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Nowy Sącz	201	186	170	3	3	2	257	222	219	1248	1299	1299
Chełmiec	39	48	43	3	5	4	5	59	77	215	197	161
Nawojowa	13	9	8	-	-	-	20	12	8	38	55	38
Kamionka Wielka	15	8	12	-	-	-	21	10	22	44	44	53
Łabowa	11	17	17	4	1	-	16	20	25	50	52	42
Krynica-Zdrój	17	17	15	-	1	2	27	20	15	170	157	165
Muszyna	9	15	16	-	2	-	10	18	16	62	63	67
Piwniczna-Zdrój	3	11	12	-	1	1	3	13	18	62	40	49
Rytro	3	5	3	-	-	-	3	6	3	21	29	15
Stary Sącz	29	22	31	1	1	-	33	32	47	128	151	155
Łącko	25	20	23	1	3	2	44	20	27	93	83	93
Podegrodzie	15	14	14	-	-	1	19	24	19	57	44	65
Łososina Dolna	12	12	22	-	3	2	18	25	30	101	107	97

Źródło: Roczne sprawozdanie o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta Nowego Sącza i Powiatu Nowosądeckiego w roku 2019

Wg danych ze sprawozdania o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Miasta i Gminy Piwniczna sporządzonego przez Komisariat Policji w Piwnicznej-Zdroju za 2020 rok KP w Piwnicznej- Zdrój wszczął i przeprowadził 126 postępowań przygotowawczych, w związku z popełnionymi przestępstwami. Jak przedstawia poniższa tabela liczba ta w stosunku do lat poprzednich jest znacznie niższa.

Tabela 5. Zagrożenia przestępczością ogółem

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wszczęto	172	141	130	150	141	153	157	126

Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie działania KP Piwniczna – Zdrój również była niższa w 2020 r. w porównaniu z latami ubiegłymi. Odnosząc się do roku 2019, liczba ta zmalała o 35%.

Tabela 6. Przestępstwa stwierdzone na terenie działania KP Piwniczna – Zdrój

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przestępstwa stwierdzone	143	92	87	106	190	169	205	133

Źródło: sprawozdania o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Miasta i Gminy Piwniczna

Wykrywalność przestępczości ogółem w Gminie wynosi 87,4 % i jest najwyższa od roku 2014. Strukturę poziomu wykrywalności od roku 2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Wykrywalność przestępczości ogółem.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
88,9 %	69,4 %	51,1 %	71,1 %	80,6 %	82,4%	73,4%	87,4

Źródło: sprawozdania o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Miasta i Gminy Piwniczna

Analizując przestępczość ogólną w rozbiciu na poszczególne miejscowości gminy Piwniczna –Zdrój tylko w obrębie miasta Piwniczna-Zdrój oraz miejscowości Kokuszka przestępczość ogólna wzrosła. W przypadku Kokuszki o 3x w porównaniu z rokiem 2019. Natomiast w przypadku miasta Piwnicznej-Zdroju sukcesywnie wzrasta od roku 2017 (po uprzednim obniżeniu w 2017 r.) Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 8. Przestępczość ogólna w rozbiciu na poszczególne miejscowości gminy Piwniczna – Zdrój w latach 2013 –2020, przedstawia się następująco :

Miejscowość	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Piwniczna - Zdrój	42	41	42	36	30	36	39	43
Wierchomla	10	6	8	2	6	5	9	2
Łomnica Zdrój	17	7	6	3	8	8	14	5
Kosarzyska	7	2	4	1	2	4	4	1
Kokuszka	0	3	1	1	0	5	3	9
Głębokie	4	1	2	0	1	1	2	1
Młodów	1	0	2	0	2	4	5	5
Zubrzyk	1	0	1	0	1	1	3	0
RAZEM	82	61	67	43	50	68	80	66

Źródło: sprawozdania o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Miasta i Gminy Piwniczna

Struktura najbardziej uciążliwych dla mieszkańców zdarzeń tj. rozbój, kradzież z włamaniem, kradzież rzeczy i uszkodzenie rzeczy w rozbiciu na poszczególne miejscowości

miasta i gminy Piwniczna -Zdrój kształtowała się następująco. Mieszkańcy miasta Piwniczna-Zdrój wykazali 5 z 7 uciążliwych zdarzeń w tym kradzież z włamaniem, kradzież, uszkodzenie rzeczy, bójka i pobicie, inne przestępstwa oraz jako jedyni zgwałcenie lub inną czynność seksualną. Mieszkańcy Łomnicy-Zdroju wykazali 2 kategorie zdarzeń- uszkodzenie rzeczy oraz inne przestępstwa. Pozostałe miejscowości (Wierchomla, Kosarzyska, Kokuszka, Głębokie i Młodów) zgłosiły tylko uciążliwe zdarzenia wchodzące w skład innych przestępstw. Natomiast mieszkańcy Zubrzyka nie określili takich zdarzeń w ogóle. Dane te przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Struktura najbardziej uciążliwych dla mieszkańców zdarzeń w gminie Piwniczna-Zdrój

	Robój wymuszenie rozbójnicze	Kradzież z włamaniem	Kradzież	Uszkodzenie rzeczy	Bójka i pobicie	Inne przestępstwa	Zgwałcenie, inna czynność seksualna
Piwniczna-Zdrój	0	3	4	2	0	32	2
Wierchomla	0	0	0	0	0	2	0
Łomnica Zdrój	0	0	0	1	0	4	0
Kosarzyska	0	0	0	0	0	1	0
Kokuszka	0	0	0	0	0	9	0
Głębokie	0	0	0	0	0	1	0
Młodów	0	0	0	0	0	5	0
Zubrzyk	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: sprawozdania o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Miasta i Gminy Piwniczna

Ponadto w KP Piwniczna-Zdrój w 2020 roku prowadzono 29 spraw dot. poszukiwania osób, wszczęto 16 spraw, zrealizowano – 14. Funkcjonariusze KP Piwniczna-Zdrój ujawnili/zatrzymali 7 osób poszukiwanych. Ponadto w tut. KP prowadzono 2 sprawy dotyczące zaginięcia osób.

W zakresie prewencji KP w Piwnicznej-Zdroju przeprowadziła ogółem 3315 interwencji w 2020 r. To o 297 interwencji więcej w porównaniu do roku 2019. Z danych przedstawionych w poniższej tabeli wynika, iż ilość interwencji z roku na rok sukcesywnie wzrasta (od 2013 r.) po jednorazowej obniżce w roku 2018.

Tabela 10. Ilość przeprowadzonych interwencji.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2442	2627	3188	3240	3241	2904	3018	3315

Źródło: sprawozdania o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Miasta i Gminy Piwniczna

Współpraca ze Strażą Gminną, Strażą Graniczną, Strażą Ochrony Kolei i innymi służbami. Współpraca z żołnierzami z Wojsk Obrony Terytorialnej oraz 6 Brygady Desantowo- Powietrznej była prowadzona w związku z wprowadzeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku stanu zagrożenia epidemicznego w związku z wirusem Sars-Cov-2. Przedmiotowa współpraca w ramach wspólnych mieszanych patroli dotyczyła w większości sprawdzania osób będących na kwarantannie jak również egzekwowania przepisów wprowadzonych Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Dane te zostały zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 11. Współpraca z innymi służbami

JEDNOSTKA	2020			
	SM*	SG*	SOK*	WOT/6 Brygada Powietrzna
KP PIWNICZNA- ZDRÓJ	0	33	2	176
RAZEM:	0	33	2	176

Źródło: sprawozdania o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Miasta i Gminy Piwniczna

KRAJOWA MAPA ZAGROZEŃ BEZBIECZEŃSTWA

W 2020 roku na terenie działania Komisariatu Policji w Piwnicznej-Zdrój zgłoszono: **319** zagrożeń w ramach Krajowej Mapy Zagrożenia Bezpieczeństwa (dla porównania w 2019 roku odnotowano 206 zgłoszeń). Zgłoszenia dotyczyły wykroczeń prewencyjnych (66 zgłoszeń) oraz wykroczeń w ruchu drogowym (253 zgłoszenia). Spośród w/w zgłoszeń 227 zostało potwierdzonych tj. - 71,2 %, natomiast 92 zgłoszenia nie zostały potwierdzonych po wcześniejszej weryfikacji tj.- 28,8 %.

Na podstawie analizy danych Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa wynika, iż na terenie działania Komisariatu Policji w Piwnicznej-Zdroju wśród kategorii zagrożeń najczęściej zgłaszanych przez mieszkańców są: przekraczanie dozwolonej prędkości, niewłaściwa infrastruktura drogowa, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, poruszanie się po terenach leśnych quadami, nieprawidłowe parkowanie, akty wandalizmu, zła organizacja ruchu drogowego oraz grupowanie się małoletnich zagrożonych demoralizacją.

W 2020 roku na terenie działania KP Piwniczna Zdrój nie realizowano służb ponadnormatywnych oraz nie realizowano zakupów współfinansowanych ze środków Urzędu Miasta i Gminy Piwniczna Zdrój oraz Gminy Rytro.

Funkcjonariusze KP Piwniczna Zdrój w ubiegłym roku realizowali zabezpieczenie imprez związanych między innymi z rozgrywkami spotkań piłkarskich w ramach rozgrywek IV Ligi oraz klasy Okręgowej które w związku z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego w związku z Sars-Cov-2 odbywały się bez udziału kibiców oraz zabezpieczano protest mieszkańców przeciwko inwestycji „Budowy Obwodnicy Piwnicznej” w ramach których nie odnotowano zbiorowego zakłócenia ładu i porządku publicznego.

Należy podkreślić bardzo dobrze układającą się współpracę pomiędzy kierownictwem Komisariatu Policji w Piwnicznej Zdroju a władzami samorządowymi Miasta i Gminy Piwniczna Zdrój oraz Gminy Rytro obejmującą nie tylko sferę finansową, ale również bieżącą wymianę informacji i podejmowanie wspólnych przedsięwzięć na rzecz zapobiegania przestępczości i profilaktyki prewencyjnej. Funkcjonariusze Komisariatu biorą czynny udział w pracach Gminnych Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, spotkaniach Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Policjanci KP Piwniczna Zdrój organizowali również debaty, spotkania oraz pogadanki z odbiorcami w różnych grupach wiekowych (dzieci, młodzież, seniorzy), których tematyka dotyczyła różnego rodzaju występujących zagrożeń.

Programy jakie realizowali funkcjonariusze KP w Piwnicznej-Zdroju to m.in:

- „Bezpieczna droga do szkoły”
- „Policja przeciwko nietrzeźwym kierującym”
- „Bezpieczne wakacje”
- „Bezpieczne ferie”
- „Bezpieczny pieszy”
- „Bezpieczny rowerzysta”
- „Bezdomność i żebractwo”
- „Zima 2020”

10. Aktywność obywatelska

Organizacje pozarządowe istotnie wpływają oraz zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Sprzyjają budowaniu samodzielnej społeczności poprzez wykorzystanie jej zasobów. Współpraca jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem pozarządowym pozwala efektywniej realizować działania na rzecz rozwoju oraz poprawy i jakości życia mieszkańców, lecz również odciąża sektor publiczny w realizacji działań.

W gminie Piwniczna-Zdrój w okresie od 28.09.2020 r. do 29.10.2020r. przeprowadzono konsultacje celem poznania stanowiska sektora pozarządowego w zakresie projektu uchwały w sprawie przyjęcia Trzyletniego Programu Współpracy Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój z organizacjami pozarządowymi i podmiotami pożytku publicznego na lata 2021-2023. Uchwałą nr XXVIII/2020/2020 r. został przyjęty Trzyletni Program Współpracy Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój z organizacjami pozarządowymi i podmiotami pożytku publicznego na lata 2021-2023. Główny cel współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami jest włączenie tych jednostek na zasadzie partnerstwa do działalności społecznie użytecznej, na rzecz pożytku publicznego, w realizacji zadań własnych gminy, w tym zadań publicznych ujętych w wieloletnich programach strategii długookresowych. Zadania publiczne Gminy przy udziale organizacji pozarządowych mogą obejmować sfery

1. pomocy społecznej (np. profilaktykę rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii HIV/AIDS oraz nikotynizmowi);
2. działania na rzecz osób niepełnosprawnych (np. wspieranie aktywnych form rehabilitacji, dostosowanie wymogów architektonicznych budynków użyteczności publicznej);
3. nauki, edukacji, oświaty i wychowania (np. organizacja konferencji, seminariów i sesji naukowych dotyczących historii miasta i regionu, organizacja konkursów przedmiotowych);
4. kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji (np. organizacja imprez kulturalnych, propagowanie publikacji i wydawnictw);
5. kultury fizycznej i turystyki (organizacja imprez sportowych, organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych)
6. ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego (np. organizacja sesji ekologicznych, konkursów o przyrodzie oraz działalności w zakresie estetyki gminy)

Wysokość środków budżetowych przewidzianych na realizację zadań programowych, a w szczególności na zlecenie zadań gminy organizacjom na lata 2021-2023 wynosi 60000,00 zł.

Tabela 12. Zrealizowane projekty i zadania gminy wraz ze Stowarzyszeniami w 2020 r.

Lp.	Nazwa Zadania	Stowarzyszenie	Wartość
1	Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy w Piwnicznej-Zdroju	Towarzystwo Miłośników w Piwnicznej-Zdroju	200,00
2	Środowiskowy Dom Samopomocy w Kosarzyskach	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nasz Dom” w Piwnicznej-Zdroju	10000,00
3	Projekt „Tworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej w Głębokiem”	Stowarzyszenie Młodów-Głębokie	2000,00
4	Nagroda dla Orkiestry OSP w Piwnicznej-Zdroju – saksofon	Orkiestra przy OSP w Piwnicznej-Zdroju	2000,00
5	Zajęcia sportowe w piłce nożnej	Klub Sportowy „Ogniwo” w Piwnicznej-Zdroju	37320,00
6	Zajęcia sportowe w piłce siatkowej	Międzyszkolny Klub Sportowy „Ogniwo” w Piwnicznej-Zdroju	39260,00
7	Utrzymanie stadionu w Piwnicznej-Zdroju	Klub Sportowy „Ogniwo” w Piwnicznej-Zdroju	9900,00
8	Stryt Pasterski w Wierchomli Wielkiej	Stowarzyszenie Górale Karpat	5000,00

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Rocznego Programu Współpracy Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz z organizacjami i podmiotami pożytku publicznego za rok 2020

III. POMOC SPOŁECZNA

Na terenie gminy funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. Bolesława Chrobrego 2. Głównym zadaniem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna również powinna w miarę możliwości ukierunkowywać i wspomóc życiowe usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Celem pomocy społecznej jest także zapobieganie powstawaniu sytuacji powodujących konieczność korzystania z pomocy społecznej. Potrzeby osoby i rodziny korzystającej z pomocy społecznej powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Podstawa prawna udzielania pomocy społecznej: ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

OPS w Piwnicznej-Zdroju tworzą trzy komórki: komórka organizacyjna ds. księgowo-kadrowych, komórka ds. pomocy rodzinie: świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, fundusz alimentacyjny, komórka ds. świadczeń socjalnych.

Świadczeniami z pomocy społecznej realizowanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej są:

1. świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy,
- specjalny zasiłek celowy,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2. świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenie społeczne,
- pomoc rzeczowa,
- posiłek,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,

- schronienie,
- usługi opiekuńcze,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Procedura „Niebieskiej Karty”

Procedura przewiduje ścisłą współpracę służb realizujących zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jej celem jest zapobiegnięcie dalszemu stosowaniu przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

1. diagnozuje sytuację i potrzeby osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
2. udziela kompleksowych informacji o:
 1. możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej,
 2. prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 3. formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 4. możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
3. organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
4. zapewnia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

5. może prowadzić rozmowy ze sprawcą przemocy w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmuje gmina, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny, składa się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych, a czasami prokuratorów oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W całym województwie małopolskim w 2020 r. wszczęto 4 523 procedury „Niebieskiej Karty”, a kontynuowano 2 870 procedur. W I połowie 2021 r. wszczęto 2 267 procedur, a kontynuowano 2 492 procedur.

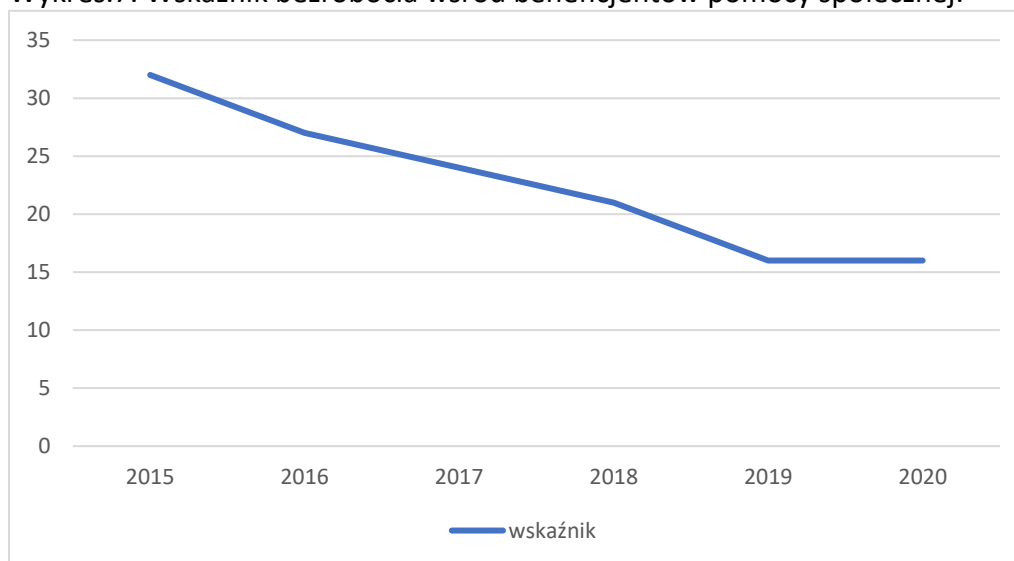
Liczba kart prowadzonych w danym roku przez Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawia się następująco: 2018 r. - 14 kart, 2019 r. - 12 kart, 2020 r. - 8 kart, 2021r. - 14 kart. Na przestrzeni ostatnich 3 lat zauważa się duże wahania w tym zakresie na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój. W roku 2021 liczba kart wzrosła niemal dwukrotnie, co dodatkowo w dalszej części strategii potwierdzają wyniki badania ankietowego.

1. Klienci Pomocy Społecznej

Pomoc i wsparcie w gminie Piwniczna- Zdrój z pomocy społecznej w 2020 roku uzyskało 1527 osób, co stanowiło 14,42 % wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2019 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 509 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 281. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 285 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2019 o 207 osób. W gminie Piwniczna-Zdrój najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2020 roku było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów, liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, wskaźnika deprywacji lokalnej, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, wskaźnika pracy socjalnej, liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej, wskaźnika kontraktu socjalnego w podziale na typy, wskaźnika projektów socjalnych.

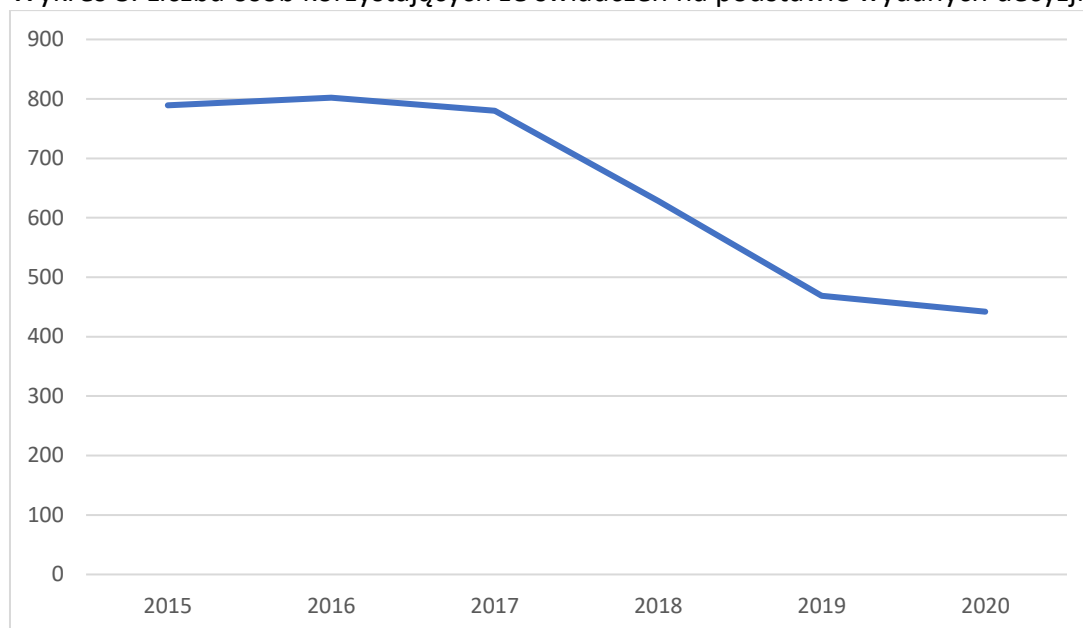
Wykres.7. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

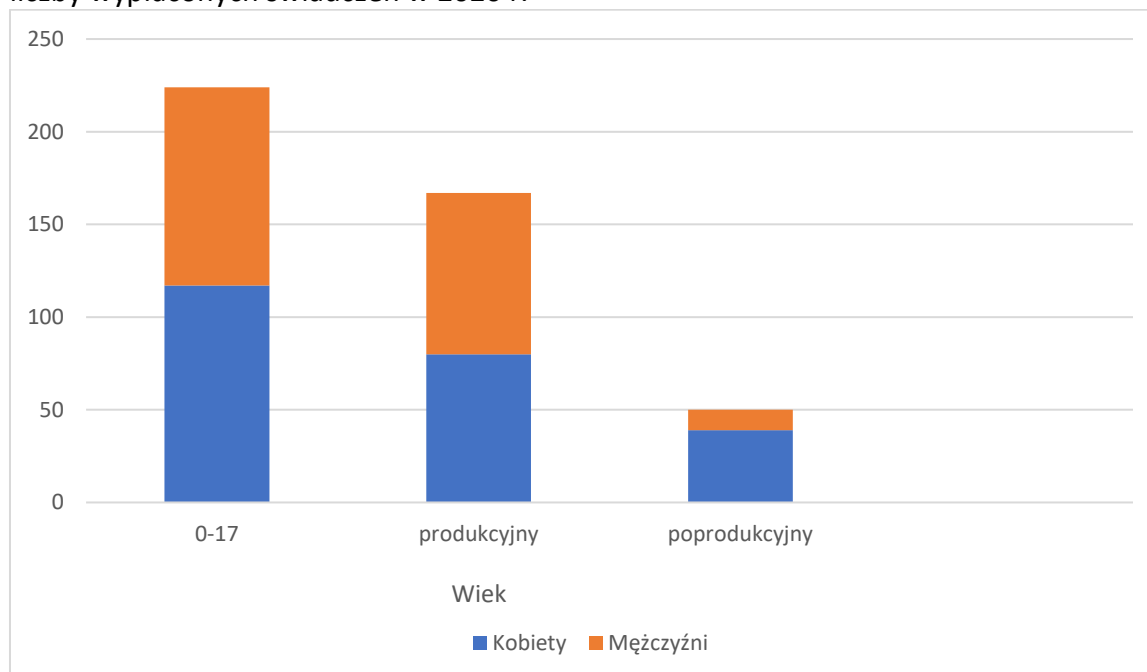

Wykres 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

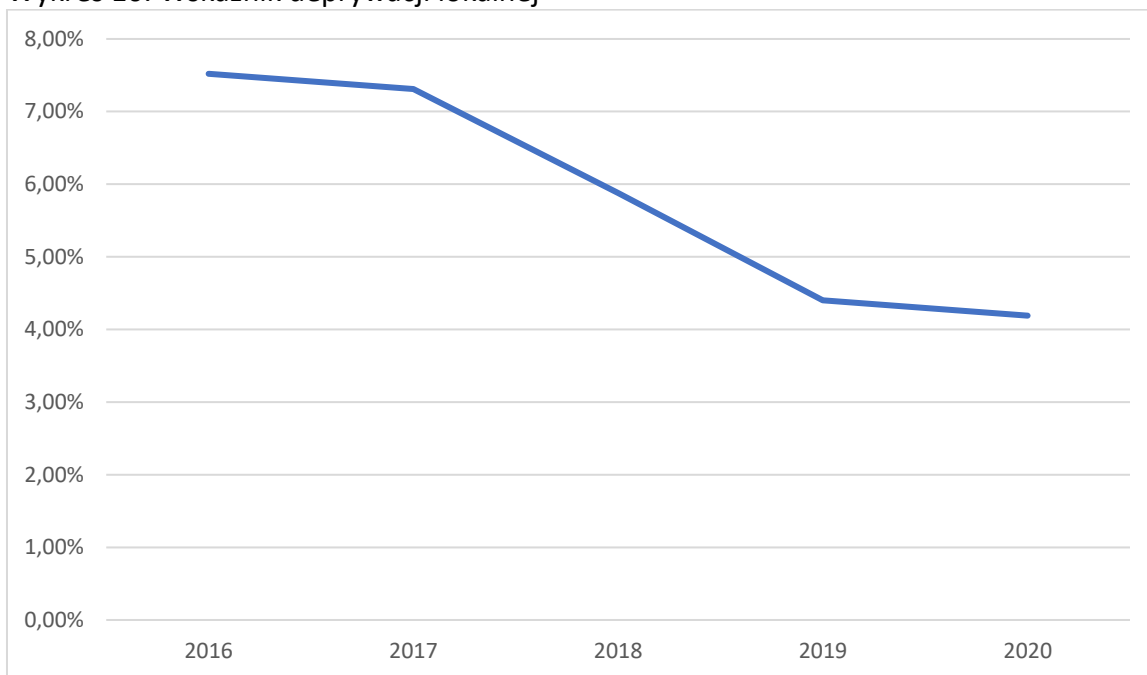
Wykres 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2020 r.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

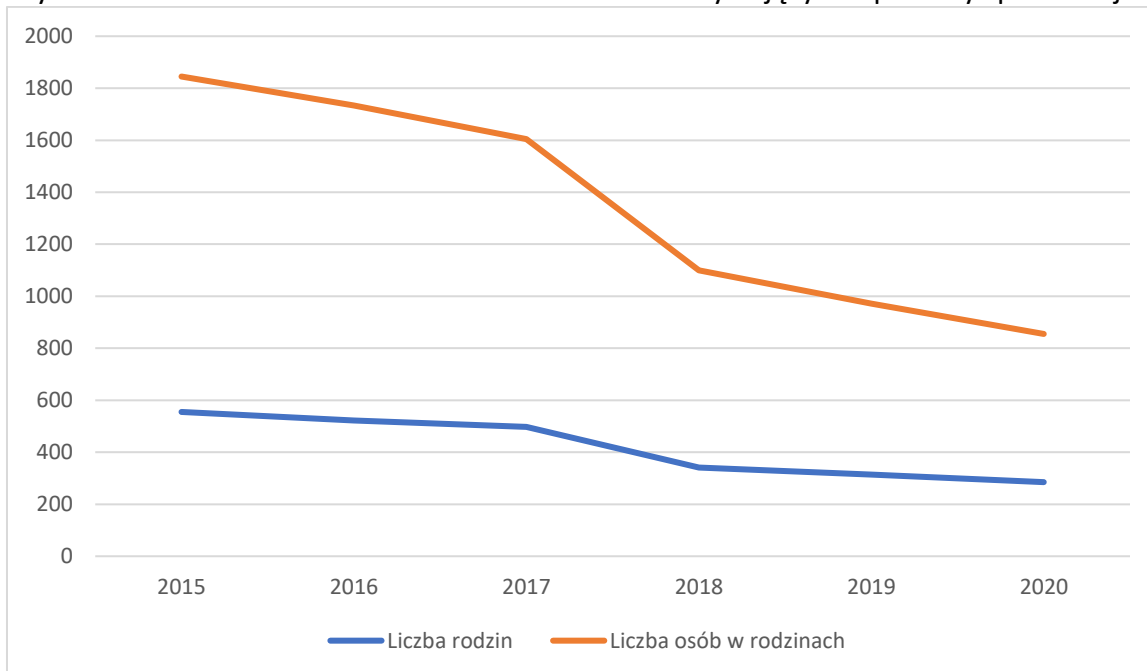

Wykres 10. Wskaźnik deprivacji lokalnej

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

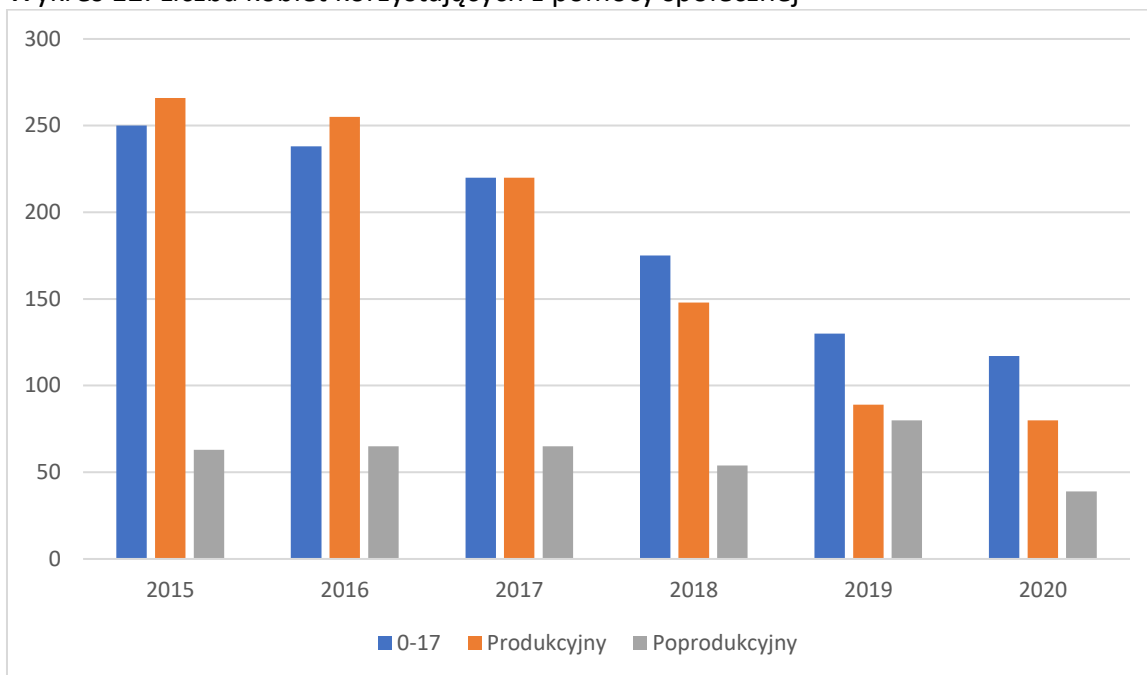
Wykres 11. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

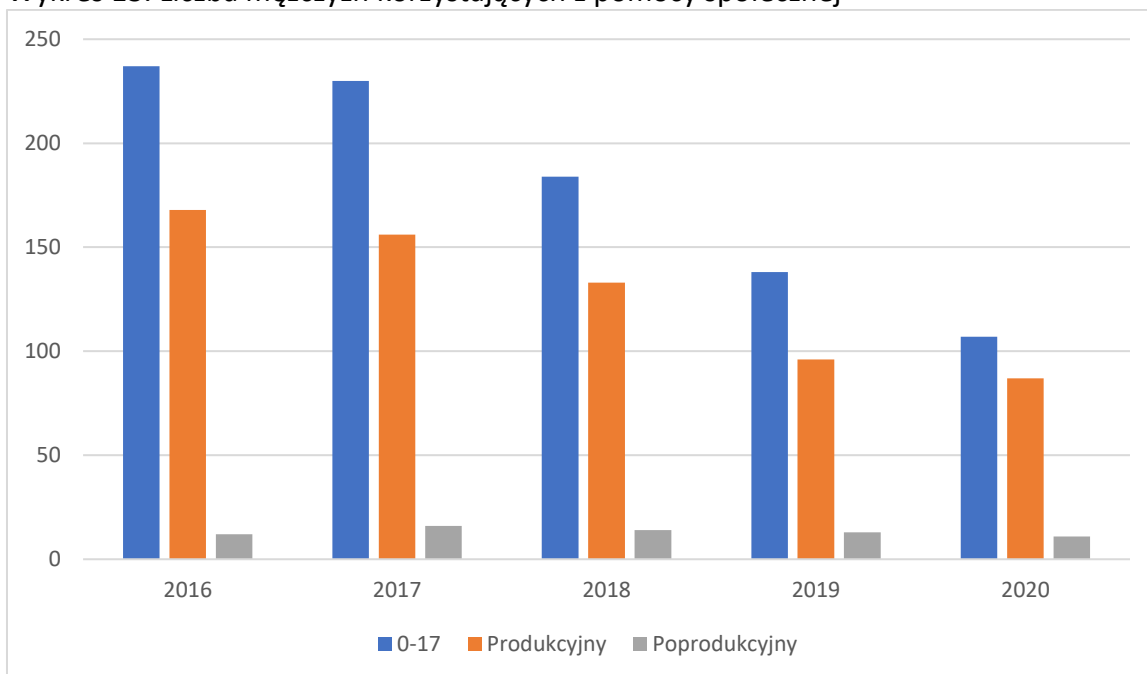

Wykres 12. Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

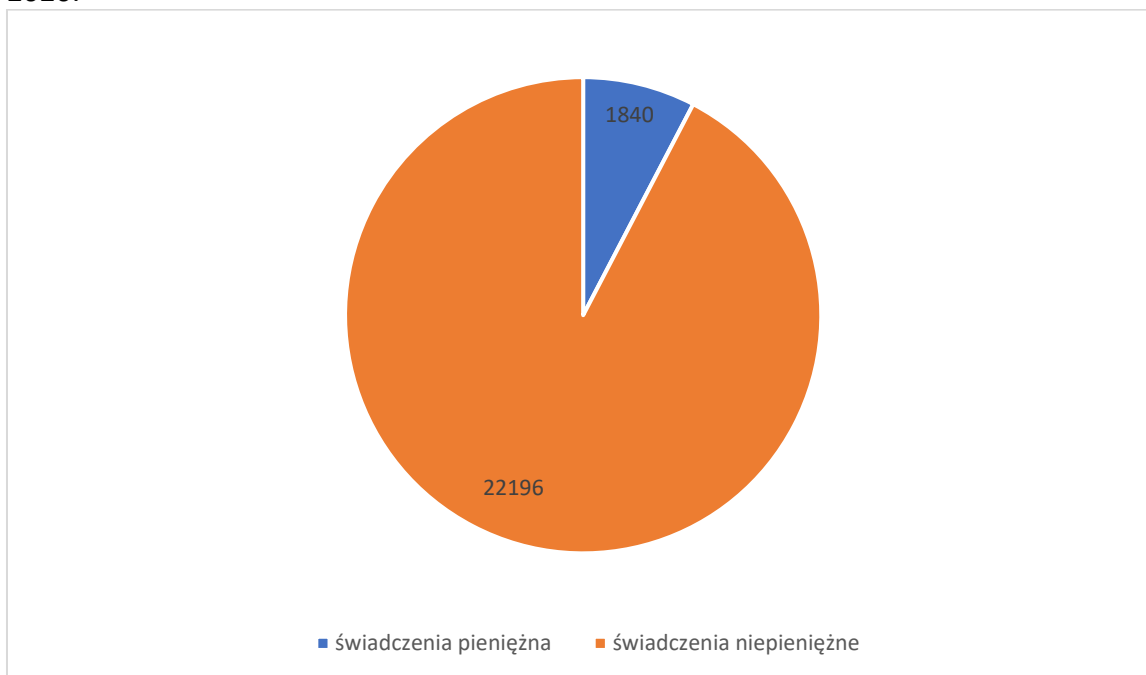
Wykres 13. Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Wykres 14. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w roku 2020.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Tabela 13. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w roku 2020.

Powody udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
Ubóstwo	157
Długotrwała lub ciężka choroba	132
Niepełnosprawność	116
Bezrobocie	54
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	23
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem w tym rodziny wielodzietne	13
Alkoholizm	12
Zdarzenie losowe	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem w tym rodziny niepełne	5
Bezdomność	2
Narkomania	1
Przemoc w rodzinie	1
Sieroctwo	1

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Piwniczna-Zdrój przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w latach 2019-2020.

<u>Wyszczególnienie</u>	<u>Rok 2019</u>	<u>Rok 2020</u>
Zasiłek stały		
Liczba osób	55	57
Kwota świadczeń w złotych	312 496	310 642
Zasiłek okresowy		
Liczba osób	86	69
Kwota świadczeń w złotych	83 858	92 035
Zasiłek celowy ogółem		
Liczba osób	134	309
Kwota świadczeń w złotych	69 286	180 665
Zasiłek celowy przyznany w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”		
Liczba osób	95	277
Kwota świadczeń w złotych	30 492	153 609
Posiłek ogółem		
Liczba osób	262	213
Kwota świadczeń w złotych	240 142	123 595
Odpłatność gminy a pobyt w DPS		
Liczba osób	9	9
Kwota świadczeń w złotych	182 972	257 407
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza		
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	9	10
Liczba rodzin wspierających	0	0
Liczba asystentów rodziny	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	46 094	51 504

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Dane o środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego zadania własne i zadania zlecone przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego zadania własne i zadania zlecone – w złotych.

<u>Wyszczególnienie</u>	<u>Rok 2019</u>	<u>Rok 2020</u>
OGÓŁEM		
Ogółem (działy)	17 575 819	18 793 271
W tym w budżecie OPS	17 024 759	18 347 501
851 - Ochrona zdrowia		
85153-przeciwdziałanie narkomanii	3 000	0
w tym w budżecie OPS	0	0
85154-przeciwdziałanie alkoholizmowi	213 387	235 496

w tym w budżecie OPS	0	0
852 – Pomoc Społeczna		
85202 – Domy Pomocy Społecznej	182 972	257 407
w tym w budżecie OPS	182 972	257 407
85203 – Ośrodki Wsparcia	0	0
w tym w budżecie OPS	0	0
85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	0	0
w tym w budżecie OPS	0	0
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	24 279	24 789
w tym w budżecie OPS	24 279	24 789
85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	169 243	112 565
w tym w budżecie OPS	168 466	112 565
85215 - Dodatki mieszkaniowe	26 209	27 272
w tym w budżecie OPS	26 209	27 272
85216 – Zasiłki stałe	317 401	310 642
w tym w budżecie OPS	312 496	310 642
85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej	925 844	929 109
w tym w budżecie OPS	925 844	929 109
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	110 050	189 945
w tym w budżecie OPS	110 050	189 945
85230 – Pomoc w zakresie dożywiania	271 834	277 283
w tym w budżecie OPS	271 834	277 283
854 – Edukacyjna opieka wychowawcza		
85415 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	283 742	210 274
w tym w budżecie OPS	0	0
85416 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	1 000	0
855 - Rodzina		
85501 – Świadczenia wychowawcze	9 929 080	11 352 118
w tym w budżecie OPS	9 900 942	11 352 118
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 568 352	4 329 230
w tym w budżecie OPS	4 552 241	4 329 230
85504 – Wspieranie rodziny	479 614	461 496
w tym w budżecie OPS	479 614	461 496
85508 – Rodziny zastępcze	46 094	51 504
w tym w budżecie OPS	46 094	51 504
85513 – Składki na ubezpieczenie	23 718	24 141
w tym w budżecie OPS	23 718	24 141

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

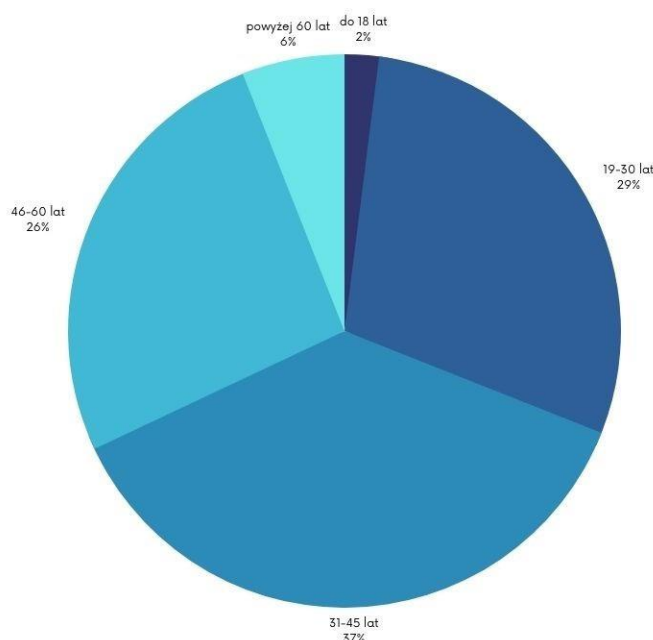

IV. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Piwniczna- Zdrój posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania przeprowadzono przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, policji, służby zdrowia, organizacji samorządowych. Przeanalizowano 100 kompletnych ankiet, w których wzięło udział 40 osób płci męskiej oraz 60 osób płci żeńskiej.

Wykres 15. Podział ankietowanych ze względu na wiek.

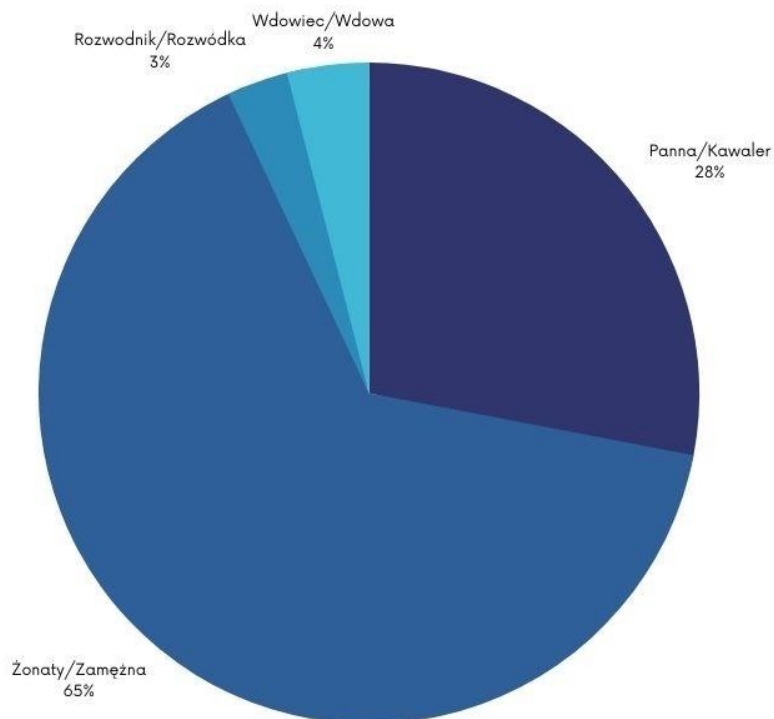

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Wśród ankietowanych największą część stanowili mieszkańcy w wieku 31- 45 lat. 29 % badanych stanowiła grupa wiekowa 19-30 lat. Natomiast ¼ przebadanych została w przedziale wiekowym 46-60 lat. Najmniejszy odsetek badanych stanowiła grupa wiekowa 60 lat i powyżej oraz młodzież w wieku do 18 lat. Ponadto 49 % mieszkańców posiadało wykształcenie średnie, 24 % wykształcenie zawodowe, 20% wyższe, a 7 % deklaroowało wykształcenie policealne.

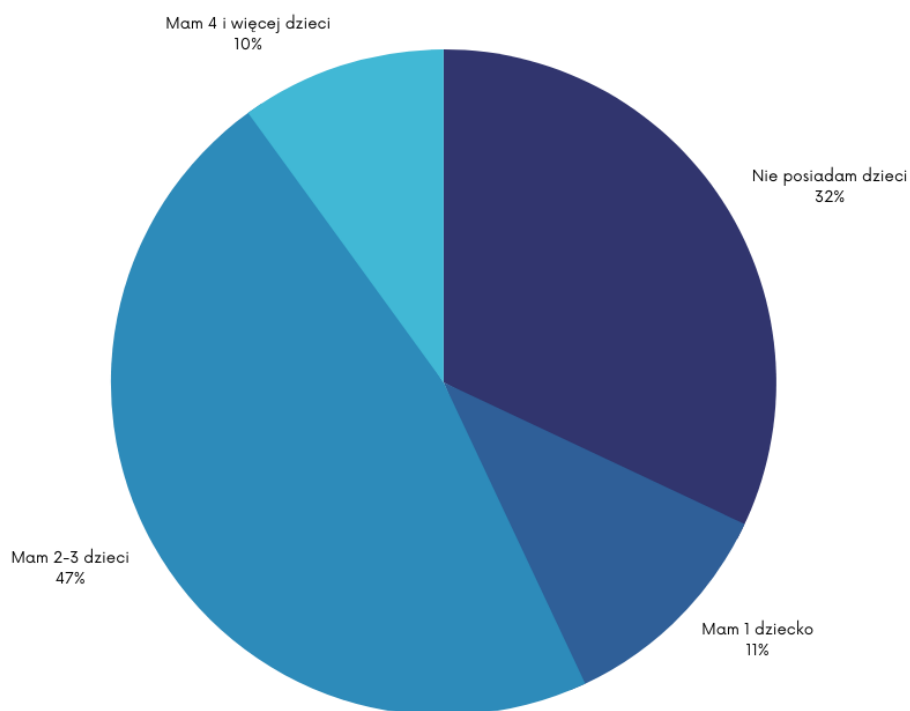
Wykres 16. Podział ankietowanych ze względu na stan cywilny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Dokonując analizy ze względu na stan cywilny największy odsetek stanowiły osoby przebywające w związku małżeńskim aż 65 %. 28 % przebadanych deklaroowało swój stan cywilny jako panna/kawaler. Najmniej ankietowanych stanowiły osoby stanu wdowiec/wdowa (4 %) oraz rozwodnik/rozwódka (3 %).

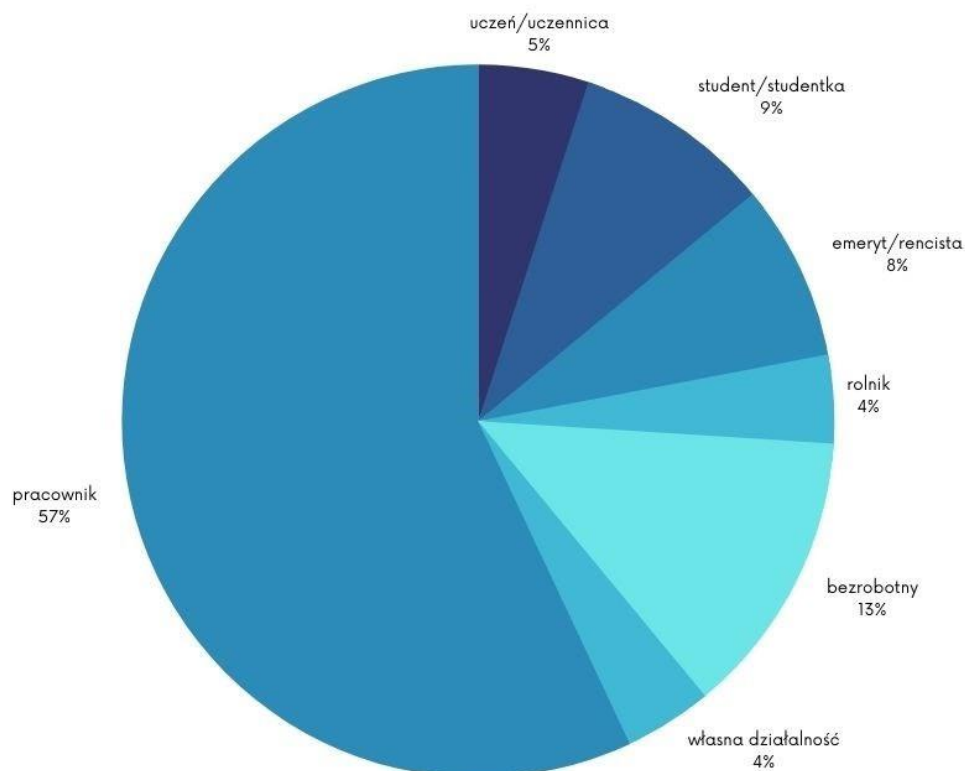
Wykres 17. Podział ankietowanych ze względu na sytuację rodzinną.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Niemal połowę wśród ankietowanych stanowili mieszkańcy z dwojgiem i trojgiem dzieci (47%). 32 % badanych określiło swój status jako osoby bezdzielne. Natomiast 11 % i 10 % ankietowanych to osoby odpowiednio posiadające jedno dziecko oraz czworo dzieci i więcej.

Wykres 18. Podział ankietowanych ze względu na aktywność zawodową.

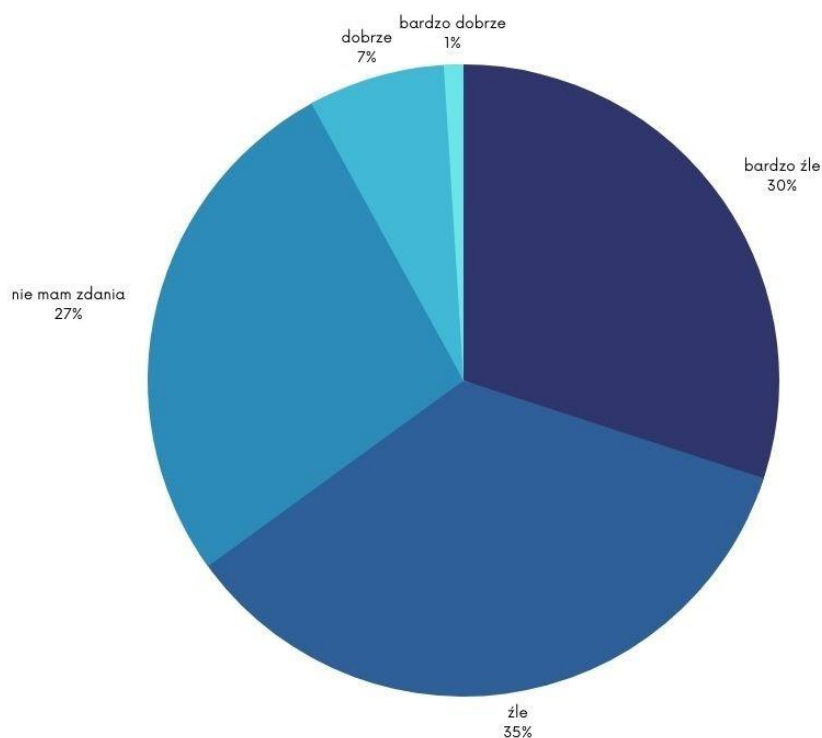

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Aktywność zawodowa u przebadanych mieszkańców przedstawia się następująco: ponad połowa ankietowanych (57 %) deklaruje swój status zawodowy jako pracownik. Drugi największy odsetek badanych (13 %) stanowią osoby aktualnie bezrobotne. Następnie odpowiednio są to grupy: 9 % studenci, 8 % osoby przebywające na emeryturze bądź rencie, 5 % uczniowie i po 4 % rolnicy oraz osoby prowadzące własną działalność.

Na pytanie jak oceniają mieszkańcy ogólne warunki życia w gminie Piwniczna- Zdrój 54 % respondentów nie miało zdania, dobrze oceniających było 26 % ankietowanych, bardzo dobrze 2 %. Sceptycznie nastawionych było 10% badanych, którzy odpowiedzieli, że warunki życia w gminie są złe. Ogólne warunki życia na bardzo złe oceniło 8 % ankietowanych

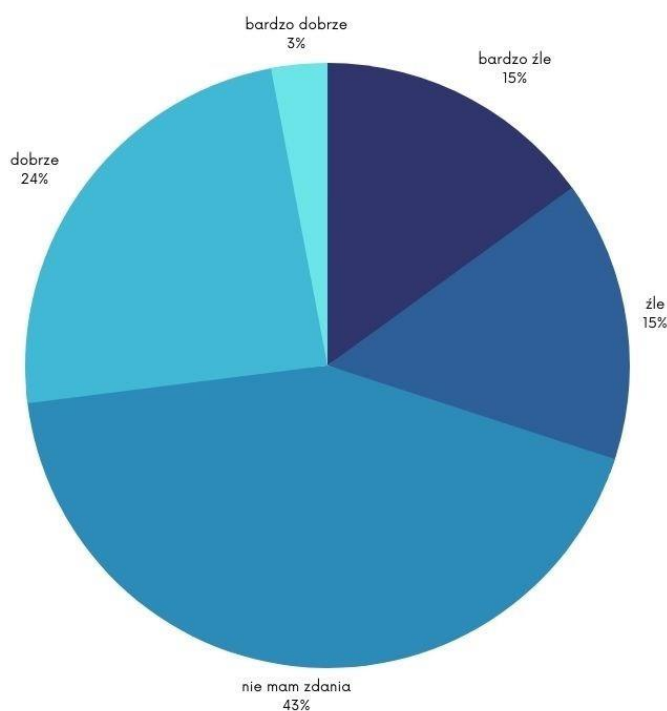
Wykres 19. Ocena lokalnego rynku pracy przez ankietowanych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Tylko 8 % mieszkańców oceniło lokalny rynek pracy jako dobry czy bardzo dobry. 65 % miało odmienne zdanie- czyli uważają, lokalny rynek pracy jako zły lub bardzo zły. 27 % nie ma określiła zdania na ten temat.

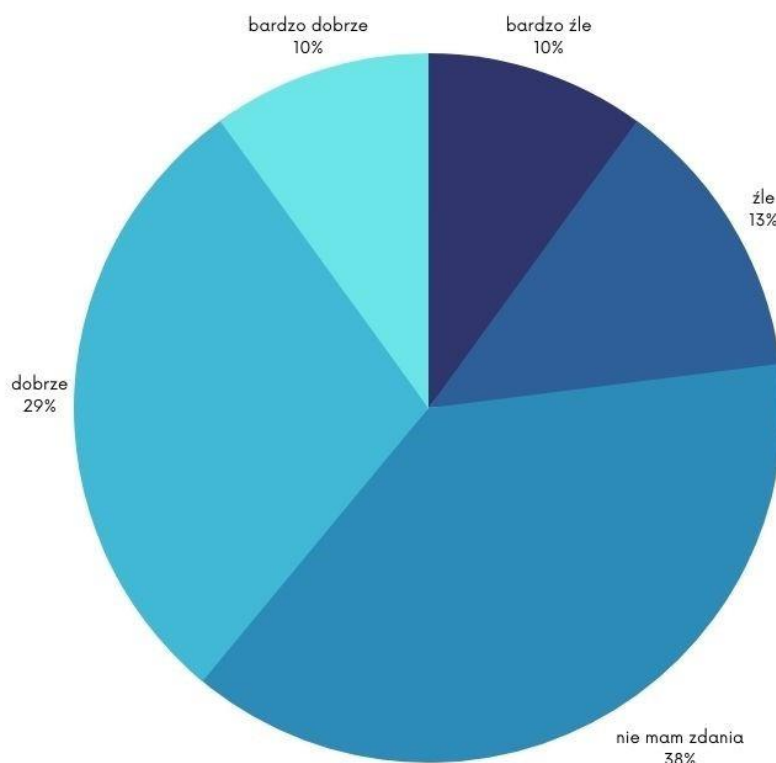
Wykres 20. Ocena opieki nad osobami starszymi na terenie gminy Piwniczna- Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Bardzo niezadowolonych z opieki nad osobami starszymi jest 30 % ankietowanych. Zadowolonych i bardzo zadowolonych było w sumie 27% badanych. Aż 43 % badanych nie wyraziło swojego zdania.

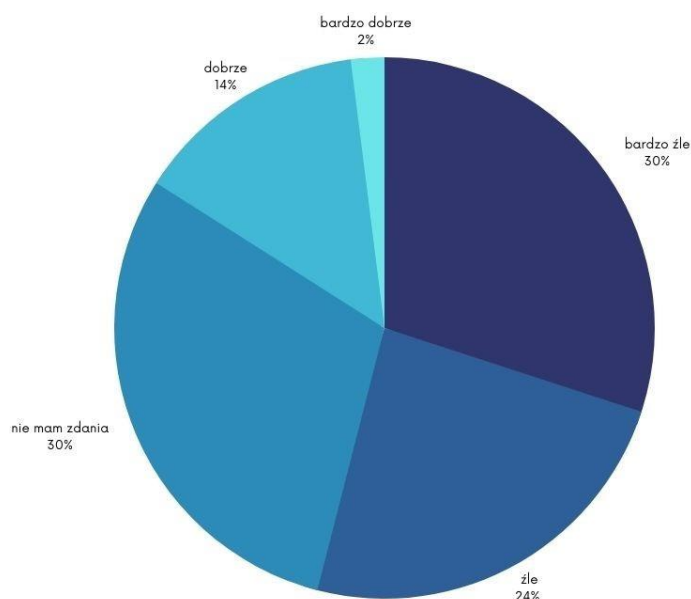
Wykres 21. Dostęp do świadczeń pomocy społecznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Bardzo zadowolonych i zadowolonych z dostępu do świadczeń przyznawanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej było 39 % ankietowanych. Zły i bardzo zły dostęp do powyższych świadczeń zadeklarowało 23 % osób badanych. 38 % odpowiedziało „nie mam zdania”.

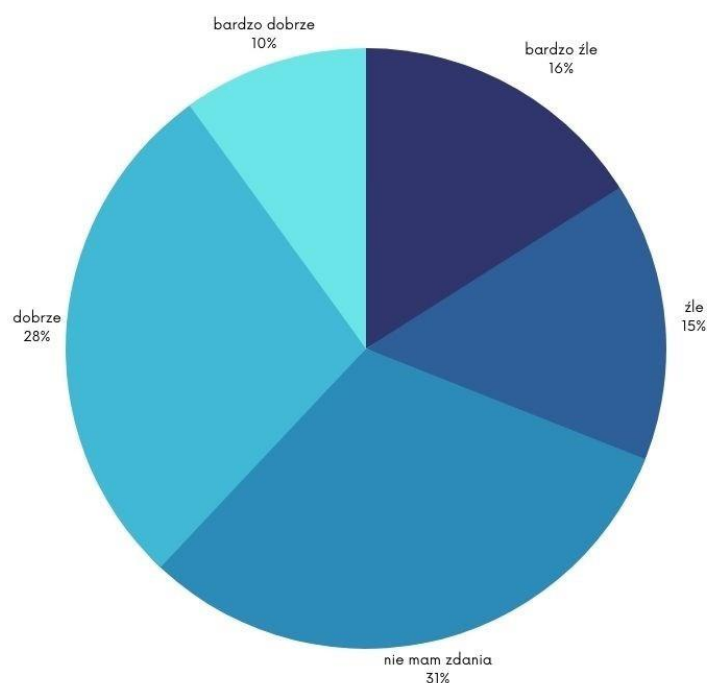
Wykres 22. Dostęp do poradnictwa psychologiczno-prawnego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Spośród ankietowanych blisko 60 % respondentów nie było zadowolonych z dostępu do poradnictwa psychologiczno- prawnego. Tylko 16 % oceniło dostęp na dobry czy bardzo dobry. Blisko 1/3 zaznaczyła odpowiedź „nie mam zdania”.

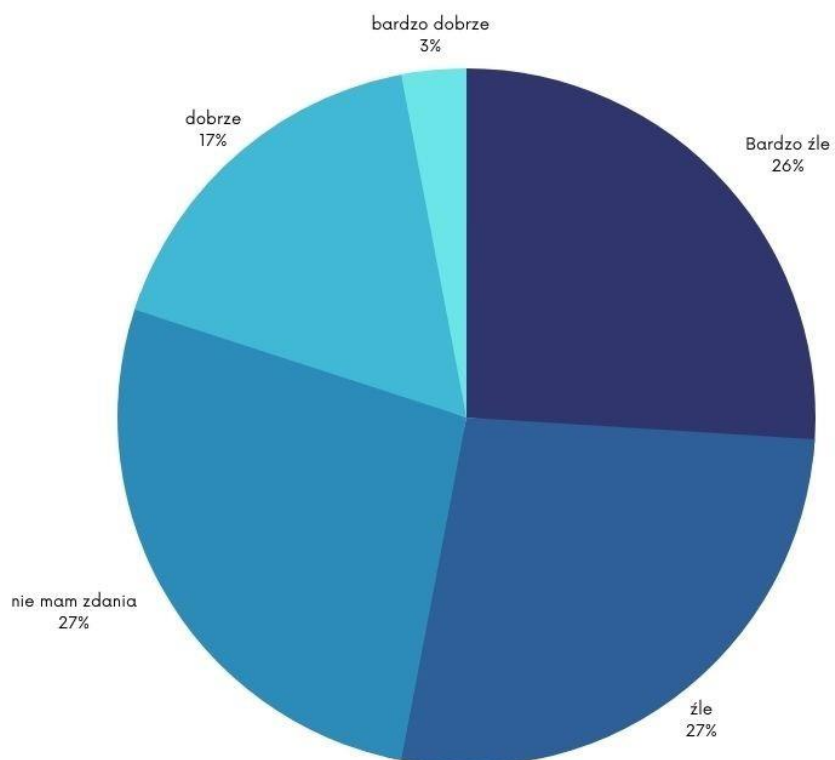
Wykres 23. Dostęp do oferty kulturalnej gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

38% respondentów zadowolonych było z dostępu do oferty kulturalnej gminy. Źle dostęp oceniło 31 % badanych. 31 % nie miało zdania na ten temat.

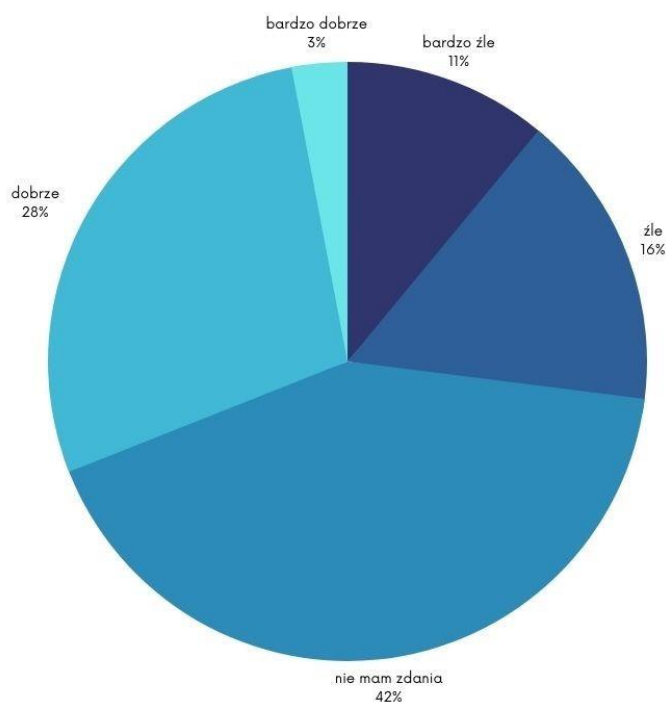
Wykres 24. Dostęp do opieki zdrowotnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Ponad 50 % badanych nie było zadowolonych z dostępu do opieki zdrowotnej. 20 % mieszkańców miało odmienne zdanie. 27 % respondentów nie miało zdania.

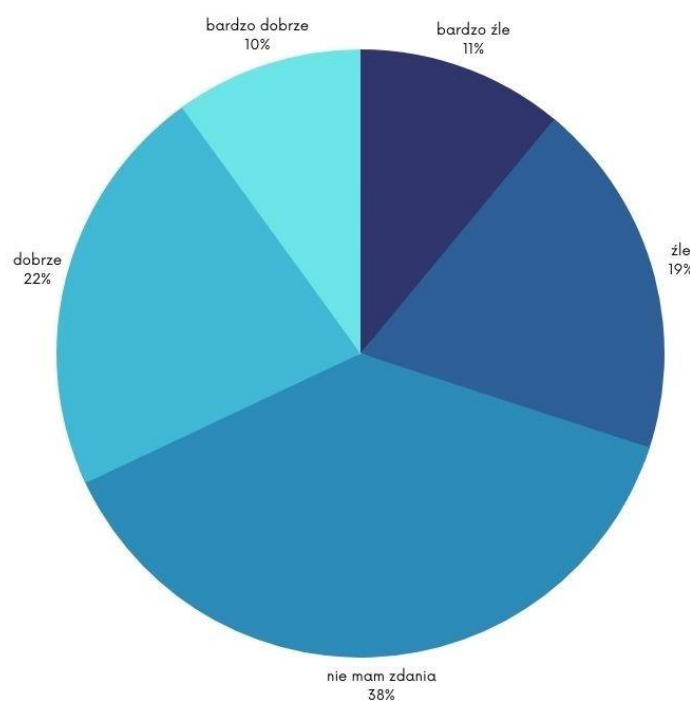
Wykres 25. Bezpieczeństwo publiczne mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Generalnie mieszkańcy nie wyrazili zdania nt publicznego bezpieczeństwa w gminie, aż 42 % wybrało odpowiedź „nie mam zdania”. Bardzo niezadowolonych z jakości bezpieczeństwa publicznego było 27 % ankietowanych. Odmiennej opinii było ponad 30 % ankietowanych.

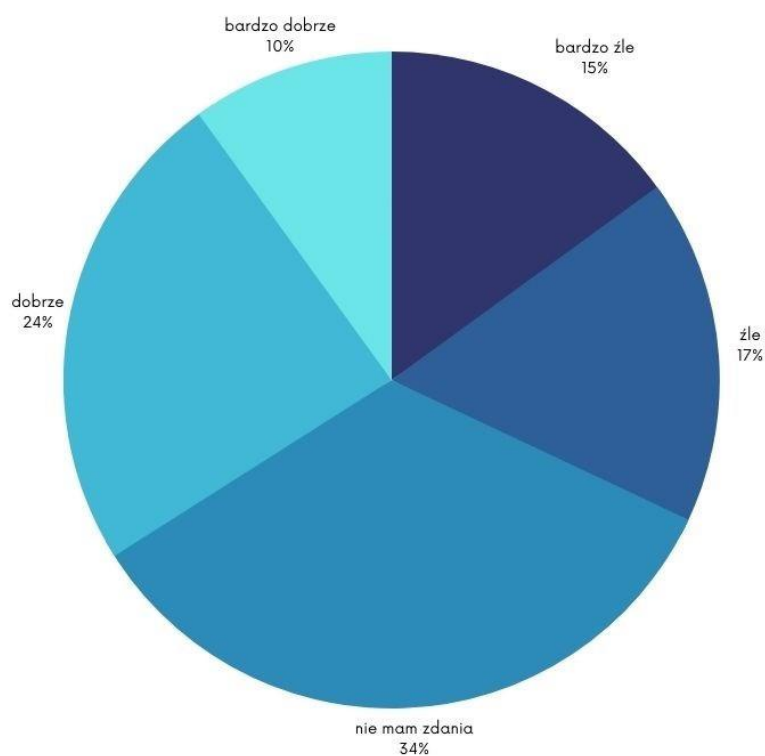
Wykres 26. Dostęp do oferty przedszkoli i żłobków.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Kolejno 32 % badanych było zadowolonych z dostępu, podobna ilość 30 % ankietowanych nie podzielała ich zdania. A 38 % badanych nie miało zdania.

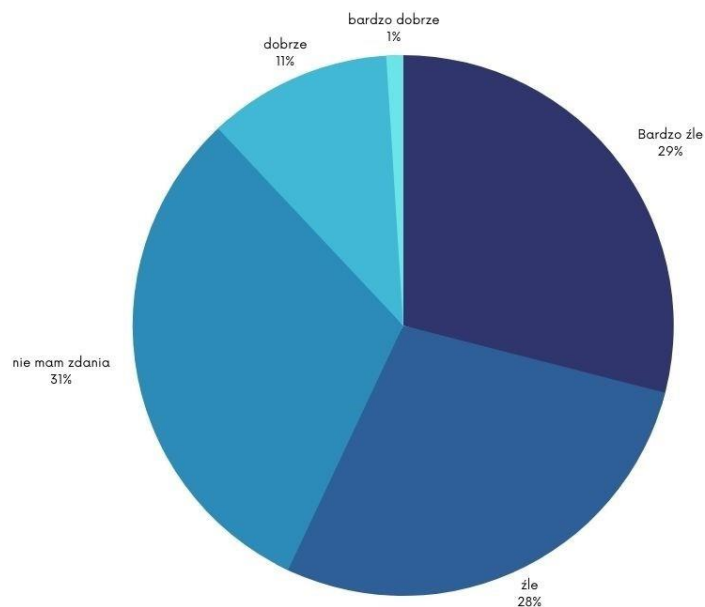
Wykres 27. Miejsca rekreacji i wypoczynku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Spośród ankietowanych 34 % było zadowolonych z dostępu do miejsc rekreacji i wypoczynku, źle dostęp oceniło 32 % badanych. 34 % badanych nie określiło swojego zdania.

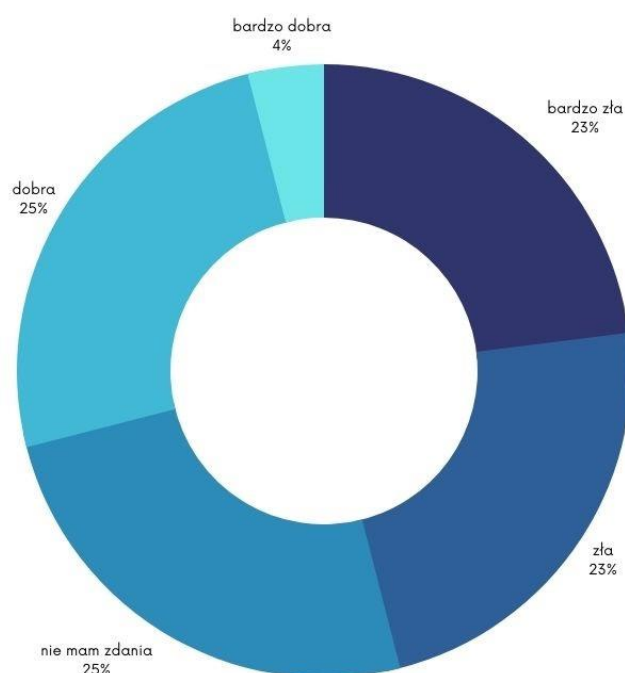
Wykres 28. Stan dróg w gminie Piwniczna- Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Stan dróg w gminie jest dobry w opinii 12 % badanych. Aż 57 % ankietowanych jest niezadowolona z jakości dróg w gminie.

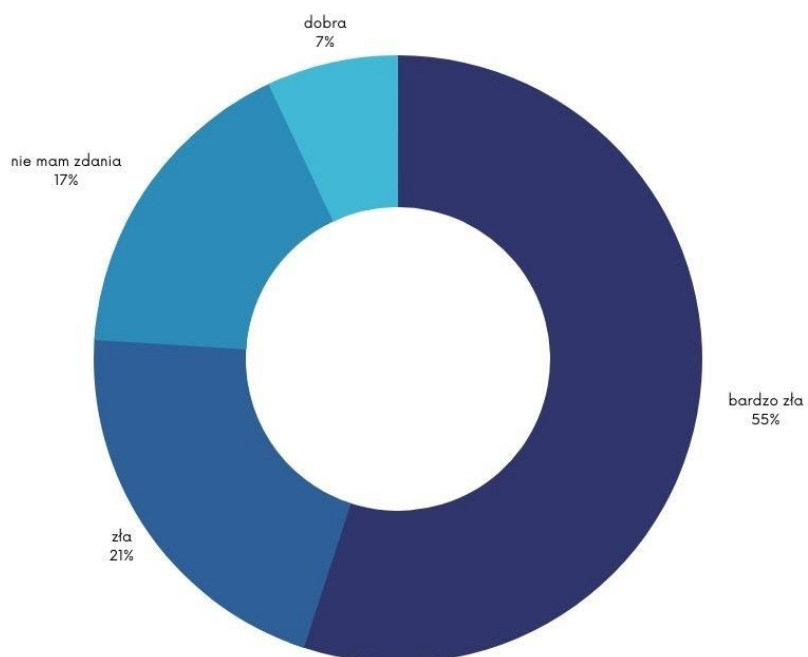
Wykres 29. Dostępność sieci internetowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Z dostępu do sieci internetowej ¼ mieszkańców nie potrafiła określić czy jest on dobry czy też niezadawalający. Niemal połowa (46 %) ocenia dostępność negatywnie, a 29 % pozytywnie.

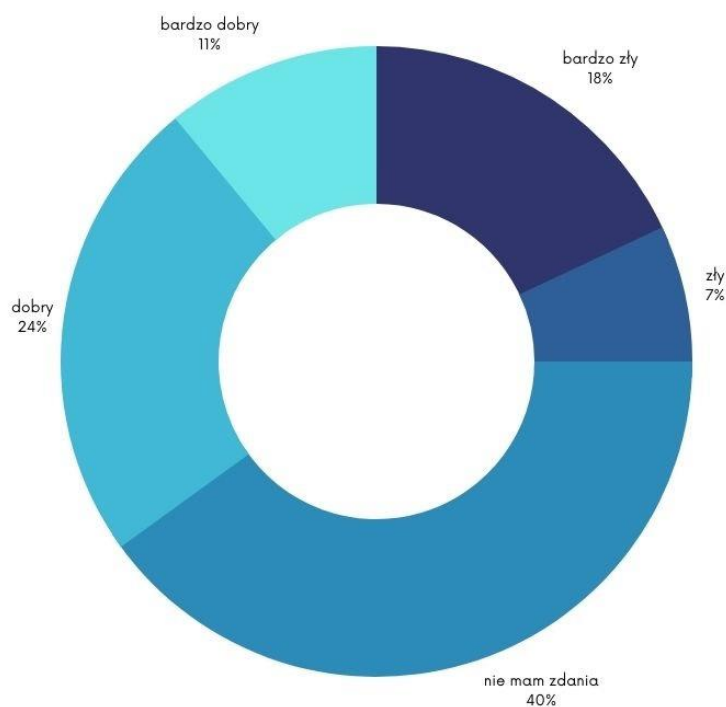
Wykres 30. Dostępność do sieci gazowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Ponad ¾ badanych mieszkańców oceniło dostęp do sieci gazowej jako bardzo zły (55 %) lub zły (21 %).

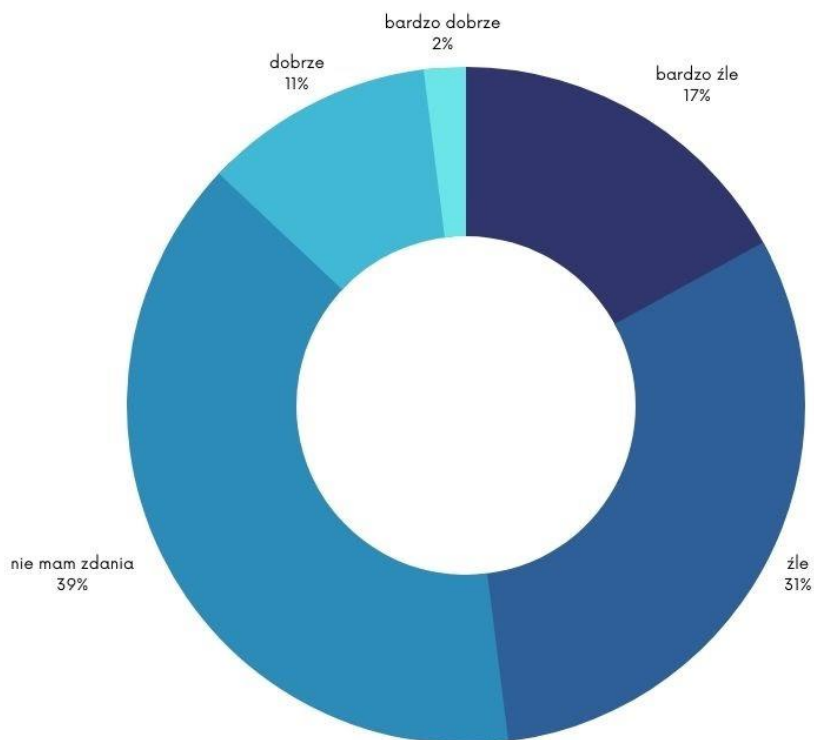
Wykres 31. Dostępność do handlu i usług.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Dostęp do handlu i usług oceniony został na dobry (24 %) i bardzo dobry (11 %). Bardzo zły dostęp do handlu i usług istnieje według 18 % ankietowanych. Ocenę złą wyraża 7 % respondentów. Aż 40 % badanych nie określiło swojego zdania.

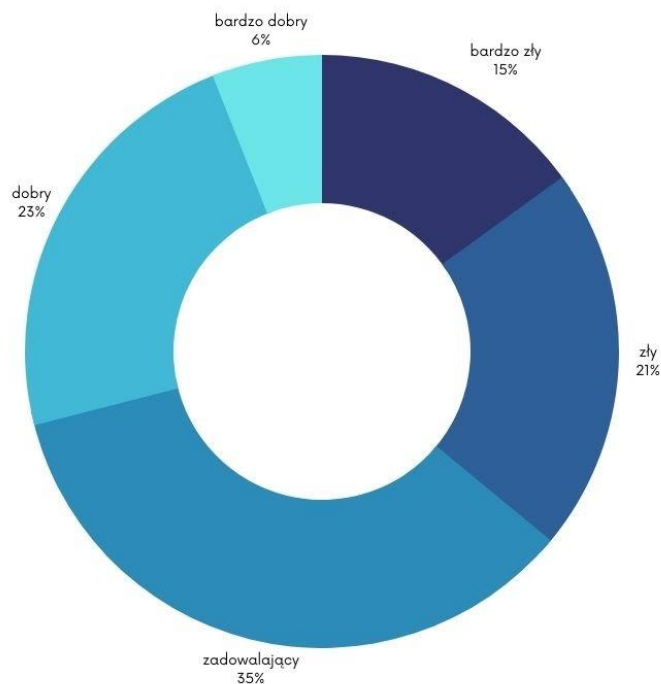
Wykres 32. Udział mieszkańców w życiu publicznym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Blisko 40 % ankietowanych nie wyraziło zdania nt udziału mieszkańców w życiu publicznym. Zaledwie 13 % oceniło na poziomie dobrym i bardzo dobrym, natomiast blisko połowa badanych (48 %) ocenia źle bądź bardzo źle udział mieszkańców w życiu publicznym.

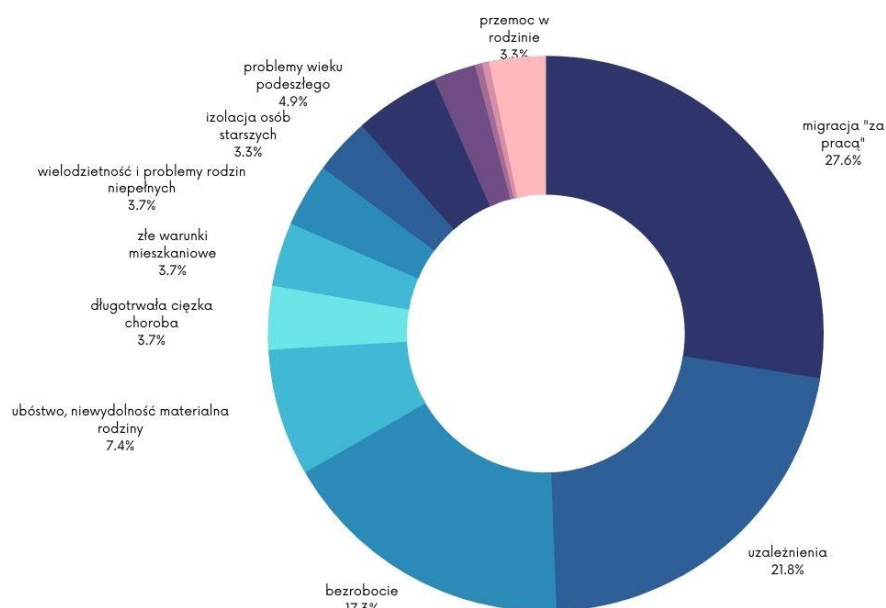
Wykres 33. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Według opinii respondentów dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie jest zadowalający (55 %), dobry (23 %), czy bardzo dobry (6 %). Źle oceniono dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie (21 %) i bardzo źle (15 %).

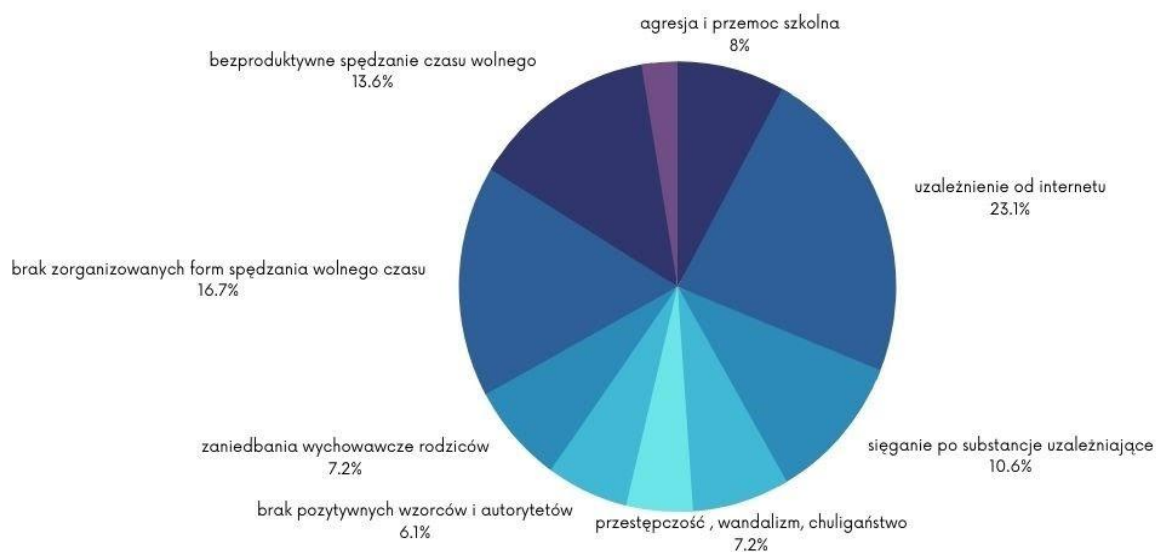
Wykres 34. Największy problem społeczny w gminie Piwniczna- Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

W opinii ankietowanych największymi problemami społecznymi są: migracja "za pracę"- blisko 30 % ankietowanych, uzależnienia - prawie 22 % oraz bezrobocie prawie 17 %. Na dalszych pozycjach znalazły się: niewydolność materialna rodziny (7,2 %), problemy wieku podeszłego (4,8 %), długotrwała lub ciężka choroba, złe warunki mieszkaniowe, wielodzietność i problemy rodzin niepełnych po 3,6 %, a także izolacja osób starszych (3,2 %).

Wykres 35. Negatywne zjawiska społeczne na terenie gminy.

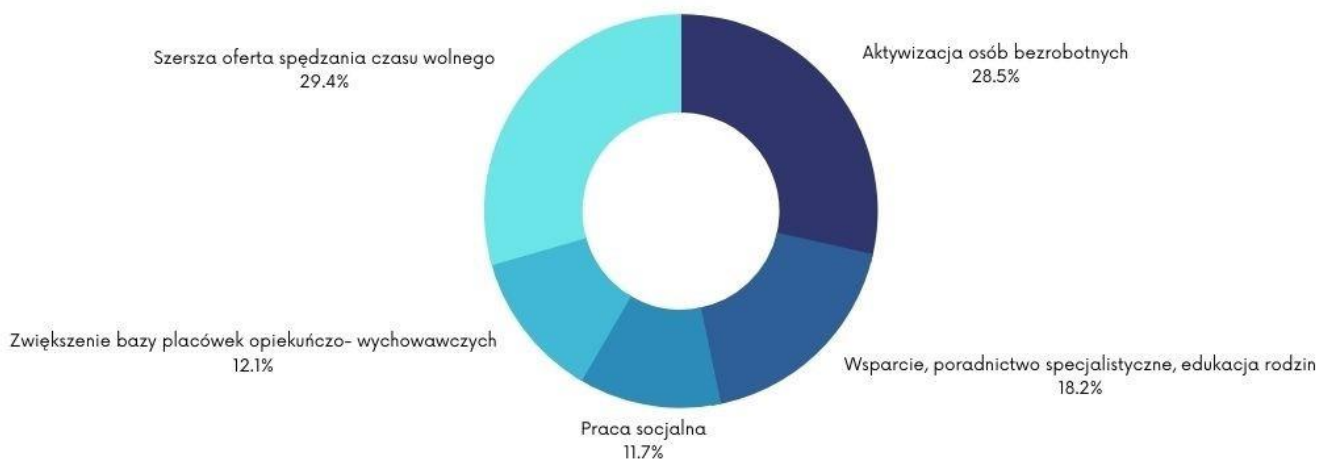
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Mieszkańcy gminy najczęściej dostrzegają następujące negatywne zjawiska społeczne dotyczące dzieci i młodzieży: uzależnienie od Internetu (23,1 %), brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego (16,7 %), bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (13,6 %).

Aby poprawić sytuację dzieci i młodzieży wskazano następujące rozwiązania cyt.:

- „organizacja dodatkowych wydarzeń kulturalnych dedykowana dzieciom i młodzieży”,
- „dodatkowe zajęcia pozalekcyjne w Domu Kultury”,
- „większa ilość bezpłatnych zajęć wraz z dojazdem do miejsca zamieszkania”,
- „integracja wielopokoleniowa, zachęcanie dzieci i młodzieży do pomocy międzyludzkiej”.

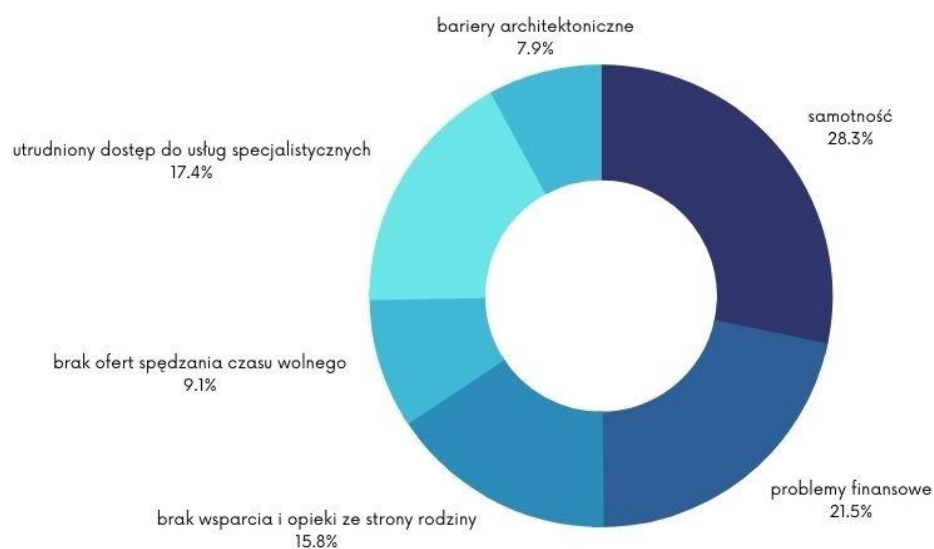
Wykres 36. Działania poprawiające sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych w lokalnej społeczności.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Najwięcej ankietowanych wskazało na aktywizację osób bezrobotnych oraz szerszą ofertę spędzania czasu wolnego - oba blisko po 30% jako działania poprawiające sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych.

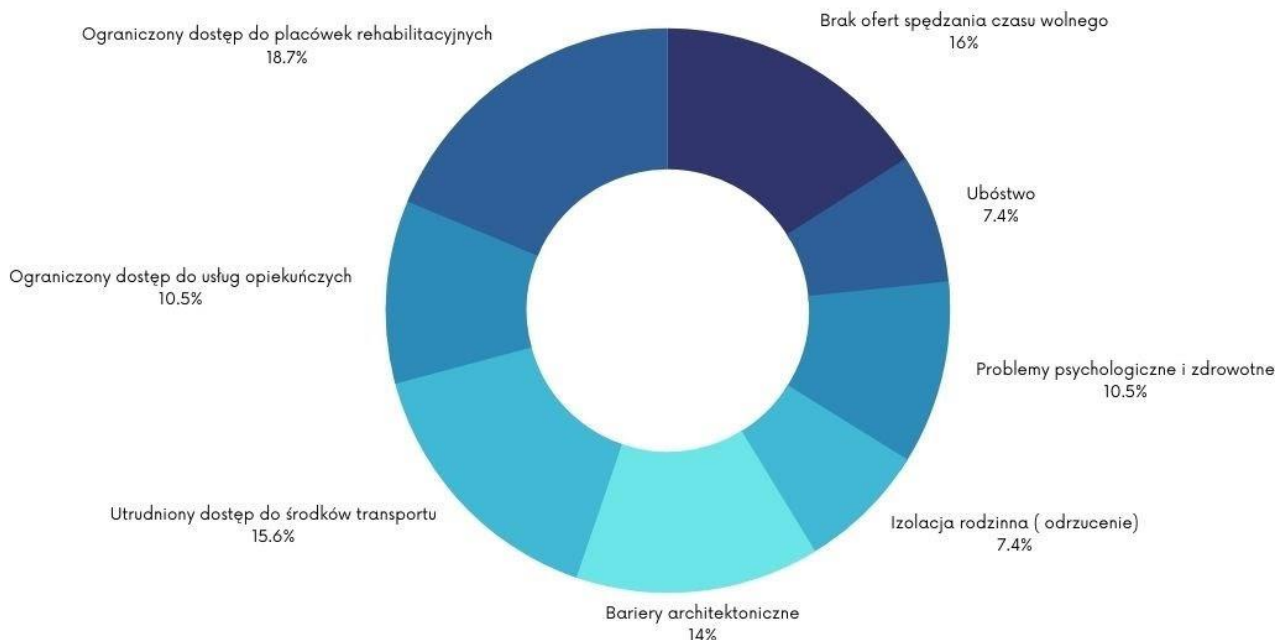
Wykres 37. Problemy osób starszych i samotnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Osoby starsze i samotne według opinii respondentów borykają się najczęściej z samotnością 28,3 %, problemami finansowymi 21,5 %, utrudnionym dostępem do usług specjalistycznych 17,4 % oraz brakiem wsparcia ze strony rodziny 15,8 %.

Wykres 38. Problemy osób niepełnosprawnych na terenie gminy Piwniczna – Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Wśród respondentów najczęstszą odpowiedzią był ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych 18,7 %, brak ofert spędzania czasu wolnego 16 % oraz utrudniony dostęp do środków transportu 15,6 % oraz bariery architektoniczne 14 %.

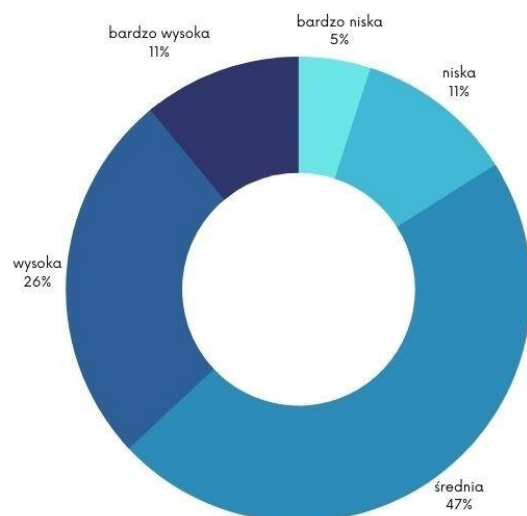
Ankietowani przedstawiali następujące pomysły na poprawę ich sytuacji cyt.:

“większe wsparcie psychologiczne”,

“budowa ośrodka rehabilitacyjno- socjalnego”,

“organizowanie im transportu”.

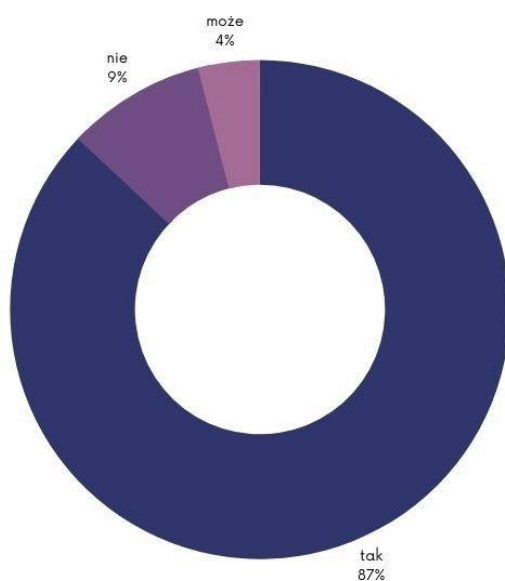
Wykres 39. Ocena skali bezrobocia w gminie Piwniczna- Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

37 % wskazała na bardzo wysoki i wysoki poziom bezrobocia w gminie. 47 % badanych ocenia go na poziomie średnim. Natomiast ogółem 16 % badanych uważa, że skala bezrobocia jest na poziomie niskim lub bardzo niskim.

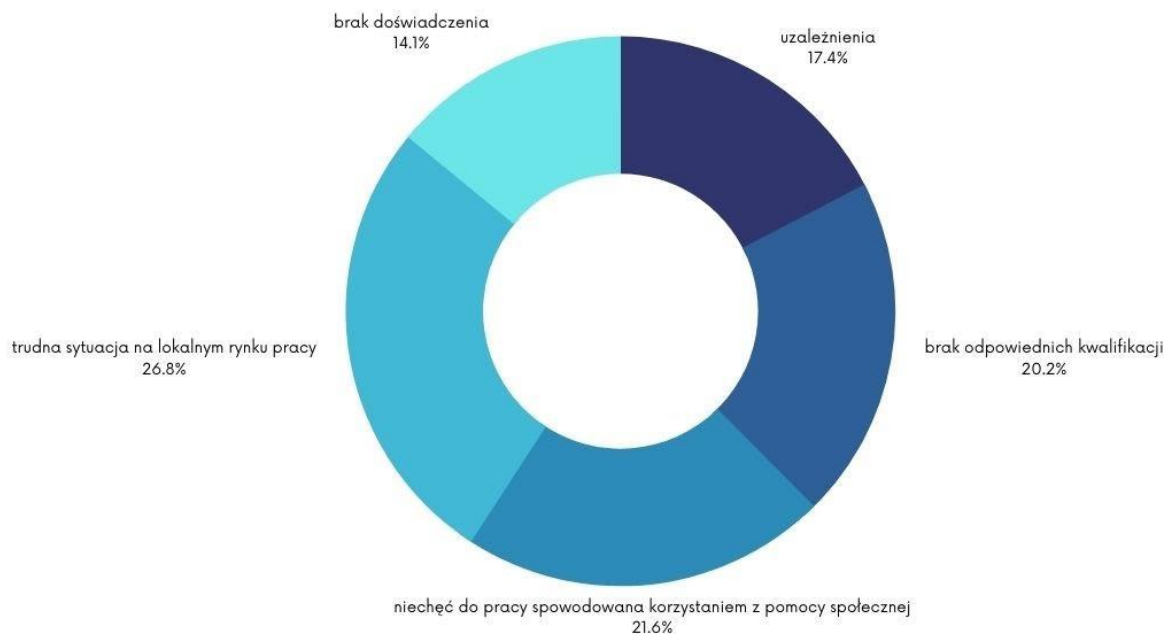
Wykres 40. Emigracja zarobkowa osób z terenu gminy Piwniczna- Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Według badanych mieszkańców problem emigracji zarobkowej dotyczy 87 % mieszkańców gminy.

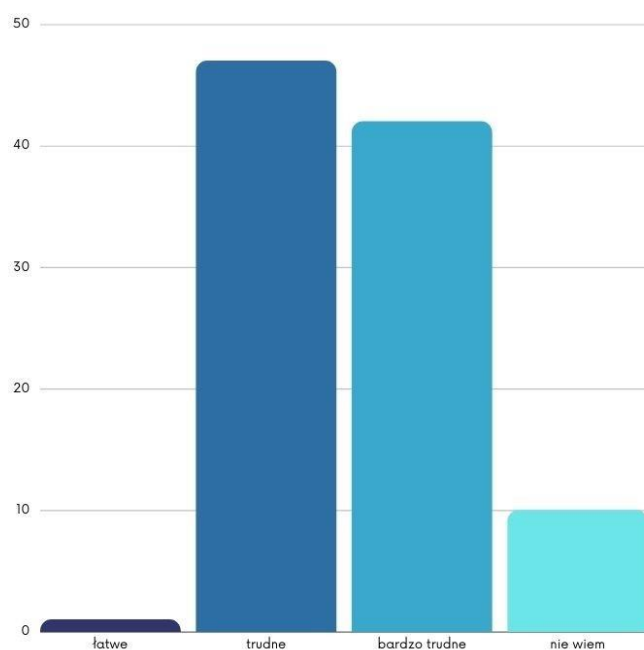
Wykres 41. Główne przyczyny bezrobocia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Badani stwierdzili, że główną przyczyną bezrobocia jest trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy 26,8 % oraz niechęć do pracy spowodowana korzystaniem ze świadczeń z pomocy społecznej 21,6 % , a także brak odpowiednich kwalifikacji 20,2 %.

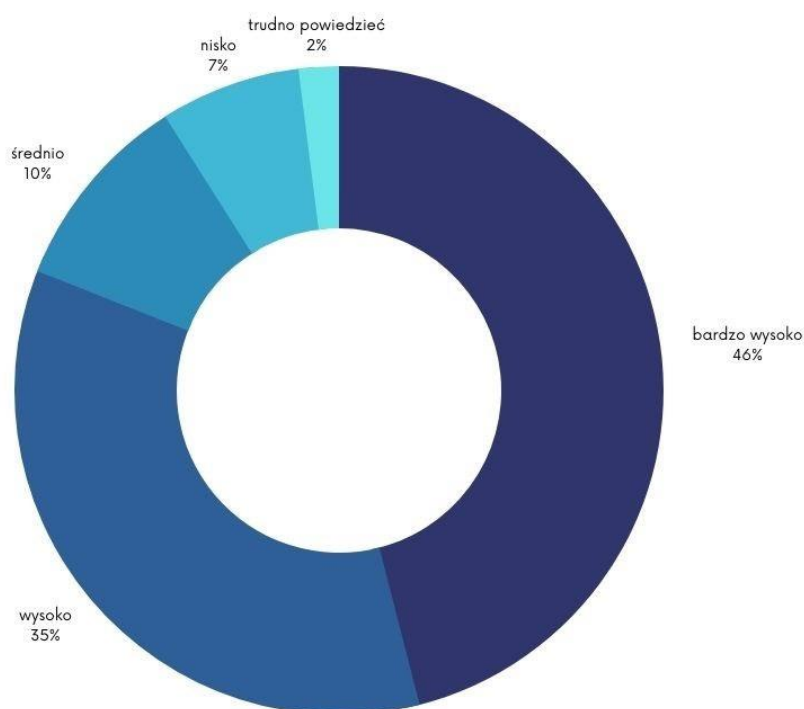
Wykres 42. Trudności w znalezieniu pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Wśród ankietowanych ogółem 87,6 % zdecydowało, że znalezienie pracy na terenie gminy jest bardzo trudne lub trudne. 11,3 % badanych nie ma wiedzy na ten temat.

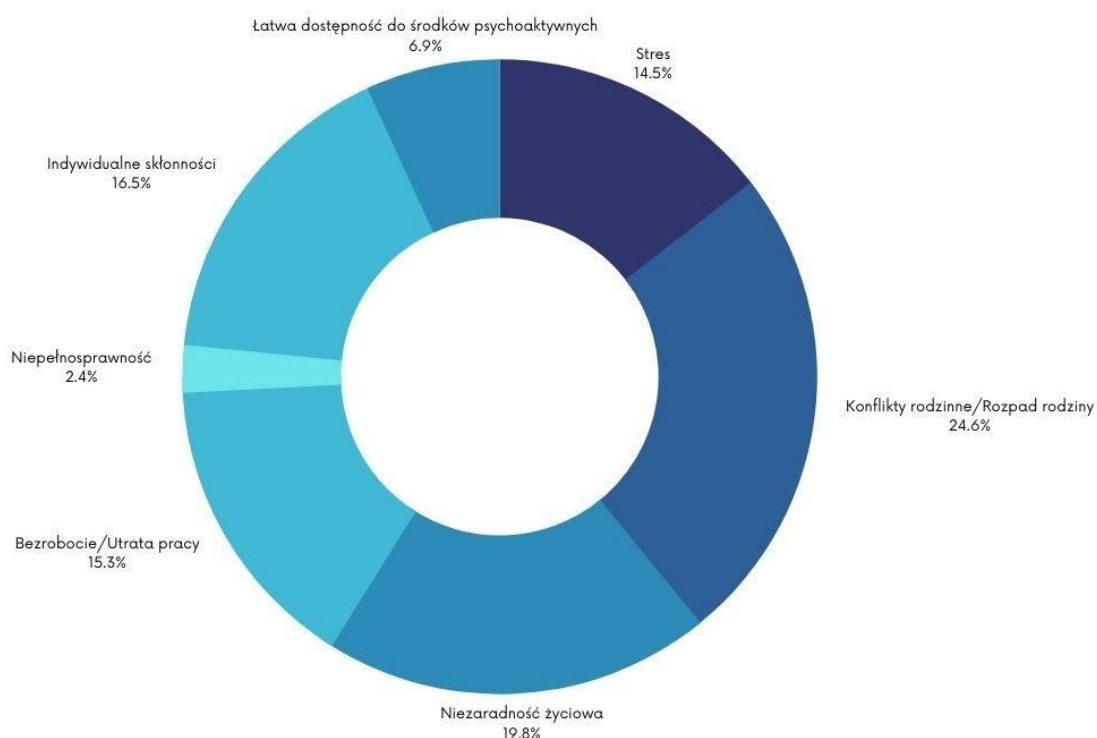
Wykres 43. Skala problemu uzależnień.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Badani mieszkańcy oceniają skalę problemu uzależnień jako bardzo wysoką i wysoką – łącznie przedstawia się to na poziomie 81 %. Tylko 10 % ocenia zjawisko uzależnień na poziomie średnim, a 7 % na poziomie niskim.

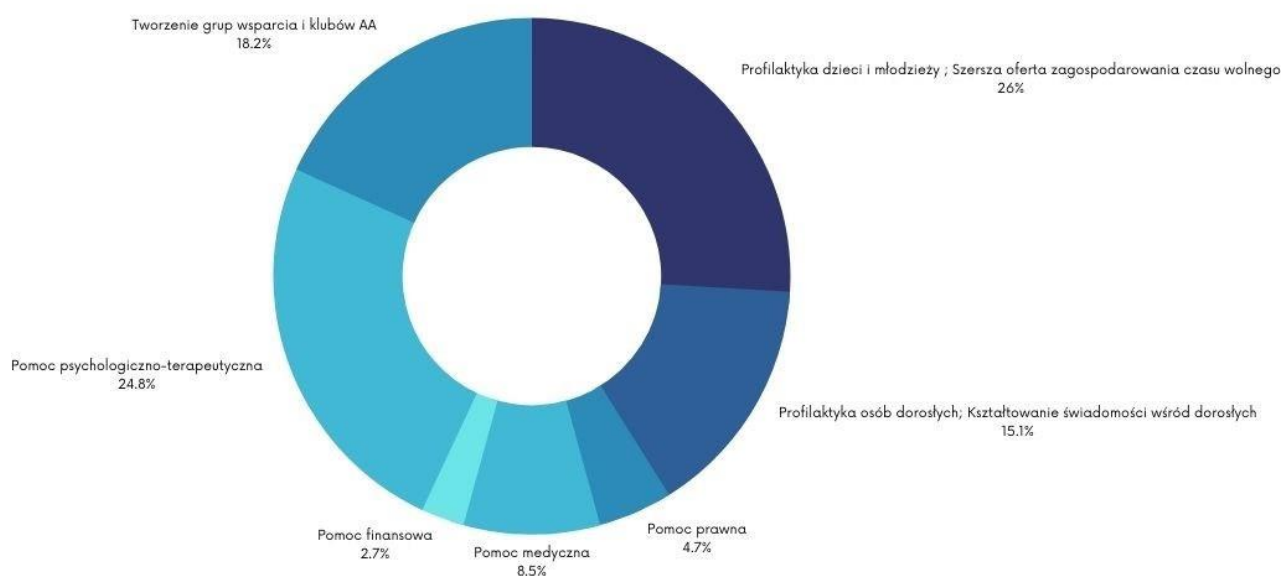
Wykres 44. Przyczyny występowania uzależnień wśród mieszkańców gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli konflikty rodzinne i rozpad rodzin (24,6 %), niezaradność życiową (19,8 %), indywidualne skłonności (16,5 %), stres (14,5 %), a także bezrobocie lub utrata pracy (15,3 %).

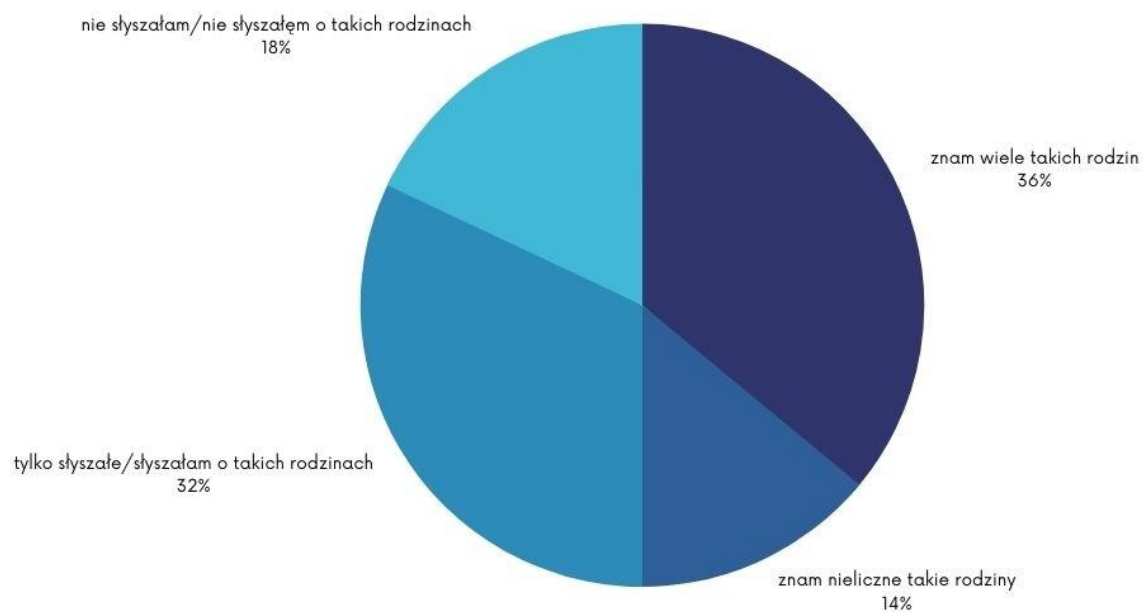
Wykres. 45. Podejmowanie działań na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Zdaniem badanych pomocą na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin będzie profilaktyka dzieci i młodzieży (26 %) oraz osób dorosłych (15,1 %) pomoc psychologiczno-terapeutyczna (24,8 %), a także tworzenie grup wsparcia i klubów AA (18,2 %).

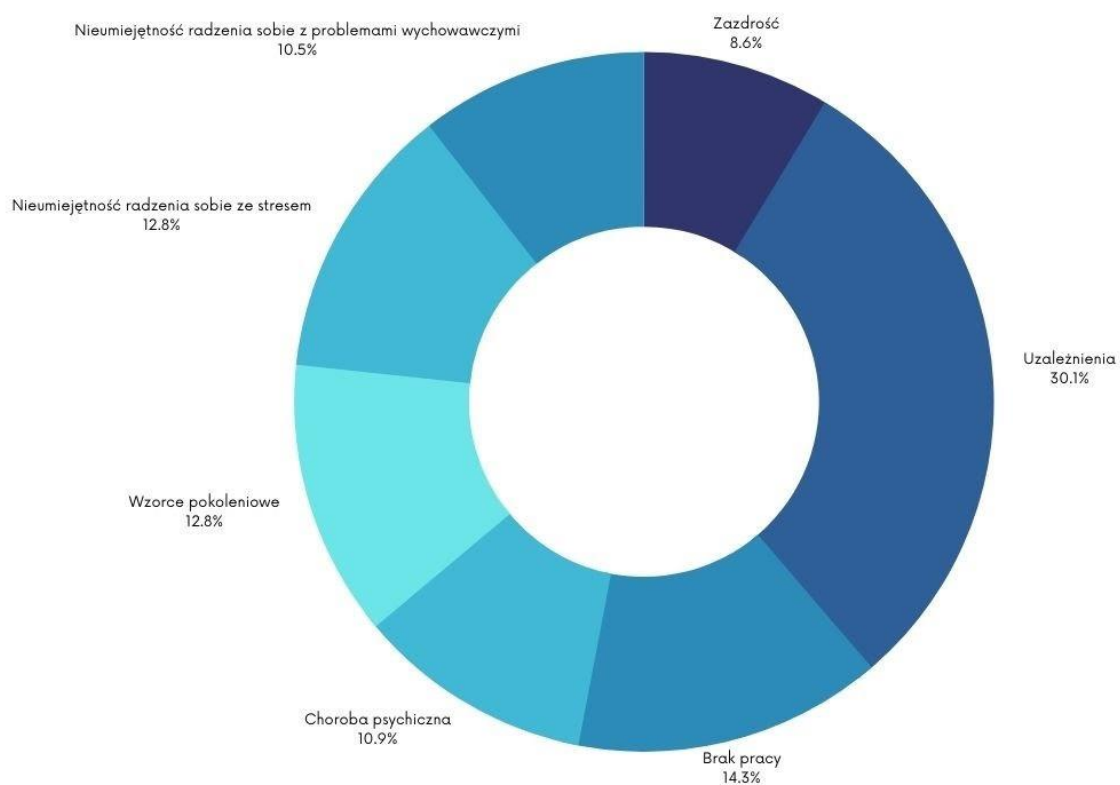
Wykres 46. Ocena zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Piwniczna- Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Ponad ¾ badanych wykazała, że zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy nie jest obce. 36 % mieszkańców zna wiele rodzin, w których obecne jest zjawisko przemocy. Podobny odsetek – 32 % nie zna, ale słyszało o takich rodzinach. 14 % zna nieliczne takie rodziny. Natomiast tylko 18 % nie słyszało o takich rodzinach.

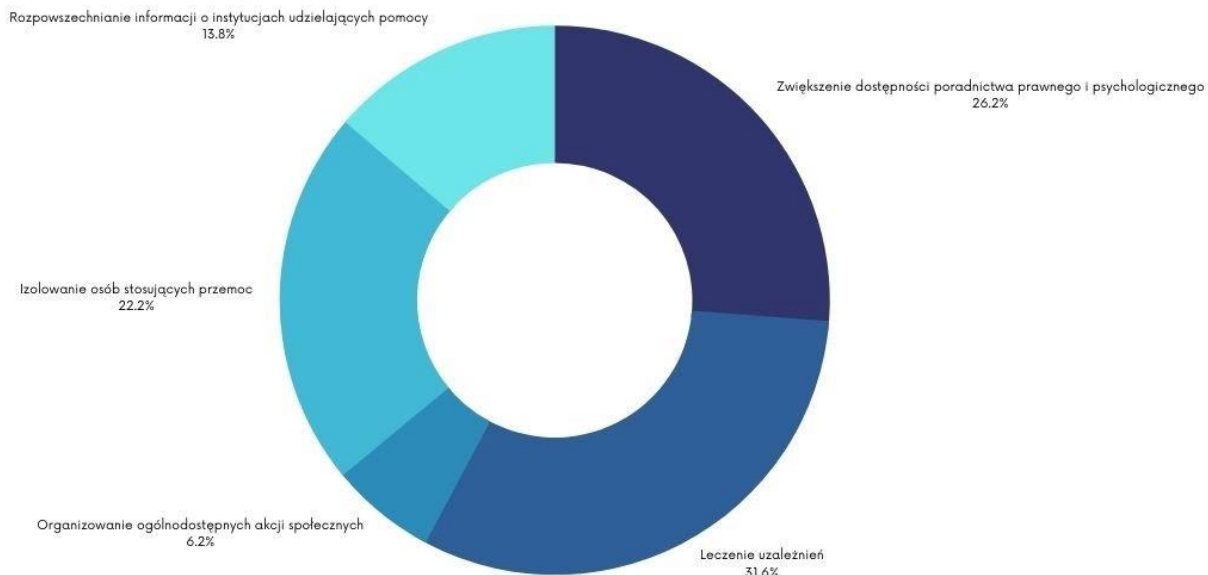
Wykres 47. Przyczyny występowania przemocy domowej w gminie Piwniczna- Zdrój.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Wśród ankietowanych mieszkańców najczęstszymi przyczynami przemocy domowej są: uzależnienia (30,1 %), brak pracy (14,3 %), wzorce pokoleniowe (12,8 %).

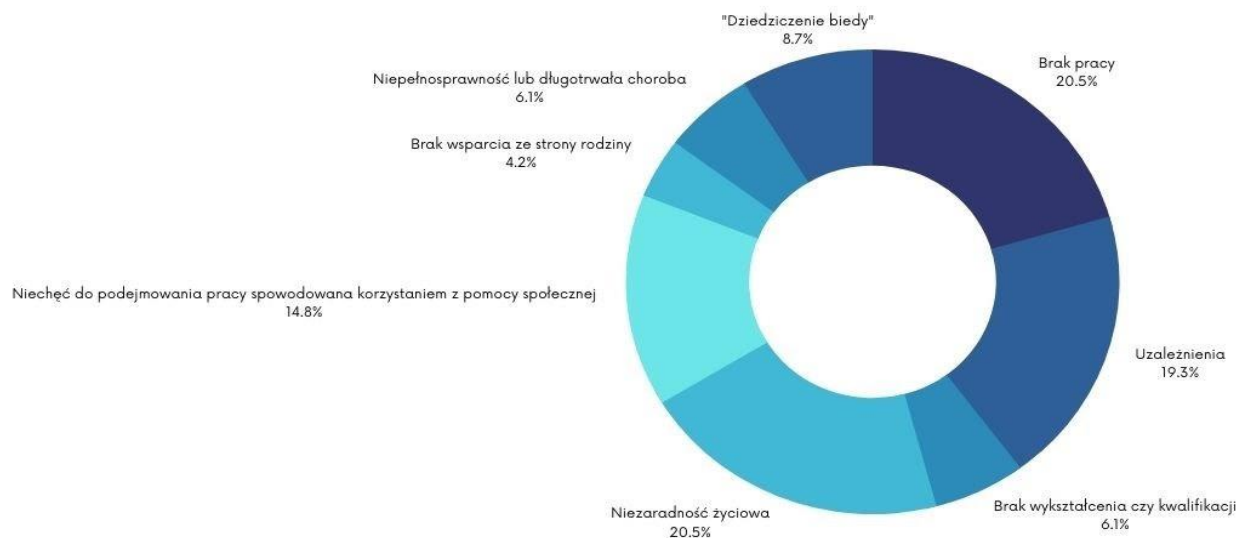
Wykres 48. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Wśród działań podjętych wobec ofiar przemocy domowej najczęstsze odpowiedzi dotyczyły: leczenia uzależnień (31,6 %), zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego i psychologicznego (26,7 %) oraz izolowanie osób stosujących przemoc (22,2 %).

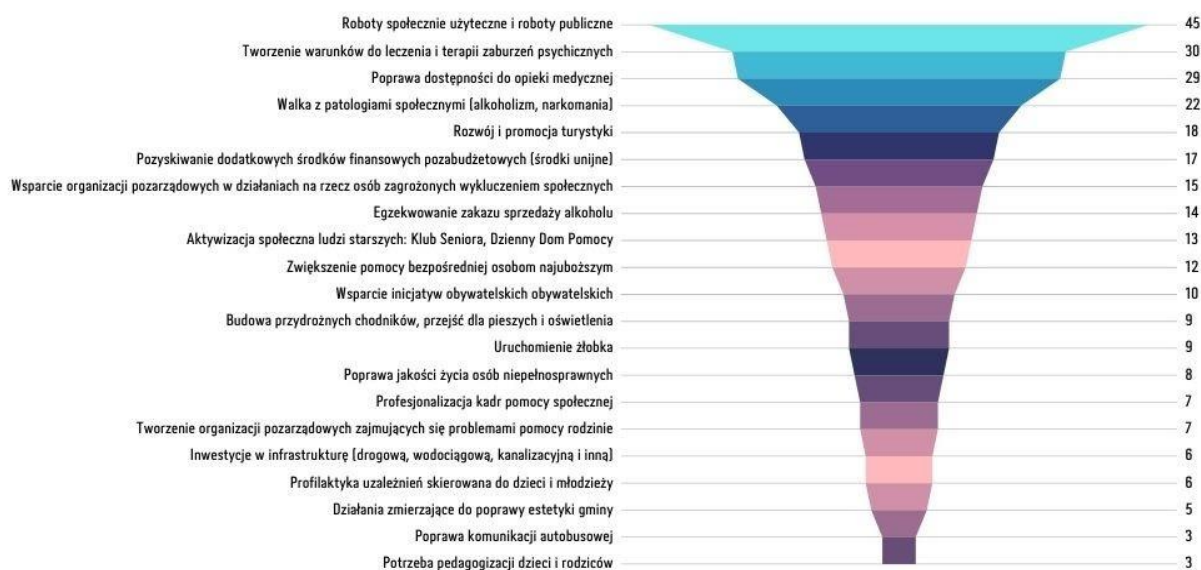
Wykres 49. Przyczyny ubóstwa na terenie gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Według respondentów na trwanie w ubóstwie najczęściej wpływa brak pracy (20,5 %), niezaradność życiowa (20,5 %), uzależnienia (19,3 %).

Wykres 50. Działania samorządu lokalnego ograniczające występowanie problemów społecznych.

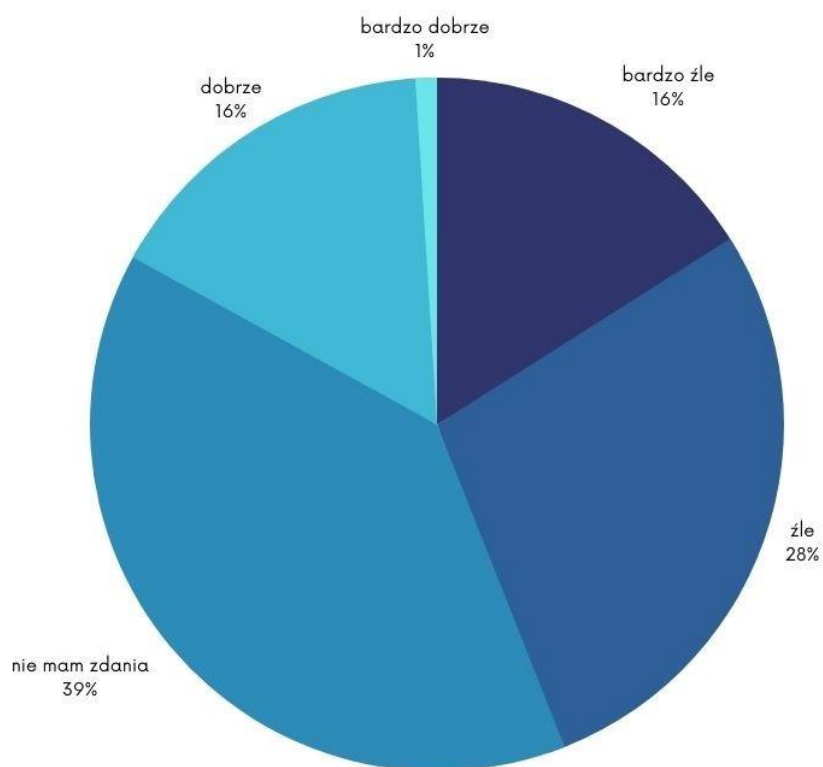

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym

Badani mieszkańcy zdecydowali, że najpotrzebniejszymi działaniami ograniczającymi występowanie problemów społecznych są kolejno: roboty społecznie użyteczne (45 %), tworzenie warunków do leczenia i terapii zaburzeń psychicznych (30 %), poprawa dostępności do opieki medycznej (29 %), walka z patologiami społecznymi (22%), rozwój i promocja turystyki (18 %), pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych (17 %), wspieranie organizacji pozarządowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (15 %), egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu (14 %), aktywizacja społeczna ludzi starszych (13 %).

Wykres 51. Ocena warunków życia w gminie na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w środowisku lokalnym.

17 % badanych ocenia dobrze i bardzo dobrze warunki w jakich żyją, 44 % osób badanych ocenia warunki jako bardzo złe i złe. 39 % nie określiło swojego stanowiska.

Podsumowując wyniki badań ankietowych wśród mieszkańców Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój przeprowadzonych na potrzeby sporządzenia niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 - 2026 przeanalizowano 100 kompletnych ankiet, w których wzięło udział 40 osób płci męskiej oraz 60 osób płci żeńskiej. Wśród ankietowanych największą część stanowili mieszkańcy w wieku 31- 45 lat oraz osoby w wieku 19 - 30 lat. Największy odsetek stanowiły osoby w związku małżeńskim. Ponad połowa ankietowanych zadeklarowała swój status zawodowy jako pracownik.

Analizując odpowiedzi respondentów warto zauważyć iż tylko 8 % badanych mieszkańców oceniło lokalny rynek pracy jako dobry i bardzo dobry. Łącznie 83 % respondentów ocenia skalę bezrobocia na poziomie wysokim i średnim. Również 87,6 % zdecydowało, że znalezienie pracy na terenie gminy jest bardzo trudne lub trudne. Stąd też wyniki badania pokazują, iż emigracja zarobkowa dotyczy 87 % mieszkańców gminy. W tym miejscu należy zinterpretować wyniki dotyczące potrzeby utworzenia żłobka na terenie gminy. Badani mieszkańcy nie wskazali na priorytetową bądź chociażby dużą potrzebę utworzenia takiej placówki w gminie. Tylko 9 % badanych zauważyło taką potrzebę, a należy podkreślić, iż blisko połowę (47 %) osób przebadanych stanowiły osoby przebywające w związku małżeńskim z dwojgiem i trojgiem dzieci. Można to uzasadnić w sposób następujący – ze względu na wysoki poziom emigracji zarobkowej w gminie głównie przez jednego rodzica, drugi rodzic pozostaje w gospodarstwie domowym i zajmuje się opieką i wychowaniem dzieci. Warto tutaj odnieść się do osób stanu wolnego, które stanowiły niemal 1/3 przebadanej społeczności i które jednocześnie wykazały, że nie posiadają dzieci. Przypuszczać można, że ze względu na ubogą ofertę rynku pracy, osoby te nie wiążą swojej przyszłości zawodowej z Gminą Piwniczna-Zdrój, stąd potencjalne zakładanie rodziny oraz w dalszej perspektywie możliwość posłania dziecka do żłobka, nie jest brana pod uwagę.

Badani respondenci w niemal równym stopniu wyrazili zadowolenie (27 %) oraz niezadowolenie (30 %) z opieki nad osobami starszymi na terenie gminy. Osoby starsze i samotne wg opinii respondentów borykają się najczęściej z samotnością, problemami finansowymi, utrudnionym dostępem do usług specjalistycznych oraz brak wsparcia ze strony rodziny.

Problemy osób niepełnosprawnych na terenie gminy respondenci zestawili następująco. Najczęstszą odpowiedzią był ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych, brak ofert spędzania czasu wolnego oraz utrudniony dostęp do środków transportu oraz bariery

architektoniczne. Ankietowani przedstawiali następujące pomysły na poprawę ich sytuacji cyt.: „większe wsparcie psychologiczne”, „budowa ośrodka rehabilitacyjno- socjalnego”, „organizowanie im transportu”.

W ocenie respondentów zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy jest bardzo zauważalne. 36 % mieszkańców zna wiele rodzin, w których obecne jest zjawisko przemocy. Podobny odsetek – 32 % nie zna, ale słyszało o takich rodzinach. Wśród ankietowanych mieszkańców najczęstszymi przyczynami przemocy domowej są: uzależnienia, brak pracy, wzorce pokoleniowe. Również w opinii ankietowanych największymi problemami społecznymi są: migracja „za pracą”- blisko 30 % ankietowanych, uzależnienia - prawie 22 % oraz bezrobocie prawie 17 %. Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli konflikty rodzinne i rozpad rodzin, niezaradność życiową, indywidualne skłonności, stres, a także bezrobocie lub utrata pracy. Wśród działań podjętych wobec ofiar przemocy domowej najczęstsze odpowiedzi dotyczyły: leczenia uzależnień, zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego i psychologicznego oraz izolowanie osób stosujących przemoc. Zdaniem badanych pomocą na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin będzie profilaktyka dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych pomoc psychologiczno-terapeutyczna, a także tworzenie grup wsparcia i klubów AA. Badani mieszkańcy oceniają skalę problemu uzależnień jako bardzo wysoką i wysoką – całościowo przedstawia się to na poziomie 81 %. W badaniach ujawniła się również potrzeba utworzenia punktu bądź placówki z dostępem do bezpłatnego poradnictwa psychologicznego.

Należy zauważyć, iż w pytaniach z możliwością wyboru co najmniej 1/3 ankietowanych w każdym pytaniu wybierała odpowiedź „nie mam zdania”. Można przyjąć dwa sposoby uzasadnienia. Pierwszy może świadczyć o rzeczywistej niewiedzy na pytania postawione w ankiecie jak np. dostęp do świadczeń z pomocy społecznej – osoby, które nigdy nie pobrały zapomogi z pomocy społecznej, nie będą miały takiej wiedzy. Ale też można by pokusić się o inne stwierdzenie - częsty wybór może świadczyć o niskim zaangażowaniu się mieszkańców w życie i rozwój gminy. Tę drugą tezę podkreślają wyniki odnośnie pytania o ocenę udziału mieszkańców w życiu publicznym. Zaledwie 13 % badanych opowiedziało się udziałem mieszkańców na poziomie dobrym i bardzo dobrym, tym bardziej, że dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie został oceniony łącznie na poziomie zadawalającym, dobrym i bardzo dobrym w 84 %. Ponadto na pytanie o ocenę warunków życia w gminie na przestrzeni ostatnich 5 lat 17 % badanych oceniło dobrze i bardzo dobrze warunki w jakich

żyją, 44 % osób badanych ocenia warunki jako bardzo złe i złe. 39 % nie określiło swojego stanowiska.

Jeśli chodzi o ocenę infrastruktury badani mieszkańcy najniżej ocenili dostęp do sieci gazowej - $\frac{3}{4}$ mieszkańców ocenia go na zły bądź bardzo zły. Niemal $\frac{1}{2}$ badanych wyraziła niezadowolenie z dostępności do sieci internetowej. Również stan dróg na terenie gminy jest niezadawalający, taką ocenę wyraziło 57 %. Jednak w kwestii poprawy jakości stanu dróg problem jest bardziej złożony, gdyż gmina zajmuje obszerny teren, domostwa często usytuowane są w znacznych odległościach od siebie i wysoko w górach.

Nieco ponad $\frac{1}{3}$ respondentów jest zadowolona z dostępności do handlu i usług, miejsc rekreacji i wypoczynku, dostępu do oferty przedszkoli jak i oferty kulturalnej gminy oraz wyraża swoje zadowolenie nt bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy. $\frac{1}{4}$ mieszkańców oceniła pozytywnie dostęp do opieki zdrowotnej.

Mieszkańcy gminy najczęściej dostrzegają następujące negatywne zjawiska społeczne dotyczące dzieci i młodzieży: uzależnienie od Internetu, brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, bezproduktywne spędzanie czasu wolnego. Badani mieszkańcy zdecydowali, że najpotrzebniejszymi działaniami samorządu lokalnego ograniczającymi występowanie problemów społecznych są kolejno: roboty społecznie użyteczne, tworzenie warunków do leczenia i terapii zaburzeń psychicznych, poprawa dostępności do opieki medycznej, walka z patologiami społecznymi, rozwój i promocja turystyki, pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych, wspieranie organizacji pozarządowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, egzekwowania zakazu sprzedaży alkoholu, aktywizacja społeczna ludzi starszych.

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (z ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – czyli Silne Strony, Słabe Strony, Szanse i Zagrożenia) jest narzędziem diagnostyczno-prognostycznym, które umożliwia przegląd uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych danego podmiotu. Wykorzystywana w celu określenia aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie oraz zdiagnozowania potencjalnych problemów w kluczowych obszarach.

Silne strony	Słabe strony
Stały rozwój oferty turystyczno-kulturalnej regionu	Stan finansów publicznych budżetu Miasta i Gminy
Wypracowane mechanizmy i procedury działania OPS	Ubogi rynek pracy
współpraca z lokalnymi ośrodkami wspierającymi politykę społeczną PCPR Nowy Sącz Urząd Pracy Nowy Sącz Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej Ośrodek Wsparcia w Muszynie Dom im. św. Brata Alberta w Nowym Sączu	Migracja zarobkowa
Organizacja usług opiekuńczych na terenie Gminy	wzrost odsetka osób starszych
Zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny	Ograniczone środki finansowe na prowadzenie kompleksowej polityki społecznej brak dostępu do pomocy psychologicznej i terapeutycznej na terenie gminy, brak wsparcia grup AA, brak grup wsparcia i mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie
Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Niewystarczające środki finansowe na profilaktykę uzależnień i przemocy w rodzinie
Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Piwnicznej- Zdroju oraz Biblioteka Publicznej	Brak kontroli na sprzedaż środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów osobom nieletnim
Działalność Stowarzyszenia na rzecz osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych: „Nasz dom” w Kosarzyskach	Duże społeczne przyzwolenie na zachowania patologiczne: alkoholizm i przemoc w rodzinie

Istnienie terenów wypoczynkowych i rekreacyjnych	Brak dostępu do pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla mieszkańców w tym dzieci
Zainteresowania problemami społecznymi władz samorządowych	Ograniczone środki finansowe na prowadzenie kompleksowej polityki społecznej na terenie gminy
	Brak grup wsparcia i mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie
	Brak mieszkań socjalnych i komunalnych
	Brak mieszkań socjalnych i komunalnych
	Słaba oferta pozwalająca na zagospodarowanie czasu wolnego dla osób starszych
	Narastający problem braku opieki nad osobami starszymi ze strony członków rodziny

Szanse	Zagrożenia
Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	Łatwy dostęp do środków psychoaktywnych, alkoholu i papierosów
Rozwój turystyki	Zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi: Internet, gry, telefon kom., cyberprzemoc
Polityka krajowa wspierania rodziny	Zwiększenie się odsetka osób starszych, i niepełnosprawnych
Aktywność obywatelska mieszkańców	Kryzys funkcji rodziny
Rozwiązania prawne sprzyjające osobom niepełnosprawnym	Emigracja zarobkowa
	Osoby „wychowane na pomocy społecznej”
	Niski poziom aktywności mieszkańców w funkcjonowanie gminy

Wskazane powyżej silne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia nie wyczerpują zestawu problemów społecznych, z którymi gmina będzie musiała się zmierzyć. Powyższe zagadnienia są jednak kluczowe dla planowania i realizowania celów strategicznych. Analiza poskutkuje zdefiniowaniem założeń i określeniem kierunków działań strategicznych.

VI. CELE OPERACYJNE

Dokonano ponownej analizy priorytetów określonych w kierunkach działań z zakresu polityki społecznej na lata 2022-2026 w efekcie czego wyodrębniono cele strategiczne oraz cele szczegółowe, tak, aby jak najpełniej odpowiadały na aktualne potrzeby mieszkańców.

CEL STRATEGICZNY 1. UMACNIANIE INSTYTUCJI RODZINY

Cele szczegółowe:

- 1.1 Propozycje zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
- 1.2 Rozszerzenie systemu poradnictwa, edukacji i wspierania rodziny.
- 1.3 Wprowadzenie pomocy z zakresu poradnictwa psychologicznego.
- 1.4 Prowadzenie edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny.
- 1.5 Utworzenie klubów sportowych, grupy teatralnej dla dzieci i młodzieży.
- 1.6 Wzmacnianie i odkrywanie mocnych stron rodziny

CEL STRATEGICZNY 2. ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

Cele szczegółowe:

- 2.1 Utworzenie grupy wsparcia AA
- 2.2 Szczególny nacisk na działalność profilaktyczną w zakresie działań informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie.
- 2.3 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą.
- 2.4 Budowanie sieci oparcia społecznego, przygotowanie do życia w społeczeństwie i funkcjonowania w środowisku poprzez utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy.

CEL STRATEGICZNY 3. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM

Cele szczegółowe:

- 3.1 Rozbudowa systemu informacji na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.
- 3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych.
- 3.3 Tworzenie programów międzypokoleniowych, integrujących osoby starsze oraz młodzież.

3.4 Utworzenie placówki świadczącej usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności – Dom Pomocy Społecznej lub Rodzinny Dom Pomocy.

CEL STRATEGICZNY 4. WZMOCNIENIE INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ

Cele szczegółowe:

3.1 Utrzymanie standardów zatrudnienia.

3.2 Szkolenia i superwizje kadry Ośrodka Pomocy Społecznej.

3.3 Wdrożenie usprawnień organizacyjnych OPS oraz usług socjalnych w celu poprawy jakości świadczonych usług.

CEL STRATEGICZNY 5. WZMOCNIENIE ŚRODOWISKOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ

Cele szczegółowe:

3.1 Zapewnienie niestacjonarnej opieki medycznej nad osobami przewlekle psychicznie chorymi.

3.2 Utworzenie Poradni Zdrowia Psychicznego.

3.3 Utworzenie Ośrodka Środowiskowej Opieki dla Dzieci i Młodzieży.

Przeprowadzone badanie wśród mieszkańców Gminy wskazało jak bardzo konieczne jest w dalszym ciągu wzmacnianie i podkreślanie mocnych stron rodziny, co uwzględnia cel strategiczny 1. Skupić należy się na utworzeniu punktów poradnictwa psychologicznego, wypracowywać edukacyjne narzędzia wspomagające i wspierające rodzinę oraz wskazać propozycję spędzania czasu wolnego, a także zainicjować takie działania.

Cel strategiczny 2 związany jest z rosnącą liczbą interwencji dotyczących przemocy w rodzinie w ramach procedury Niebieskiej Karty oraz sygnalizowaniem przemocy w rodzinach wśród ankietowanych - co pozwala szczególnie skupić się na wsparciu działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących zapobiegania narkomanii i alkoholizmowi oraz wsparciu działań anty-przemocowych, poprzez rozszerzenie współpracy z organizacjami działającymi na rzecz tych osób. Społeczeństwu lokalnemu znana jest skala zjawiska alkoholizmu wśród mieszkańców. Zarazem istnieje coraz większa świadomość społeczna dotycząca charakteru tego typu uzależnienia, która rozumie uzależnienie od alkoholu jako chorobę, którą należy leczyć. Jednym z elementów leczenia jest wparcie osób, które ukończyły farmakologiczne leczenie poprzez wsparcie ich trwania w trzeźwości tworząc lokalne, dostępne grupy

wsparcia AA. Na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych nieodzownym kierunkiem działań jest powołanie do życia Środowiskowego Domu Pomocy.

Cel Strategiczny 3 nawiązuje do problemu starzejącego się społeczeństwa w gminie. Warunkuje konieczność utworzenia Domu Pomocy Społecznej dla osób starszych. W tym zakresie celowym wydaje się pozyskanie środków pozabudżetowych bądź znalezienie inwestorów prywatnych zainteresowanych utworzeniem takiej placówki. Osoby starsze i niepełnosprawne zagrożone marginalizacją społeczną należy zainteresować wykorzystaniem nowych technologii, wyedukować w tym zakresie oraz ułatwić dostęp do informacji.

Cel Strategiczny 4 kładzie nacisk na wzmocnienie instytucji pomocy społecznej. Dzięki wdrożeniu usprawnień organizacyjnych i wzmocnieniu potencjału kadrowego OPS przyczyni się do poprawy jakości świadczonych usług.

Cel Strategiczny 5 zakłada utworzenie placówek wspierających zdrowie psychiczne. W tych nowo powstałych poradniach najmłodszy pacjenci otrzymywaliby opiekę wykwalifikowanej kadry: psychologa, terapeuty środowiskowego i dwóch psychoterapeutów. Tutaj trafiałyby dzieci, które borykają się z różnymi zaburzeniami zarówno zachowania, jak i emocjonalnymi, ale nie wymagają interwencji psychiatry. Otrzymywałyby one pomoc ekspercką bez skierowania, blisko miejsca zamieszkania, co zmniejszałoby zdecydowanie stres oraz sprawiało, że opieka odbywałaby się w bardziej znanym dziecku środowisku. Zapewniłoby to też lepszy kontakt z opiekunem i ze szkołą dziecka, lepszą wymianę informacji.

SYSTEM WDROŻENIA:

ETAP 1 – Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Piwniczna - Zdrój o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Piwniczna - Zdrój na lata 2022-2026” -> I kwartał 2022 r.

ETAP 2 – Koordynacja realizacji działań objętych strategią -> od I kwartał 2022 do IV kwartał 2026 r.

ETAP 3 – Monitoring i ewaluacja -> na koniec każdego roku

ETAP 4 – Uzupełnianie strategii o nowe cele i działania -> sukcesywnie w okresie wdrażania

ETAP 5 – Podsumowanie i ocena strategii -> IV kwartał 2026 r.

VII. GŁÓWNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój na lata 2022-2026 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Piwnicznej-Zdroju. Wyznaczone w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez określonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, a zależne będzie to od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Głównymi źródłami finansowania działań realizujących cele strategiczne uznano środki własne gminy oraz środki pochodzące z zewnętrznych źródeł finansowania w tym pochodzące z Programów Operacyjnych realizowanych przez Unie Europejską. Szczegółowe zasady finansowania określone zostały m.in. w takich dokumentach jak coroczny budżet gminy i wieloletnia prognoza finansowa, z naciskiem na wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). W ramach konkretnych projektów utworzone zostaną dodatkowe dokumenty, które sprecyzują mechanizmy finansowania zadań. Daty realizacji poszczególnych działań określa zespół ds. strategii rozwoju (składający się z osób, uczestniczących przy tworzeniu Strategii) w ramach systemu monitoringu i ewaluacji niniejszej strategii.

VIII. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Monitoring założonych celów i działań jest warunkiem skutecznej realizacji przewidzianych założeń strategii, a w konsekwencji wypracowanie sformułowanej wizji gminy. System monitoringu polegać będzie na gromadzeniu i analizowaniu danych dotyczących realizowanych bądź nierealizowanych działań przez zespół ds. rozwoju strategii oraz współuczestniczące w jej realizacji. Zebrane informacje pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które mogą pojawić się w trakcie wdrażania dokumentu oraz określić, ewentualne działania korygujące bądź pozytywną akceptację prawidłowego kierunku działań. Zebrane dane stanowiąc będą również źródło informacji w celu przeprowadzenia ewaluacji, która umożliwi określenie faktycznych rezultatów wdrożenia dokumentu.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie sporządzana corocznie w formie raportu.

Podsumowanie

„Człowiek jest zwierzęciem społecznym, ludzie nie są stworzeni do samotności”.

Lucio Anneo Seneca

Instytucja jaką jest Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie i czynnie uczestniczy w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój. Działania OPS są ukierunkowane na aktualną sytuację mieszkańców gminy, jako wsparcie osób samotni gospodarujących i rodzin w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych, w szczególności, te, z którymi nie są w stanie sobie same poradzić . Zatem istotnym i koniecznym działaniem jest skierowanie szczególnej uwagi i polityki społecznej na prawidłowo funkcjonującą rodzinę, ich wsparcie finansowe i materialne. Nie można tutaj zapomnieć również o osobach niepełnosprawnych oraz starszych, które są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne. Koniecznością jest więc ciągle przystosowywanie się do zmieniającego otoczenia jak i potrzeb i oczekiwań ze strony potencjalnych odbiorców wsparcia.

W myśl nowej strategii Pomoc Społeczna oferuje pomoc nie tylko finansową i materialną, ale także informacyjną i edukacyjną jako instrument początkujący proces umożliwiający osobom samotnie gospodarującym i rodzinom przewyżnienie ich trudnych sytuacji, a następnie politykę społeczną jako proces planowania i realizacji odpowiednio dobranych działań.

Załącznik nr 1- ankieta

Szanowni Państwo,
z uwagi na trwające prace dotyczące opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Piwniczna- Zdrój na lata 2021-2026 prosimy o uzupełnienie poniższej ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek

- ☐ do 18 lat
- ☐ 19 - 30 lat
- ☐ 31 - 45 lat
- ☐ 46 - 60 lat
- ☐ powyżej 60 lat

Stan cywilny

- ☐ Panna/Kawaler
- ☐ Żonaty/Mężatka
- ☐ Rozwódnik/Rozwódka
- ☐ Wdowiec/Wdowa

Sytuacja rodzinna

- ☐ Nie posiadam dzieci
- ☐ Mam 1 dziecko
- ☐ Mam 2-3 dzieci
- ☐ Mam 4 i więcej dzieci

Aktywność zawodowa

- ☐ uczeń/uczenica
- ☐ student/studentka
- ☐ emeryt/rencista
- ☐ rolnik
- ☐ bezrobotny
- ☐ własna działalność
- ☐ pracownik

L.p.	Ocena	Bardzo źle	1	2	3	4	Bardzo dobrze
1.	Lokalny rynek pracy						
2.	Opieka nad osobami starszymi						
3.	Dostęp do świadczeń pomocy społecznej						
4.	Dostępność do poradnictwa psychologiczno- prawnego						
5.	Dostęp do oferty kulturalnej (biblioteki, wystawy)						
6.	Dostęp do opieki zdrowotnej						
7.	Bezpieczeństwo publiczne mieszkańców						
8.	Dostęp do przedszkoli i żłobków						
9.	Miejsca rekreacji i wypoczynku						
10.	Stan dróg						
11.	Dostępność sieci internetowej						
12.	Dostępność sieci gazowej						
13.	Dostępność do handlu i usług						
14.	Udział mieszkańców w życiu publicznym						
15.	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie						

Problemy społeczne w Gminie Piwniczna- Zdrój

1. Według Pani/Pana opinii największym problemem społecznym w Gminie są (max. 3 odpowiedzi)

- ☐ ubóstwo, niewydolność materialna rodziny
- ☐ bezrobocie
- ☐ uzależnienia
- ☐ niepełnosprawność
- ☐ długotrwała lub ciężka choroba
- ☐ przemoc w rodzinie
- ☐ bezdomność
- ☐ migracja "za pracę"
- ☐ problemy wieku podeszłego
- ☐ izolacja osób starszych
- ☐ wielodzietność i problemy rodzin niepełnych
- ☐ złe warunki mieszkaniowe
- ☐ Inne:

2. Jakiej zjawiska negatywne dostrzega Pani/Pan na terenie Gminy, odnoszące się do dzieci i młodzieży? (max. 3 odpowiedzi)

- ☐ agresja i przemoc szkolna
- ☐ przemoc ze strony rodziców
- ☐ uzależnienie od Internetu
- ☐ sięganie po substancje uzależniające
- ☐ przestępczość, wandalizm, chuligaństwo
- ☐ demoralizacja
- ☐ brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- ☐ zaniedbania wychowawcze rodziców
- ☐ brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- ☐ bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- ☐ Inne:

3. W jaki sposób można poprawić sytuację w gminie dotyczącą dzieci i młodzieży?

4. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych w lokalnej społeczności? (max. 3 odpowiedzi)

- ☐ Aktywizacja osób bezrobotnych
- ☐ Wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin
- ☐ Praca socjalna
- ☐ Zwiększenie bazy placówek opiekuńczo- wychowawczych
- ☐ Szersza oferta spędzania czasu wolnego
- ☐ Inne:

5. Z jakimi problemami według Pani/Pana najczęściej zmagają się osoby starsze i samotne? (max. 3 odpowiedzi)

- ☐ samotność
- ☐ problemy finansowe
- ☐ brak wsparcia i opieki ze strony rodziny
- ☐ brak ofert spędzania czasu wolnego
- ☐ utrudniony dostęp do usług specjalistycznych
- ☐ bariery architektoniczne
- ☐ Inne:

6. W jaki sposób można poprawić sytuację osób starszych i samotnych w Gminie?

7. Z jakimi problemami społecznymi według Pani/Pana spotykają się w Gminie osoby niepełnosprawne? (max. 3 odpowiedzi)

- ☐ Brak ofert spędzania czasu wolnego
- ☐ Ubóstwo
- ☐ Problemy psychologiczne i zdrowotne
- ☐ Izolacja rodzimna (odrzucenie)
- ☐ Bariery architektoniczne
- ☐ Utrudniony dostęp do środków transportu
- ☐ Ograniczony dostęp do usług opiekuńczych
- ☐ Ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych
- ☐ Inne:

8. W jaki sposób można poprawić sytuację osób niepełnosprawnych w Gminie?

9. Jak ocenia Pani/Pan skalę bezrobocia w Gminie Piwniczna- Zdrój?

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5

10. Czy w Pani/Pana otoczeniu znajdują się osoby których dotyczy emigracja zarobkowa?

- ☐ Tak
- ☐ Nie
- ☐ Może

11. Jakiego Pana/Pani zdaniem są główne przyczyny bezrobocia? (max. 3 odpowiedzi)
- ☐ uzależnienia
 - ☐ brak odpowiednich kwalifikacji
 - ☐ niechęć do pracy spowodowana korzystaniem z pomocy społecznej
 - ☐ trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy
 - ☐ brak doświadczenia
 - ☐ Inne:
12. Znalazienie pracy na terenie Gminy Piwniczna- Zdrój jest według Pani/Pana:
- ☐ Łatwe
 - ☐ Trudne
 - ☐ Bardzo trudne
 - ☐ Nie wiem
13. Jak ocenia Pani/Pan skalę problemu uzależnień (alkoholizm, narkomania, substancje psychoaktywne)?
- ☐ Bardzo wysoka
 - ☐ Wysoka
 - ☐ Średnia
 - ☐ Niska
 - ☐ Bardzo niska
 - ☐ Trudno powiedzieć
14. Jakiego Pana/Pani zdaniem przyczyny występowania uzależnień? (max. 3 odpowiedzi)
- ☐ Stres
 - ☐ Konflikty rodzinne/Rozpad rodziny
 - ☐ Niezaradność Życiowa
 - ☐ Bezrobocie/Utrata pracy
 - ☐ Niepełnosprawność
 - ☐ Indywidualne skłonności do popadania w nałogi
 - ☐ Łatwa dostępność do środków psychoaktywnych
 - ☐ Inne:
15. Jakiego Pana/Pani zdaniem przyczyny występowania uzależnień w stosunku do osób uzależnionych i ich rodzin? (max. 3 odpowiedzi)
- ☐ Profilaktyka dzieci i młodzieży ; Szersza oferta zagospodarowania czasu wolnego
 - ☐ Profilaktyka osób dorosłych; Kształtowanie świadomości wśród dorosłych
 - ☐ Pomoc prawna
 - ☐ Pomoc medyczna
 - ☐ Pomoc finansowa
 - ☐ Pomoc psychologiczno-terapeutyczna
 - ☐ Tworzenie grup wsparcia i klubów AA
16. Czy w Pani/Pani najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie?
- ☐ Znam wiele takich rodzin
 - ☐ Znam nieliczne takie rodziny
 - ☐ Tylko słyszałam/słyszałam o takich rodzinach
 - ☐ Nie słyszałam / Nie słyszałam o takich rodzinach
 - ☐ Inne:
17. Jakiego Pana/Pani zdaniem przyczyny przemocy domowej? (max. 3 odpowiedzi)
- ☐ Zazdrość
 - ☐ Uzależnienia
 - ☐ Brak pracy
 - ☐ Choroba psychiczna
 - ☐ Wzorce pokoleniowe
 - ☐ Nieumiejętność radzenia sobie ze stresem
 - ☐ Nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi
18. Jakiego Pana/Pani zdaniem przyczyny przemocy domowej? (max. 3 odpowiedzi)
- ☐ Inne:
 - ☐ Zwiększenie dostępności poradnictwa prawnego i psychologicznego
 - ☐ Leczenie uzależnień
 - ☐ Organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych
 - ☐ Izolowanie osób stosujących przemoc
 - ☐ Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy
 - ☐ Inne:
19. Co Pani/Pana zdaniem wpływa na trwanie w ubóstwie? (max. 3 odpowiedzi)
- ☐ Brak pracy
 - ☐ Uzależnienia
 - ☐ Brak wykształcenia czy kwalifikacji
 - ☐ Niezaradność Życiowa
 - ☐ Niechęć do podejmowania pracy spowodowana korzystaniem z pomocy społecznej
 - ☐ Brak wsparcia ze strony rodziny
 - ☐ Niepełnosprawność lub długotrwała choroba
 - ☐ "Dziedziczenie biedy"
 - ☐ Inne:
20. Jakiego Pana/Pani zdaniem przyczyny występowania problemów społecznych? (max. 3 odpowiedzi)
- ☐ Roboty społeczne i roboty publiczne
 - ☐ Wsparcie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
 - ☐ Tworzenie warunków do leczenia i terapii zaburzeń psychicznych
 - ☐ Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych pozabudżetowych (środki unijne)
 - ☐ Profesjonalizacja kadr pomocy społecznej
 - ☐ Poprawa dostępności do opieki medycznej
 - ☐ Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych
 - ☐ Aktywizacja społeczna ludzi starszych: Klub Seniora, Dzienny Dom Pomocy
 - ☐ Wsparcie inicjatyw obywatelskich
 - ☐ Zwiększenie pomocy bezpośredniej osobom najuboższym
 - ☐ Działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa
 - ☐ Egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom niepełnosprawnym
 - ☐ Walka z patologiami społecznymi (alkoholizm, narkomania, inne środki psychoaktywne)
 - ☐ Budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia
 - ☐ Tworzenie organizacji pozarządowych zajmujących się problemami pomocy rodzinie
 - ☐ Inwestycje w infrastrukturę (drogowa, wodociągowa, kanalizacyjna i inna)
 - ☐ Uruchomienie Żłobka
 - ☐ Działania zmierzające do poprawy estetyki gminy
 - ☐ Profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży
 - ☐ Potrzeba pedagogizacji dzieci i rodziców
 - ☐ Rozwój i promocja turystyki
 - ☐ Poprawa komunikacji autobusowej
 - ☐ Inne:
21. Jakiego Pana/Pani zdaniem warunki życia w Gminie w ostatnich 5 latach?
- ☐ Bardzo źle
 - ☐ Źle
 - ☐ Nie mam zdania
 - ☐ Dobrze
 - ☐ Bardzo dobrze

Spis tabel, wykresów i rysunków.

Rysunki:

Rysunek 1. Mapa powiatu nowosądeckiego

Rysunek 2. Mapa Gminy Piwniczna-Zdrój

Wykresy:

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy z podziałem na płeć

Wykres 2. Liczba mieszkańców gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019

Wykres 3. Ruch naturalny w latach 2017-2019

Wykres 4. Podział gruntów w gminie Piwniczna-Zdrój

Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych w latach 2017-2019 w Gminie Piwniczna-Zdrój

Wykres 6. Podział bezrobotnych w Gminie wg wieku w 2019 r.

Wykres 7. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej

Wykres 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Wykres 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2020 r.

Wykres 10. Wskaźnik deprywacji lokalnej

Wykres 11. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 12. Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Wykres 13. Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

Wykres 14. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w roku 2020.

Wykres 15. Podział ankietowanych ze względu na wiek.

Wykres 16. Podział ankietowanych ze względu na stan cywilny.

Wykres 17. Podział ankietowanych ze względu na sytuację rodzinną.

Wykres 18. Podział ankietowanych ze względu na aktywność zawodową.

Wykres 19. Ocena lokalnego rynku pracy przez ankietowanych.

Wykres 20. Ocena opieki nad osobami starszymi na terenie gminy Piwniczna- Zdrój.

Wykres 21. Dostęp do świadczeń pomocy społecznej.

Wykres 22. Dostęp do poradnictwa psychologiczno-prawnego.

Wykres 23. Dostęp do oferty kulturalnej gminy.

Wykres 24. Dostęp do opieki zdrowotnej.

Wykres 25. Bezpieczeństwo publiczne mieszkańców.

Wykres 26. Dostęp do oferty przedszkoli i żłobków.

Wykres 27. Miejsca rekreacji i wypoczynku.

Wykres 28. Stan dróg w gminie Piwniczna- Zdrój.

Wykres 29. Dostępność sieci internetowej.

Wykres 30. Dostępność do sieci gazowej.

Wykres 31. Dostępność do handlu i usług.

Wykres 32. Udział mieszkańców w życiu publicznym.

Wykres 33. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie.

Wykres 34. Największy problem społeczny w gminie Piwniczna- Zdrój.

Wykres 35. Negatywne zjawiska społeczne na terenie gminy.

Wykres 36. Działania poprawiające sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych w lokalnej społeczności.

Wykres 37. Problemy osób starszych i samotnych.

Wykres 38. Problemy osób niepełnosprawnych na terenie gminy Piwniczna – Zdrój.

Wykres 39. Ocena skali bezrobocia w gminie Piwniczna- Zdrój.

Wykres 40. Emigracja zarobkowa osób z terenu gminy Piwniczna- Zdrój.
Wykres 41. Główne przyczyny bezrobocia.
Wykres 42. Trudności w znalezieniu pracy.
Wykres 43. Skala problemu uzależnień.
Wykres 44. Przyczyny występowania uzależnień wśród mieszkańców gminy.
Wykres. 45. Podejmowanie działań na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.
Wykres 46. Ocena zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Piwniczna- Zdrój.
Wykres 47. Przyczyny występowania przemocy domowej w gminie Piwniczna- Zdrój.
Wykres 48. Przeciwdziałanie przemocy domowej.
Wykres 49. Przyczyny ubóstwa na terenie gminy.
Wykres 50. Działania samorządu lokalnego ograniczające występowanie problemów społecznych.
Wykres 51. Ocena warunków życia w gminie na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Tabele:

Tabela 1. Ilość dzieci i nauczycieli zatrudnionych w latach 2017-2020.
Tabela 2. Zasoby uzdrowiskowe Miasta Piwniczna-Zdrój
Tabela 3. Przestępczość ogółem
Tabela 4. Wypadki i kolizje drogowe- zdarzenia drogowe ogółem.
Tabela 5. Zagrożenia przestępczością ogółem
Tabela 6. Przestępstwa stwierdzone na terenie działania KP Piwniczna – Zdrój
Tabela 7. Wykrywalność przestępczości ogółem
Tabela 8. Przestępczość ogólna w rozbiciu na poszczególne miejscowości gminy Piwniczna –Zdrój w latach 2013 –2020, przedstawia się następująco :
Tabela 9. Struktura najbardziej uciążliwych dla mieszkańców zdarzeń w gminie Piwniczna- Zdrój
Tabela 10. Ilość przeprowadzonych interwencji :
Tabela 11. Współpraca z innymi służbami
Tabela 12. Zrealizowane projekty i zadania gminy wraz ze Stowarzyszeniami w 2020 r.
Tabela 13. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w roku 2020.
Tabela 14. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w latach 2019-2020
Tabela 15. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego zadania własne i zadania zlecone – w złotych.

